

Evaluering af MultifunC

August 2022

Oxford Research

DaCHE, SDU

DEFACTUM

**OXFORD
RESEARCH**

SDU

**DE
FACTUM**
Social, sundhed
& arbejdsmarked

Evaluering af MultifunC

August 2022

Rapporten er udarbejdet af:

Oxford Research

DEFACTUM

Dansk Center for Sundhedsøkonomi (DaCHE ved SDU)

Rapporten er udarbejdet på vegne af Socialstyrelsen og er tilgængelig på www.Socialstyrelsen.dk

Publikationen kan frit refereres med tydelig kildeangivelse.

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse.....	3
1 Baggrund og formål	5
1.1 Rapportens indhold	5
2 Sammenfatning	7
2.1 MultifunC-behandlingskonceptet er i høj grad implementeret.....	7
2.2 Få unge hjemgives og få familier modtager opfølgende familiebehandling	7
2.3 Udviklingen i de unges kriminelle adfærd	7
2.4 De unge oplever en mindsket problemadfærd, og de unges trivsel og handlekompetencer øges	9
2.5 Succesfulde forløb.....	9
2.6 Årsager til sammenbrud i forløb	10
2.7 Den gode overgang fra MFC Midtjylland	10
2.8 Forældres og unges perspektiver på behandlingen	10
2.9 Det har ikke været muligt at konkludere på effekten af MultifunC-behandlingen	12
2.10 Den økonomiske analyse viser ikke et entydigt billede	12
2.11 Opmærksomhedspunkter	12
3 Om MultifunC	14
3.1 Målgruppe.....	14
3.2 Manual- og evidensbaseret tilgang	14
3.3 Behandlingsplan.....	15
3.4 Familiebehandling	15
3.5 Et forløb på MFC Midtjylland	15
4 Implementering af MultifunC	17
5 De unges forløb og udvikling	19
5.1 Hvem er de unge?.....	19
5.2 Risikoen for tilbagefald til kriminalitet	21
5.3 De unges udvikling i problemadfærd, selv vurderet handlekompetence og trivsel	24
5.4 Hvad kendetegner succesfulde forløb?	32
5.5 Årsager til sammenbrud i behandlingsforløbene	35
5.6 De unges overgange fra MFC Midtjylland.....	37
5.7 Unge og forældres perspektiver på indsatsen	39
5.8 Registeranalyse: Hvordan går det de unge efter udskrivningen fra MFC Midtjylland, og hvad er effekten af MultifunC-behandlingen?	45

6	Økonomisk analyse	60
6.1	Omkostningsvurdering	60
6.2	Økonomiske potentialer	65
6.3	Afvejning af potentielle økonomiske konsekvenser ift. omkostningerne	68

1 Baggrund og formål

MultifunC er en behandling rettet mod unge, som er i høj risiko for at udvikle eller fastholde stærkt negativ adfærd. Målgruppen omfatter unge, der har begået kriminalitet, har en aggressiv adfærd, alvorlige vanskeligheder i skolen, i hjemmet eller en kombination af disse forhold.

MultifunC er udviklet i Norge og er siden afprøvet og evalueret i Norge og Sverige med gode resultater.¹ I en dansk sammenhæng blev der på Finansloven for 2009 afsat midler til at understøtte afprøvning af MultifunC ud fra et ønske om at sætte "konsekvent og effektivt ind i ft. børn og unge, der begår kriminalitet og viser anden stærkt negativ adfærd".²

I 2011 og 2012 åbnede to danske MultifunC-institutioner i hhv. København og Aarhus. I 2015 blev det besluttet at lukke institutionen i København, mens institutionen i Aarhus (MultifunC Midtjylland) fortsat er i drift. Selvom institutionen i daglig tale kaldes MultifunC, vil vi i denne rapport bruge betegnelsen MFC Midtjylland om institutionen og MultifunC om behandlingsprogrammet.

I 2016 gennemførte daværende SFI (nu VIVE) en undersøgelse af niveauet for implementering af MultifunC, der overordnet viste, at MultifunC-programmet var delvist implementeret (73%).³ Forskning har imidlertid vist, at der fortsat kan forventes positive forandringer af indsatsen til trods for, at programmet ikke er fuldt implementeret.⁴

På den baggrund besluttede Socialstyrelsen i 2018 at igangsætte en evaluering af MFC Midtjylland, der omfatter følgende områder:

- En **effektmåling** der bidrager med viden om, hvorvidt den unges risikoniveau for kriminalitet mindskes efter MultifunC-behandling.
- En **kvalitativ undersøgelse** der undersøger oplevelsen af MultifunC-behandling belyst fra forskellige perspektiver.
- En **økonomisk analyse**, der bidrager med viden om omkostningerne ved et MultifunC-forløb sammenholdt med de økonomiske konsekvenser ved at afkriminalisere unge.

Den samlede evaluering er gennemført af et konsortium bestående af Oxford Research, Dansk Center for Sundhedsøkonomi (DaCHE ved SDU) og DEFACTUM.

Evalueringen er gennemført i perioden juni 2018 – april 2022.

1.1 Rapportens indhold

I rapportens kapitel 2 findes en sammenfatning af evalueringens hovedresultater og opmærksomhedspunkter til brug for MFC Midtjyllands videre arbejde.

1 Socialstyrelsen (2017): MultifunC institutionsbehandling för ungdomar med svåra beteende-problem – resultat efter två år. Stockholm. Socialstyrelsen. Fossum, S. og C.I. Holmen (2011): Implementering av behandlingsmodellen MultifunC - Implementeringsprosessen på 6 barnevernsinstitusjoner i Norge. Rapport 1. Universitetet i Tromsø, RKBU Nord.

2 Finansministeriet (2008): Aftalen om Finansloven for 2009

3 Henze-Pedersen, S., K.S. Kohl, H. Oldrup og J.H. Pejtersen (2016): Implementering af MultifunC – Et behandlingsprogram til unge med svære adfærdsvanskeligheder. SFI.

4 Durlak, J.A. og E.P. DuPre (2008): Implementation Matters: A Review of Research on the Influence of Implementation on Program Outcomes and the factors Affecting Implementation. American Journal of Community Psychology, 41 (3/4), s. 327-350.

I kapitel 3 beskrives centrale elementer i MFC Midtjyllands faglige tilgang, herunder den manual- og evidensbaserede tilgang og familiebehandlingen.

I kapitel 4 sammenfattes implementeringsevalueringen, der har fokus på i hvilken grad MultifunC som tilgang er implementeret, og oplevede implementeringsbarrierer præsenteres.

I kapitel 5 tegnes et billede af de unge, der indgår som datagrundlag for evalueringen, og evalueringens resultater vedrørende de unges forløb og udvikling præsenteres. Endvidere præsenteres resultaterne fra effektevalueringen.

Kapitel 6 præsenterer resultaterne fra den økonomiske analyse. Den økonomiske analyse indeholder en omkostningsvurdering af MultifunC-behandlingen samt en række scenarieberegninger baseret på SØM, der vurderer de budgetøkonomiske potentialer ved at få unge ud ad kriminalitet.

I en tilhørende bilagsrapport beskrives evalueringens metoder med fokus på de anvendte måleredskaber. Bilagsrapporten indeholder endvidere resultater fra registeranalysen og den økonomiske analyse, der ikke præsenteres i selve rapporten.

2 Sammenfatning

Evalueringsens resultater vedrørende effektmålingen, den kvalitative undersøgelse og den økonomiske analyse præsenteres nedenfor i en længere sammenfatning, der afspejler analysens kompleksitet.

2.1 MultifunC-behandlingskonceptet er i høj grad implementeret

MultifunC er en behandling rettet mod unge, som er i høj risiko for at udvikle eller fastholde stærkt negativ adfærd. Målgruppen omfatter unge, der har begået kriminalitet, har en aggressiv adfærd, alvorlige vanskeligheder i skolen, i hjemmet eller en kombination af disse forhold.

MFC Midtjylland er kendetegnet ved en høj grad af fidelitet og har været det hele evalueringsperioden fra juni 2018 til april 2022. Dette ses ved, at alle 70 komponenter i det redskab, der måler graden af implementering (SVQ, Site Visit Questionnaire), scorer 2 (opnået) eller 3 (meget tilfredsstillende opnået). Der er dog sket en udvikling i SVQ-komponenterne over tid, hvor implementeringen af nogle komponenter som *Kompetencekrav* og *Familieteam* øges, mens andre som *De unge visiteres til ophold på institutionen i 4-9 måneder* mindskes. Nogle af de ændrede SVQ-scorer kan også tilskrives lederskift hos MFC Midtjylland.

2.2 Få unge hjemgives og få familier modtager opfølgende familiebehandling

I evalueringsperioden har 44 unge været indskrevet på MFC Midtjylland, heraf er 34 unge udskrevet i evalueringsperioden. Ud af de 34 afsluttede forløb, er 26 gennemført med en planlagt udskrivning. Otte forløb er afbrudt, og heraf er seks forløb endt med, at den unge er overført til en sikret institution.

Halvdelen af de udskrevne unge er flyttet fra MFC Midtjylland til et nyt anbringelsessted. Manualbeskrivelsen for MultifunC beskriver imidlertid et forløb med seks niveauer, hvor det sidste niveau består af opfølgende familiebehandling i den unges eget hjem efter udskrivning. I blot fire tilfælde er de unge hjemgivet til egen familie, og i syv tilfælde er der iværksat opfølgende familiebehandling. Det lave antal hjemgivelser og opfølgende familiebehandlingsindsatser indikerer, at de unge på MFC Midtjylland har større vanskeligheder, end MultifunC-konceptet oprindeligt er tænkt til.

På trods af at størstedelen af de unge kommer videre til et nyt anbringelsessted, viser den deskriptive registeranalyse, at 37,5% af de unge enten bor hos deres forældre eller har egen adresse 12 måneder efter, at de er udskrevet fra MFC Midtjylland. Effektevalueringen indikerer endvidere, at andelen, der bor ved forældrene eller bor selv, er højere for de unge, der har været på MFC Midtjylland sammenlignet med en gruppe af sammenlignelige unge 24 måneder efter udskrivningen.

2.3 Udviklingen i de unges kriminelle adfærd

Evalueringen indeholder to forskellige måder at betragte de unges udvikling i kriminel adfærd på: 1) En registeranalyse med fokus på de unges sigtelser og domme (primært i

perioden efter opholdet på MFC Midtjylland), 2) et tidsseriestudie baseret på redskabet YLS/CMI (Youth Level of Service/Case Management Inventory), der angiver risikoen for tilbagefald til kriminalitet.

Den deskriptive registeranalyse viser, at en markant stor andel af de unge stadig modtager sigtelser og bliver dømt efter, at de udskrives fra MFC Midtjylland. Efter 12 måneder har ca. 66% af de unge modtaget minimum én sigtelse, og 25% har modtaget minimum én dom.

Når vi sammenholder de unges kontakt med retsvæsenet med en gruppe af sammenlignelige unge, er der ikke noget tydeligt billede af, om de unge, der har modtaget MultifunC-behandling, er mere eller mindre kriminelle.

Når man ser på de unges risiko for tilbagefald til kriminalitet målt ved redskabet YLS/CMI, ses en betragtelig og signifikant positiv udvikling i YLS/CMI-scoren under behandlingsopholdet på MFC Midtjylland. Den gennemsnitlige samlede YLS/CMI-score falder fra 28,3 ved indskrivning til 15,1 ved udskrivning, svarende til at de unge har flyttet sig fra *høj risiko* til *moderat risiko* for tilbagefald til kriminalitet. Disse resultater indikerer, at det er lykkedes MFC Midtjylland at reducere de unges risiko for tilbagefald til kriminalitet, men risikoen vurderes dog stadig at være til stede på udskrivningstidspunktet. Den positive udvikling ses hos alle unge undtaget én. Fra udskrivning til opfølgning et halvt år senere sker der et lille (men ikke signifikant) fald i YLS/CMI-scores.

Der sker desuden et fald på alle otte områder i YLS/CMI-redskabet under opholdet, hvor de største forbedringer i absolutte tal ses på områderne *Uddannelse*, *Familieforhold* og *Misbrug*. Udviklingen på uddannelsesområdet understøttes i den deskriptive registeranalyse, der finder, at knap 80% af de unge, der har modtaget MultifunC-behandling, har gennemført 9. klasse 12 måneder efter udskrivning fra MFC Midtjylland. Effektevalueringen finder dog ingen indikationer på, at der er flere i MultifunC-gruppen, der gennemfører 9.klasse, sammenlignet med en gruppe af sammenlignelige unge i perioden efter de udskrives fra MFC Midtjylland. Registeranalysen viser omvendt, at en betydelig andel af de unge er registreret med en underretning om misbrug 12 måneder efter udskrivning fra MFC Midtjylland. Effektevalueringen indikerer endvidere, at der er en større andel af de unge fra MFC Midtjylland, der modtager en underretning vedrørende misbrug sammenlignet med en gruppe af sammenlignelige unge.

Ved fortolkningen af registeranalysen og YLS/CMI-målingens resultater vedrørende udviklingen i de unges kriminalitet skal flere forhold tages i betragtning:

- For det første er det to forskellige måder at opgøre udvikling i kriminalitet på. Registerundersøgelsen er baseret på faktuelle sigtelser og domme. YLS/CMI-redskabet opgør unges problemtyngde på otte områder, der tilsammen angiver risikoniveau for kriminel adfærd, og er dermed ikke det samme som faktisk kriminel adfærd.
- Det betyder, at de unges fald i YLS/CMI-scoren ikke er ensbetydende med, at de efter anbringelsen ikke begår ny kriminalitet. Det er hverken realistisk eller målet med MultifunC-behandlingen, at de unge er færdigbehandlede ved udskrivning i den forstand, at de ikke begår ny kriminalitet efter anbringelsen. Behandlingen skal snarere ses som en langvarig proces, der med tiden skal føre til en mere prosocial adfærd. I den sammenhæng er det et positivt resultat, at YLS/CMI-målingen under anbringelsen viser en god udvikling i risikofaktorer.
- Der er med stor sandsynlighed en bias i opgørelsen af resultater fra YLS/CMI, fordi det ikke har været muligt at indhente data fra bl.a. de seks unge, hvor der i evalueringsperioden er sket sammenbrud og tilbageførsel til sikret institution.
- Der måles ikke på den samme gruppe af unge i de to analyser. Registeranalysen baserer sig på unge, der har været indskrevet på MFC Midtjylland i perioden 2016-

2019, hvor YLS/CMI-målingerne er blevet foretaget på unge, der har været på MFC Midtjylland i perioden juni 2018 til april 2022.

- Endeligt er det vigtigt at understrege, at begge analyser baserer sig på en lille analysepopulation, som betyder, at resultater skal tages med forbehold.

2.4 De unge oplever en mindsket problemadfærd, og de unges trivsel og handlekompetencer øges

De unges samlede problemadfærd, målt ved SDQ (Strength and Difficulties Questionnaire), mindskes signifikant under deres ophold på MFC Midtjylland. Der ses imidlertid forskelle på udviklingen for hver delscore for problemadfærd. Desuden ses der ingen eller en let negativ udvikling i de unges sociale styrkesider fra ind- til udskrivning.

Der ses en stigning i de unges handlekompetence og trivsel fra de indskrives på MFC Midtjylland, til de udskrives, når det måles med GSE (General Self-Efficacy Scale) og trivselsindekset WHO-5. Den mest markante udvikling findes ift. trivsel, hvor den gennemsnitlige trivsel stiger fra 57,6 til 66,7 på en skala fra 0-100, men der er ikke tale om signifikante forskelle. Stigningen i handlekompetence, målt ved GSE, er også positiv om end mere beskeden, idet den gennemsnitlige GSE-score stiger med 0,8 fra indskrivning til udskrivning målt på en skala fra 10-30.

2.5 Succesfulde forløb

På baggrund af det kvalitative datagrundlag for evalueringen kan vi pege på følgende forhold ved den unge, den unges forældre og MFC Midtjyllands behandlingstilbud, som har særlig betydning i succesfulde forløb:

Den unges egen motivation for udvikling: Unge, der tager ansvar for egen behandling og tydeligt ønsker at udvikle sig, har størst sandsynlighed for at få et positivt udbytte af MFC Midtjyllands behandlingsindsats.

Den unges evne til kognitivt at forstå og profitere af behandlingen: De unges udbytte af behandlingsindsatsen hænger nøje sammen med, om de unge er i stand til at forstå og acceptere behandlingsprogrammet.

Forældres opbakning til anbringelsen og behandlingen: Succesfulde forløb er generelt kendetegnet ved en positiv tilgang til anbringelsen fra den unges familie. Det kan komme til udtryk ved, at familien eller enkelte forældre tager godt imod de råd og værktøjer, der bliver præsenteret i familiebehandlingen og sætter rammer op for de unge, der sikrer en sammenhæng til behandlingsindsatsen på MFC Midtjylland.

Den unges accept af belønningssystemet: De unges accept af belønningssystemet og motivation for at nå næste niveau via optjening af point har en afgørende betydning for den unges udvikling.

Den unges relationer til voksne på MFC Midtjylland: MultifunC-konceptet bygger ikke på tæt og langvarig relationsdannelse til voksne i personalegruppen. I nogle forløb ses imidlertid, at bestemte voksne har været vigtige rollemodeller, som beskrives som særligt gode til at forstå de unges opvækstvilkår, baggrund og historik med anbringelse.

En aktiv og meningsfuld hverdag: Det er erfaringen, at der er mindre tilbagefald til kriminalitet og mindre misbrug hos unge, der har en aktiv og meningsfuld hverdag. Det har en selvforstærkende positiv effekt, når der er faste aktiviteter i hverdagen som fx stabil skolegang, praktikforløb eller fritidsaktiviteter.

2.6 Årsager til sammenbrud i forløb

I seks ud af 44 forløb i evalueringsperioden er der sket sammenbrud, forstået som akut afbrudte forløb, hvor en ung er overført til en sikret institution.

Der er særligt tre årsager til sammenbrud:

Gentagen kriminalitet: Dette er ofte koblet til fortsat kontakt til antisociale venner fra tiden før anbringelsen på MFC Midtjylland. I nogle tilfælde er der sket sammenbrud som følge af overtrædelse af vilkår i UKN-afgørelsen.

Omfattende misbrug: Misbruget er ofte tæt forbundet med kriminalitet og udadreagerende adfærd. Ifølge MFC Midtjylland er det inden for rammerne af den misbrugsbehandling, der kan tilbydes, vanskeligt at håndtere unge, der har et meget omfattende misbrug.

Meget udadreagerende adfærd: I tilfælde hvor den unge er akut til fare for sig selv eller andre, kan forstander på MFC Midtjylland træffe beslutning om ophør af anbringelsen, hvilket er sket i to tilfælde.

2.7 Den gode overgang fra MFC Midtjylland

Evalueringen viser, at særligt tre forhold har betydning for den gode overgang:

Samarbejdet med kommunen: Samarbejdet med den anbringende kommune undervejs og ikke mindst ifm. afslutningen har en meget stor betydning for, hvordan et forløb opleves af de unge. Det er vigtigt, at der tidligt lægges en plan for, hvor den unge skal hen efter MFC Midtjylland. I flere tilfælde ses frustrationer, dalende motivation og stagnation i udvikling hos unge, når kommunen ikke kan svare på, hvor den unge skal hen.

Tidlig iværksættelse af brobygning: Den gode overgang fra MFC Midtjylland er bl.a. kendetegnet ved, at der tidligt startes brobygning til det sted, hvor den unge skal hen. Det er anbringende kommune, der har beslutningskompetencen ift., hvor den unge skal hen efter MFC Midtjylland. Der kan derfor først startes brobygning, når anbringende kommunes plan er kendt. Ifølge MFC Midtjylland har der været eksempler på unge, hvor anbringende kommune næsten fra dag til dag udskriver en ung, hvor brobygning til nyt sted ikke har været muligt. Generelt efterspørger MFC Midtjylland bedre vilkår for at skabe tidlig brobygning, men også bedre muligheder for at indgå i en opfølgende indsats efter den unges udflytning.

Den unges evne til at overgå fra en stram struktur til friere rammer: Overgangen fra strukturen på MFC Midtjylland til friere rammer er ifølge MFC Midtjylland en stor udfordring for nogle unge. Behandlingskonceptet på MFC Midtjylland indebærer en fast struktur med klare regler for adfærd. De unge skal i forløbet kunne tilpasse sig den struktur for at avancere gennem niveauerne og opfylde målene i den overordnede behandlingsplan.

Ifølge MFC Midtjylland kræver det god tid at forberede og træne de unge i at overgå fra den stramme struktur på MFC Midtjylland til de ofte friere rammer de nye steder. Det er erfaringen, at de unge ofte længes efter den frihed de vil få efter tiden på MFC Midtjylland, men når de får den frihed, er det ifølge MFC Midtjylland ikke altid, at de kan agere i den.

2.8 Forældres og unges perspektiver på behandlingen

Nedenfor opsummeres forældres og unges perspektiver på centrale dele af behandlingsindsatsen.

Strukturen og reglerne: De fleste unge accepterer MFC Midtjyllands struktur og regler og ser dem som nødvendige for at skabe en fast ramme i deres liv. Forældrene peger ligeledes

på, at rammerne og strukturen er gavnlige for de unge, selvom det kan tage tid at acceptere dem.

Belønningssystemet: De fleste unge har forståelse for, at MFC Midtjylland anvender et pointsystem og vurderer, at de har ændret adfærd i positiv retning som følge af systemet. Enkelte unge er imidlertid utilfredse med, at pointsystemet har afgørende indflydelse på, hvornår man kan rykke op i niveau og dermed, hvornår man er klar til at flytte fra MFC Midtjylland. De fleste forældre ser pointsystemet som en afgørende faktor for de unges udvikling både på MFC Midtjylland og ved hjemmebesøg. De peger dog på, at det kræver, at de unge kan se meningen med pointsystemet.

Uddannelse, beskæftigelse, fritid: De unge oplever generelt, at de har fået god støtte fra MFC Midtjyllands personale til skolegang, og flere beskriver, at de har haft mere stabilt fremmøde end før, de kom på MFC Midtjylland. Ca. halvdelen af de interviewede unge har haft en praktikplads eller fundet arbejde, hvilket understøttes af resultaterne fra registeranalysen. Tilsvarende har ca. halvdelen deltaget i organiserede fritidsaktiviteter. Forældrene tilslutter sig, at MFC Midtjylland kan have en god indflydelse på de unges deltagelse og engagement i skole- og fritidsaktiviteter, men at det også er nødvendigt, at dette etableres hurtigt.

Familiebehandlingen: Et flertal af de unge fortæller, at de i løbet af deres ophold på MFC Midtjylland har oplevet et betydeligt bedre forhold til deres forældre. Nogle unge giver imidlertid udtryk for, at de ikke ved ret meget om den behandling, deres forældre har deltaget i og vurderer, at der ikke er sket nogle forandringer i familierelationerne. Stort set alle forældre beretter om, at familiebehandlingen hjælper dem i relation til deres barn, men flere er ærgerlige over, at deres kommune fravælger familiebehandlingen, når den unge flytter fra MFC Midtjylland, fordi der kan være brug for opfølgning pga. den unges nu friere rammer.

Relationer og omgangskreds: De fleste unge har forståelse for, at MFC Midtjylland har regler for samværet med de andre unge på institutionen. Imidlertid giver flere af de unge samtidig udtryk for, at de har svært ved at forstå, hvorfor de ikke gradvist må være mere sammen med andre unge på MFC Midtjylland. Flere af de unge fortæller, at de er blevet mere bevidste om, at de vil tage afstand fra antisociale venner fra tiden før MFC Midtjylland. Der er imidlertid også en mindre gruppe af unge, der fortæller, at de har fastholdt kontakten til kriminelle venner. Forældrene tilslutter sig i høj grad de unges perspektiver, men påpeger også, at deres børn kan føle sig ret ensomme, fordi vennebesøg er besværliggjort af godkendelsesprocessen, og det faktum at de unge har begrænset samvær med de andre på MFC Midtjylland.

Misbrugsbehandlingen: De unge er generelt tilbageholdende med at fortælle om deres misbrug og behandlingen på MFC Midtjylland. De få udsagn fra interviewene viser, at der er meget delte meninger om misbrugsbehandlingens indhold og effekt. Nogle af forældrene er dog overbevist om, at misbrugsbehandlingen har hjulpet deres børn, mens andre ikke er helt så sikre.

ART: De unge deler sig tydeligt i to lejre i deres vurdering af ARTs betydning. Den ene gruppe af unge er meget positive og tillægger ART en stor betydning for deres gode udvikling, imens den anden gruppe ikke oplever, at de har fået noget ud af ART-forløbet. Blandt forældrene tegner der sig imidlertid et billede af, at de unge får noget ud af ART, selvom forældrene også påpeger, at deres børn ikke nødvendigvis selv kan se det.

2.9 Det har ikke været muligt at konkludere på effekten af MultifunC-behandlingen

Effekten af MultifunC-behandlingen måles ved at undersøge, hvordan de unge, der har været indskrevet på MFC Midtjylland, klarer sig ift. en sammenlignelig gruppe af unge med lignende problemstillinger og behandlingsbehov. Dette er vores bedste bud på, hvordan udviklingen i indsatsgruppen havde været, hvis de i stedet havde modtaget en sædvanlig benyttet indsats.

Effektevalueringen viser, at det for hovedparten af effektmålene ikke har været muligt at identificere en signifikant effekt af at have modtaget MultifunC-behandlingen ift. sammenligningsgruppen. Der er identificeret signifikante forskelle mellem de to grupper på nogle få effektmål og for nogle effektmål ses indikationer (ikke signifikante tendenser) på en positiv/negativ effekt, men der tegner sig ikke et klart billede af effekten af MultifunC-behandlingen.

Der er en række forhold ved den registerbaserede effektevaluering, som skaber stor usikkerhed omkring de beregnede effekter og gør det problematisk at konkludere på effekten af MultifunC-behandlingen. Det kan derfor ikke afvises, at resultaterne er udtryk for tilfældigheder.

2.10 Den økonomiske analyse viser ikke et entydigt billede

Omkostningsvurderingen: Omkostningsvurderingen konkluderer, at et gennemsnitligt forløb på MFC Midtjylland koster ca. 2,3 mio. kr. Meromkostningen ved MultifunC-behandlingen sammenlignet med et relevant alternativt behandlingstilbud, afhænger af forventningen til forløbslængden på det alternative tilbud. Der kan derfor ikke gives et klart svar på, om omkostningerne ved MultifunC-behandlingen er højere eller lavere sammenlignet med andre lignende tilbud.

Økonomiske potentialer: Grundet usikkerheden om effekten af MultifunC-behandlingen beregnes fire forskellige scenarier (med udgangspunkt i Den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM)) for de budgetøkonomiske potentialer ved at få unge ud af kriminalitet. Beregningerne viser, at der er betydelige positive økonomiske konsekvenser ved at få kriminalitetstruede unge ud af kriminalitet, og at potentialet afhænger af, hvor mange unge der lykkedes med at komme ud af kriminalitet. Det er vigtigt at understrege at disse beregninger beror sig på SØM-målgruppen for kriminalitetstruede unge, og at afledte konsekvenser ift. trivsel ikke er inkluderet.

Afvejning af potentielle økonomiske konsekvenser ift. omkostningerne: Vurderingen af, hvorvidt MultifunC-behandlingen er mere omkostningseffektiv sammenlignet med et relevant alternativt behandlingstilbud beror på en del antagelser, hvorfor der ikke er en entydig konklusion. Imidlertid viser analysen, at når man sammenligner et ophold af gennemsnitsvarighed (270 dage) på MFC Midtjylland med minimum 449 dage på et alternativt tilbud (Roden og Toppen), er MultifunC-behandlingen omkostningseffektiv uanset, om de unge opnår en bedre effekt af MultifunC-behandlingen eller ej.

2.11 Opmærksomhedspunkter

Ovenstående konklusioner giver anledning til at pege på nedenstående tre opmærksomhedspunkter, der overordnet set gør det svært for de unge at bryde med den kriminelle løbebane. En målgruppe med større vanskeligheder end tilbuddet er tiltænkt, problematiske overgange og manglen på meningsfulde, prosociale relationer kan bidrage til, at de unge vender tilbage til tidligere adfærdsmønstre.

1. MFC Midtjylland kan med fordel tilbyde en tilpasset version af MultifunC-behandlingen til unge, der ikke er målgruppen for behandlingskonceptet

Evalueringen viser, at MultifunC-behandlingen har gode resultater for en bestemt gruppe af unge. Udbyttet af behandlingen afhænger eksempelvis af de unges kognitive færdigheder til at forstå pointsystemet. Samtidig kræver et positivt udbytte af behandlingen også, at den unge ikke har for store misbrugs- eller kriminalitetsvanskeligheder. Derfor kan der med fordel være en mere fleksibel tilgang til unge med større misbrugs- eller kriminalitetsproblematikker samt unge med kognitive vanskeligheder.

Fleksibilitet kan være med til at sikre, at denne gruppe af unge i højere grad kan få et godt udbytte af deres ophold på MFC Midtjylland. Dette er særligt vigtigt, da evalueringen har vist, at ungegruppen på MFC Midtjylland umiddelbart har større vanskeligheder end den målgruppe, som behandlingskonceptet oprindeligt er tiltænkt. Dette ses eksempelvis ved, at der for en stor gruppe af unge fortsat er behov for sociale foranstaltninger efter opholdet på MFC Midtjylland.

2. Overgange ifm. udskrivning kan med fordel forbedres og planlægges for at sikre de unges fremskridt

Evalueringen viser, at der i flere tilfælde er udfordringer med at lave en god overgang for de unge, når de udskrives fra MFC Midtjylland, hvilket bl.a. kan skyldes forhold hos den anbringende kommune. Imidlertid kan en god overgang, der planlægges i god tid, være med til at sikre, at den unge ikke oplever tilbagefald i den sidste tid på MFC Midtjylland som følge af usikkerhed om fremtiden.

3. De unge skal i højere grad hjælpes til at danne flere meningsfulde og prosociale relationer

Et af formålene ved MultifunC-behandlingen er, at de unge skal danne prosociale relationer. Vores fund indikerer imidlertid, at denne indsats endnu ikke er i mål af flere årsager. Det er fx kun halvdelen af de unge, der går til fritidsaktiviteter, og det kan være en længerevarende proces at starte til en fritidsaktivitet, selvom det er her de mest meningsfulde relationer dannes, fordi de bygger på et interessefællesskab.

Desuden er det en udfordring at skabe meningsfulde, prosociale relationer for de unge, der ikke bor i Aarhus-området, da de ikke kan se meningen med at opsøge nye venner i en del af landet, hvor de ikke skal blive boende. Flere af disse faktorer kan medvirke til, at de unge enten føler sig ensomme eller holder fast i antisociale relationer. Dette opmærksomhedspunkt skal dog ses i lyset af, at COVID-19-pandemien og dermed også nedlukninger fandt sted i løbet af evalueringsperioden. Samtidig har MFC Midtjylland siden midtvejsevalueringen gjort en indsats for at lave flere pædagogstyrede aktiviteter med de unge på MFC Midtjylland.

3 Om MultifunC

MFC Midtjylland er en delvist lukket døgninstitution, der har hjemme i udkanten af Aarhus i forstaden Viby J. Der er plads til 10 unge, og der er ca. 40 ansatte, hvoraf hovedparten er pædagoger, og derudover er der ansat psykologer, socialrådgivere, skolelærere, en pedel og køkkenpersonale. Det faglige personale er organiseret i fire teams, hhv. et Skoleteam, et Psykologteam, et Familieteam og et Pædagogteam.

3.1 Målgruppe

MFC Midtjylland beskriver selv målgruppen som "nogle af de allermest udsatte unge med udadreagerende adfærd, svære konflikter med deres forældre, kriminalitet, misbrug, problemer i skolen, i fritiden og i samvær med andre. Både de og deres forældre er ofte opgivet af skolen, af systemet og af de behandlere, de har mødt på deres vej. De har ofte lav tiltro til sig selv".⁵

Når en ung skal visiteres til MFC Midtjylland, er det afgørende visitationskriterium netop, om den unge er i høj risiko, målt ved YLS/CMI-redskabet (Youth Level of Service/Case Management Inventory), for at fortsætte en negativ løbebane med kriminalitet, misbrug og generel mistrivsel til følge.

3.2 Manual- og evidensbaseret tilgang

MultifunC er et forskningsbaseret tilbud, der er udviklet af det norske Barne- og Ligestillingsdepartementet, Statens Institusjonsstyrelse (SiS) og Institutt for metodeutvikling (IMS) i Sverige på initiativ af psykolog Tore Andreassen.

MultifunC-Programmet bygger på en forståelse af, at adfærden er et resultat af samspillet mellem den unge, familien og nærmiljøet, og behandlingen finder derfor både sted på den unges institution, i nærmiljøet og med familien. Programmet er manualbaseret, det vil sige, at der findes vejledninger til store dele af indsatsen, som Socialstyrelsen har uddannet personalet i.

De unges forløb er ideelt set inddelt i tre faser: Indslusningsfasen og Behandlingsfasen, som foregår på institutionen, og Udslusningsfasen, hvor den unge bor hos familien eller i egen bolig.

I behandlingsarbejdet anvendes flere evidens- og forskningsbaserede metoder. Herunder tager familiebehandlingen afsæt i Parent Management Training – Oregon (PMTO), Multisystemiske Terapi (MST) og strukturel systemisk teori. Derudover tager behandlingen afsæt i Aggression Replacement Training (ART), Low Arousal, psykofysisk træning, Motiverende interview (MI) samt et adfærdsterapeutisk pointsystem, der tager udgangspunkt i positiv forstærkning af prosocial adfærd.

De unges behandlingsbehov vurderes ved hjælp af et valideret screeningsinstrument, Youth Level of Service/Case Management Inventory (YLS/CMI).⁶ Screeningsinstrumentet er udviklet i Canada og oversat til dansk af Socialstyrelsen. Screeningsinstrumentet anvendes til at visitere de unge til MFC Midtjylland, til at tilrettelægge indsatsen ud fra og ved

⁵ <http://www.dok.rm.dk/forside/multifunc/>

⁶ <https://socialstyrelsen.dk/unge/kriminalitet/redskaber/dokumentationssystem/redskabet-yls-cmi>

udskrivning til at vurdere, om den unge har høj risiko for tilbagefald til kriminalitet. I evalueringen anvendes YLS/CMI som en del af effektmålingen.

3.3 Behandlingsplan

Et vigtigt element i MultifunC-behandlingen er den overordnede behandlingsplan, som udarbejdes af Psykologteamet på baggrund af den kommunale handleplan.

På et møde med sagsbehandler, forældre, den unge og MFC Midtjylland godkendes behandlingsplanen og dermed det overordnede mål eller rammen for MultifunC-behandlingen.

De følgende uger arbejder Pædagogteamet, Familieteamet og Skoleteamet med at udarbejde en række specifikke behandlingsmål på områder, hvor den unge har udfordringer, eksempelvis skole, familie eller fritid.

De specifikke behandlingsmål skal godkendes af sagsbehandler, den unge og forældrene, og bruges herefter til at udarbejde uge- og månedsmål sammen med og for den unge.

3.4 Familiebehandling

Familiebehandling indgår som en integreret del af MultifunC-konceptet. Arbejdet med forældrene bygger på, at den unges mulighed for at forandre sig positivt er størst og mere holdbart, hvis det er forældrene og ikke en masse "eksperter", der involverer sig dybest i den unges liv og adfærd.

Familieteamet støtter forældrene i at forandre det negative samspil, som er opstået mellem dem og deres søn eller datter. Familieteamets terapeuter træner forældrene i deres indbyrdes kommunikation og deres kommunikation med deres barn.

Familieteamet arbejder herudover med at vende de negative følelser og forventninger, mange af forældrene har til de unge, til positive oplevelser og en følelse af, at de som forældre har indflydelse på, hvordan familien har det sammen, og at de er i stand til at forandre negative mønstre.

3.5 Et forløb på MFC Midtjylland

Et ophold på MFC Midtjylland er opdelt i en række niveauer. Den unge starter på niveau 1 og rykker herefter op i niveau ved at opfylde de opstillede ugemål, og derved kommer den unge tættere og tættere på målene i den overordnede behandlingsplan. En del af arbejdet for den unges kontaktpersoner i Pædagogteamet og Skoleteamet er derfor at tale med den unge om, hvordan han eller hun kan opfylde de mål og delmål, der er opstillet.

Udover at den unge arbejder med oprykning til næste niveau, belønnes den unge løbende, når han eller hun opnår nye færdigheder eller ændrer sin adfærd i en ønsket retning. Det kan eksempelvis være selv at stå op om morgenen eller undgå konflikter med personalet. Belønningen kan være en biograftur, en pizza eller noget andet, der betyder noget positivt for den unge.

Hver uge mødes den unge med sin kontaktperson og personale fra de forskellige teams og drøfter, hvordan det går og eventuelt justerer på ugemålene. I forbindelse med indskrivning og herefter hver 3. måned afholdes et større statusmøde med sagsbehandler, forældre og den unge. Kommunen modtager en skriftlig status hver 2. uge samt en større statusrapport, når den unge er i niveau 3, 4 og ved udskrivning. Derudover afholdes ad hoc møder med den unges kommunale sagsbehandler.

Når den unge er nået til niveau 4, begynder den unge og kontaktpersonerne fra de forskellige teams at forberede fraflytning ved at tale om, hvordan den unge vil tackle de udfordringer, der kommer i starten ved udflytningen.

4 Implementering af MultifunC

Overordnet er implementeringen af MultifunC kendetegnet ved høj fidelitet, hvilket har været gældende under hele evalueringsperioden. Ved alle SVQ-målinger scorer MFC Midtjylland 2 (opnået) eller 3 (meget tilfredsstillende opnået) i samtlige 70 komponenter. Over tid er der imidlertid forskel på, hvilke komponenter lederne vurderer til at være hhv. *opnået* eller *meget tilfredsstillende opnået*.

Der er gennemført i alt tre implementeringsmålinger med SVQ-redskabet: En fuld version ved evalueringens opstart, en fokuseret version ved midtvejsevalueringen og en fuld version ifm. slutevalueringen. Den overordnede konklusion er, at programmet er implementeret fuldt ud, idet MFC Midtjylland ved tredje SVQ-måling scorer 2 (opnået) eller 3 (meget tilfredsstillende opnået) i 100 pct. af de 70 komponenter, der måles på. Dette har dog været tilfældet, siden den første SVQ-måling blev foretaget ved opstarten. Således har MFC Midtjylland en høj fidelitet. Dette understøttes yderligere af, at det er alment anerkendt, at en implementeringsgrad på 80 pct. er meget højt.⁷

Dermed ikke sagt at der ikke er sket en udvikling i, hvordan MFC Midtjylland er implementeret i løbet af evalueringsperioden. Siden den første implementeringsmåling har MFC Midtjylland nemlig opnået en højere score for følgende fem komponenter af SVQ-målingen:

1. Institutionens budget er sikret
2. Vikarer til rådighed
3. Kompetencekrav familieteam
4. Sociale myndigheder
5. Plan for opfølgningstiden

De fire første er relateret til de strukturelle komponenter ved MFC Midtjylland, mens den sidste er en såkaldt programkomponent. I de uddybende svar i målingerne fremgår det, at konkrete tiltag som faste vikarteams, fastholdelse i familieteamet og ansættelse af en socialrådgiver har haft betydning for den positive udvikling ift. de strukturelle komponenter.

Den femte komponent, hvor der ses en fremgang fra start- til slutmåling, er programkomponenten *Plan for opfølgningstiden*. Her indikerer de uddybende svar, at det har været og til dels stadig kan være en udfordring for implementeringen af MFC Midtjylland, at kommunerne ikke tilkøber det 6. niveau af behandlingen, som finder sted uden for MFC Midtjylland. Kommunernes fravalg af det 6. niveau er det, MFC Midtjylland har arbejdet systematisk med at forbedre ved fx at omlægge fra en takst- til en timebaseret ydelse,⁸ samtidig med at de bruger ressourcer på at opretholde et godt samarbejde med kommuner og sagsbehandlere. Det kan således være dette arbejde, der medfører, at MFC Midtjylland nu har implementeret denne programkomponent meget tilfredsstillende.

⁷ Henze-Pedersen, S., K.S. Kohl, H. Oldrup og J.H. Pejtersen (2016): Implementering af MultifunC – Et behandlingsprogram til unge med svære adfærdsvanskeligheder. SFI.

⁸ I omkostningsvurderingen er den gennemsnitlige længde af et timebaseret familiebehandlingsforløb omregnet til dage for simplicitetens skyld.

Imidlertid er der også nogle komponenter, hvor MFC Midtjylland ved start- eller midtvejsmålingen scorede 3, hvor de nu scorer 2, og der hermed ses en tilbagegang ift. fideliteten. Til en vis udstrækning kan dette forklares med, at der i løbet af evalueringsperioden har været to forskellige ledere hos MFC Midtjylland, så det er forskellige ledere, der har udfyldt de tre SVQ-målinger. I sådanne tilfælde er det svært at undgå, at der kan være forskellige opfattelser af, hvornår noget er hhv. *opnået* eller *meget tilfredsstillende opnået*. Dette ses eksempelvis i vurderingen af programkomponenterne relateret til kontrol og autonomi, hvor scoren har ændret sig, på trods af at essensen af de uddybende svar er det samme. Det er derfor evaluators vurdering, at disse tilfælde er udtryk for forskelle blandt ledere snarere end et fald i fidelitet.

I de tilfælde, hvor der i både SVQ-scoren og uddybningen af scoren ser ud til at være et fald i fideliteten, er det oftest komponenter inden for de to temaer: *Økonomiske og andre ressourcer* samt *Opfølgingsarbejdet*. Et eksempel fra førstnævnte er, at komponenten *Lokaler til undervisning* er faldet, fordi der i højere grad ved slutmålingen anvendes eksterne skole- og uddannelses tilbud.

Et eksempel vedrørende opfølgingsarbejdet er komponenten *De unge visiteres til ophold på institutionen i 4-9 måneder*. Generelt vurderes det ved både start- og slutmåling, at 6 måneder er den korteste varighed af et fuldendt forløb, en ung kan have på MFC Midtjylland, og det er sjældent, at forløbene er så korte. De 4 måneder synes således at være et misvisende vurderingsgrundlag for MFC Midtjylland.

Alligevel ser det ud til, at de unge i gennemsnit er længere på MFC Midtjylland ved slutmålingen sammenlignet med startmålingen. Således er den gennemsnitlige varighed af et fuldendt forløb på MFC Midtjylland ifølge de seneste opgørelser steget fra 9 måneder til 9-12 måneder mellem evalueringens start- og slutmåling. I det nuværende datagrundlag ses der ikke entydige forklaringer på dette, men en mulig årsag kan være, at de unge på MFC Midtjylland har større vanskeligheder end først antaget, hvorfor behandlingen tager længere tid. Derudover kan COVID-19-pandemien have været en medvirkende årsag til, at den gennemsnitlige forløbsvarighed er blevet længere.

5 De unges forløb og udvikling

I dette kapitel præsenteres indledningsvist en karakteristik af de unge på MFC Midtjylland (perioden juni 2018 – april 2022) (afsnit 5.1). Derefter beskrives i afsnit 5.2 de unges overordnede udvikling i risikoen for tilbagefald til kriminalitet målt ved redskabet YLS/CMI (Youth Level of Service – Case Management Inventory). I afsnit 5.3 beskrives udviklingen i de unges samlede problemadfærd målt ved SDQ (Strength and Difficulties Questionnaire) samt udviklingen i de unges handlekompetence og trivsel fra de indskrives på MFC Midtjylland til de udskrives, når det måles med GSE (General Self-Efficacy Scale) og trivselsindekset WHO-5.

I afsnit 5.4-5.6 rettes fokus på tre tværgående temaer fra den kvalitative evaluering: 1) Hvad kendetegner succesfulde forløb; 2) Årsager til sammenbrud i behandlingsforløbene, og 3) De unges overgange fra MFC Midtjylland. I de tre afsnit præsenteres cases med afsæt i den gennemførte auditundersøgelse. Afsnit 5.7 indeholder de unges og forældres perspektiv på centrale dele af indsatsen. I afsnit 5.8 præsenteres resultater fra en registeranalyse, der 1) undersøger udviklingen efter 24 måneder fra udskrivningen på MFC Midtjylland hos de unge, der har modtaget MultifunC-behandlingen, og 2) effekten af at have modtaget MultifunC-behandling på en række effektmål sammenlignet en gruppe sammenlignelige unge.

5.1 Hvem er de unge?

Indledningsvist tegner vi et billede af de 44 unge, der i evalueringsperioden fra juni 2018 til april 2022 har været indskrevet på MFC Midtjylland. I Tabel 1 ses, at der i evalueringsperioden har været indskrevet 24 drenge og 20 piger. Aldersmæssigt varierer de fra 12 til 17 år med et gennemsnit på 15 år og 3 mdr. opgjort på indskrivningstidspunktet. Pignernes gennemsnitsalder ved indskrivning er 14 år og 2 mdr., hvorimod drengene er 16 år og 4 mdr. De fire yngste på 12 og 13 år er alle piger.

TABEL 1: KARAKTERISTIK AF DE UNGE

Baggrundsforhold	Indikator	Opgørelse
Køn (n:44)	Dreng	24 (55%)
	Pige	20 (45%)
Alder (n:44)	Gennemsnit	15 år og 3 mdr.
	Variation	12-17 år
Varighed af ophold (n:34)	Gennemsnit	276 dage
	Variation	52 – 532 dage
Status på afsluttede forløb (n:34)	Gennemført som planlagt	26 forløb
	Ikke gennemført som planlagt	8 forløb
	Jylland	21 unge

Beliggenhed af anbringende kommune* (n:43)	Fyn	4 unge
	Sjælland, Lolland-Falster	18 unge
Opfølgende familiebehandling iværksat (n:34)	Ja	7 unge
	Nej	27 unge
Hvad udskrives de unge til? (n:33)	Hjemgivet til egen familie	4 unge
	Nyt anbringelsessted**	18 unge
	Egen lejlighed med støtte	5 unge
	Til sikret institution	6 unge
	Uvist	1 unge

* Der mangler oplysning om oprindelseskommune for én ung.

** Anbringelsessted dækker over døgninstitutioner, socialpædagogiske opholdssteder, plejefamilie og socialpædagogiske kostskoler.

De 34 unge, der er udskrevet fra MFC Midtjylland i evalueringsperioden, har haft en gennemsnitlig opholdstid på 276 dage med en variation mellem 52 og 532 dage.⁹

26 ud af 34 forløb er gennemført som planlagt med en udskrivning. Otte forløb er afbrudt og dermed ikke gennemført som planlagt, herunder det korteste på 52 dage. I ét tilfælde skyldes det afbrudte forløb den unges langvarige rømning, og i ét tilfælde at kommunen pga. økonomi flyttede den unge til anden institution. Seks ud af de otte afbrudte forløb er endt med, at den unge er overflyttet til en sikret institution. På opgørelsestidspunktet (1. april 2022) var der ti unge indskrevet på MFC Midtjylland.

De unge på MFC Midtjylland kommer fra hele landet. Lidt under halvdelen af de unge (21) kommer fra en kommune beliggende i Jylland, 4 unge kommer fra Fyn og 18 unge kommer fra Sjælland eller Lolland-Falster.

I syv ud af 34 tilfælde er der iværksat opfølgende familiebehandling. Den andel skal ses i sammenhæng med at blot fire unge er hjemgivet til egen familie. I to af de fire tilfælde med hjemgivning til egen familie er der iværksat opfølgende familiebehandling. I de øvrige fem tilfælde har familiebehandlingen fundet sted samtidig med, at den unge har boet i egen lejlighed med støtte, på et nyt anbringelsessted eller hos en plejefamilie.

Halvdelen af de unge er efter udskrivning fra MFC Midtjylland kommet til et nyt anbringelsessted. Fem unge er flyttet fra MFC Midtjylland til egen lejlighed med støtte, og som nævnt er fire unge hjemgivet til egen familie og seks unge overført til sikrede institutioner. Udskrivelsesstatus er uvist hos én ung pga. langvarig rømning.

⁹ Læseren skal være opmærksom på, at der i evalueringens forskellige analyser anvendes forskelligt datagrundlag, herunder vedrørende forskellige anbringelsesperioder. Derfor forekommer der variation i opgørelser af de unges baggrundsforhold.

5.2 Risikoen for tilbagefald til kriminalitet

Der er en betragtelig positiv og signifikant udvikling i de unges risiko for tilbagefald til kriminalitet *under* anbringelsen på MFC Midtjylland. Risikoen for tilbagefald til kriminalitet er målt ved redskabet YLS/CMI.

Den gennemsnitlige YLS/CMI-score falder fra 28,3 ved indskrivning til 15,1 ved udskrivning. Under anbringelsen har de unges risiko for tilbagefald til kriminalitet således flyttet sig fra *høj risiko* til *moderat risiko*. Analysen af de enkelte unges YLS/CMI-scores viser, at der sker en positiv udvikling fra indskrivning til udskrivning for alle på nær én ung.

Der er desuden et fald fra indskrivning til udskrivning inden for alle otte områder i YLS/CMI-redskabet. De største forbedringer fra ind- til udskrivning målt i absolutte tal ses på områderne *Uddannelse*, *Familieforhold* og *Misbrug*.

Evalueringen viser, at der sker et lille (ikke signifikant) fald den gennemsnitlige YLS/CMI-score fra udskrivning til tidspunktet for opfølgning et halvt år senere, hvor den gennemsnitlige YLS/CMI-score er på 14,8. Her skal dog tages forbehold for et lille datagrundlag.

5.2.1 Overordnet udvikling målt ved redskabet YLS/CMI

Ved ind- og udskrivning samt efter opfølgningsbehandlingen anvendes det validerede screeningsinstrument Youth Level of Service/ Case Management Inventory (YLS/CMI). YLS/CMI består af 42 spørgsmål fordelt på otte områder. Med udgangspunkt i scoringerne er det muligt at inddele de unge efter problemtyngde, der fortæller, om den unge har lav, middel, høj eller meget høj risiko for tilbagefald til kriminalitet. Det er muligt at vurdere den unges risikoniveau inden for hvert af de otte områder samt at udregne en samlet risikoscore. Således resulterer YLS/CMI i et tal mellem 0 og 42, der udtrykker den unges risikoniveau for kriminel adfærd.

For at være i målgruppen for MFC Midtjylland skal den unge ved indskrivning have en score på minimum 20 for piger og 22 for drenge. I evalueringen sammenlignes scoren fra indskrivning med scoren ved udskrivning og opfølgning et halvt år efter udskrivning.¹⁰ Derved opnås et resultat, der viser ændringen i den unges risikoniveau for kriminel adfærd.¹¹

Det samlede datamateriale omfatter YLS/CMI-scores for 41 unge ved indskrivning¹², 28 unge ved udskrivning og 13 unge ved opfølgning (et halvt år efter udskrivning). I det følgende anvender vi det samlede datamateriale, idet en test har vist, at der ikke er nogen forskel på det samlede datamateriale og data for unge, hvor der findes YLS/CMI-score på alle tre måletidspunkter.¹³

Figur 1 viser udviklingen fra indskrivning til udskrivning og opfølgning. I øverste venstre hjørne af figuren ses udviklingen målt ved den samlede YLS/CMI-score.

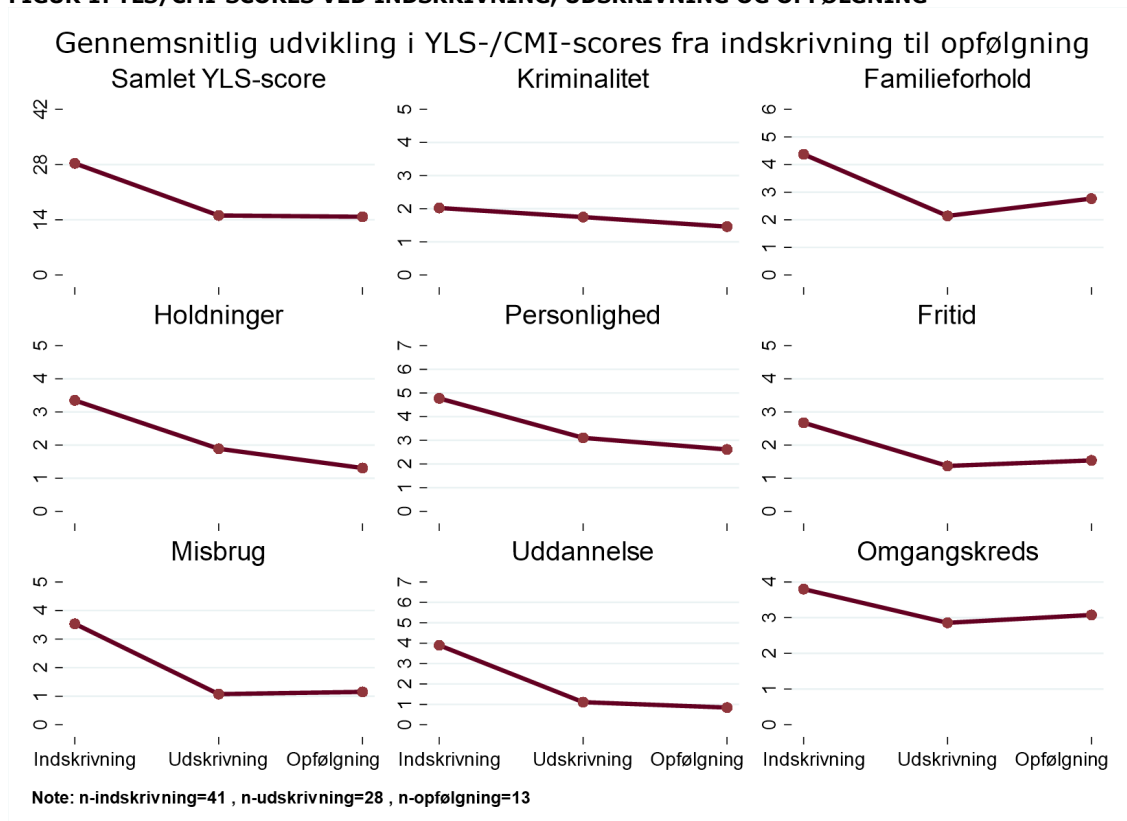
¹⁰ Inden for området 'Tidligere og nuværende overtrædelser af straffeloven' er der en række items i redskabet, hvor der ikke kan opnås en egentlig forbedring over tid. Det drejer sig fx om følgende item: "tidligere betingede domme, herunder samfundstjeneste". Det er altså ikke muligt for en ung, der tidligere har fået en betinget dom, at forbedre sin YLS/CMI-score ift. den pågældende item.

¹¹ Hoge, R. D., Ph.D., D. A. Andrews, Ph.D., & A. W. Leschied (2002): YLS/CMI 2.0 - Youth Level of Service/Case Management Inventory 2.0. Oversat til dansk af Sine J. K. Møller og Gøye T. Svendsen, Socialstyrelsen.

¹² I evalueringsperioden har der været indskrevet 44 unge på MFC Midtjylland. I tre tilfælde er det imidlertid ikke lykkedes at indsamle et YLS/CMI-skema ved indskrivning.

¹³ I bilagsrapporten findes en figur med udviklingen for de unge, hvor der er målinger på alle tre tidspunkter, dvs. ved indskrivning, udskrivning og opfølgning.

FIGUR 1: YLS/CMI-SCORES VED INDSKRIVNING, UDSKRIVNING OG OPFØLGNING

Evalueringen viser, at der er sket et gennemsnitligt signifikant fald i YLS/CMI-scoren fra 28,3 ved indskrivning til 15,1 ved udskrivning¹⁴.

På opfølgningstidspunktet et halvt år efter udskrivning er den gennemsnitlige YLS/CMI-score faldet til 14,8. Forskellen mellem YLS/CMI-scoren fra udskrivning til opfølgning er imidlertid ikke signifikant. Man skal være opmærksom på, at gruppen af unge, der er omfattet af udskrivnings- og opfølgningsmålingen formentlig adskiller sig positivt fra gruppen af unge, der er omfattet af indskrivningsmålingen, idet der ved udskrivning og opfølgning ikke findes YLS/CMI-data om de seks unge, hvor der er sket sammenbrud under anbringelsen.

Udviklingen i YLS/CMI-scoren betyder, at de unge i gennemsnit har udviklet sig fra ved indskrivning at være *i høj risiko* for tilbagefald til kriminalitet til at være *i moderat risiko* ved både udskrivnings- og opfølgningstidspunktet. Som samlet gruppe har der dermed været en markant positiv udvikling fra indskrivning til udskrivning, som er blevet fastholdt på ca. samme niveau ved opfølgning. Tendensen til stabilisering af de unges risiko for tilbagefald til kriminalitet på opfølgningstidspunktet et halvt år efter udskrivning må betragtes som et positivt resultat. Resultatet skal dog tages med visse forbehold, idet det hviler på et lille datagrundlag.

Figur 1 viser desuden udviklingen i de otte domæner. Her ses, at gennemsnitsscoren falder på alle områder fra indskrivning til udskrivning. Alle resultater på nær forskellen på området *Kriminalitet* er statistisk signifikante. Her skal dog bemærkes, jf. fodnote 10, at domænet *Kriminalitet* er en statisk risikofaktor, hvor det for en ung ikke er muligt at forbedre sin YLS/CMI-score. De største forbedringer fra ind- til udskrivning målt i absolutte tal ses på områderne *Uddannelse*, *Familieforhold* og *Misbrug*.

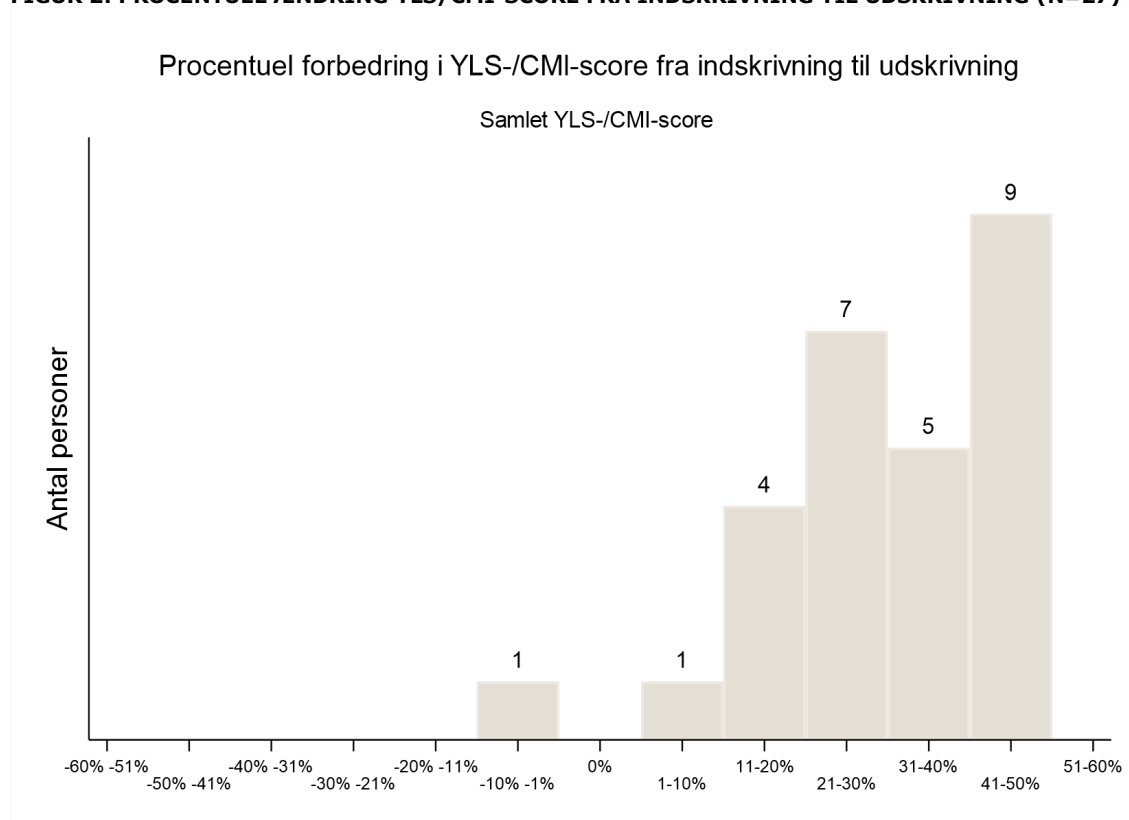
Fra udskrivningstidspunktet til opfølgning ses en stabilisering på de fleste problemområder, hvilket må betragtes som et positivt resultat set ift. målgruppen. Det er imidlertid værd at lægge mærke til, at der ved opfølgning sker en stigning på området *Familieforhold*, hvor der

¹⁴ I bilagsrapportens kapitel 2 findes en tabel med p-værdier.

skete et markant fald under anbringelsen på MFC Midtjylland. En forklaring på den udvikling kan være, at familiebehandlingen ophører i størstedelen af forløbene. Familierne har ofte komplekse problemstillinger, som familierne ikke får tilstrækkelig støtte til at arbejde med i tiden efter anbringelsen.

Figur 2 viser de unges enkeltvise procentuelle ændring i YLS/CMI-scoren under anbringelsen for de 27 unge, hvor der både er indskrivnings- og udskrivningsdata. Det ses, at der fra indskrivning til udskrivning er en positiv udvikling hos alle unge på nær en enkelt. Hos ni unge er der en positiv procentuel udvikling i YLS/CMI-scoren på 41-50%.

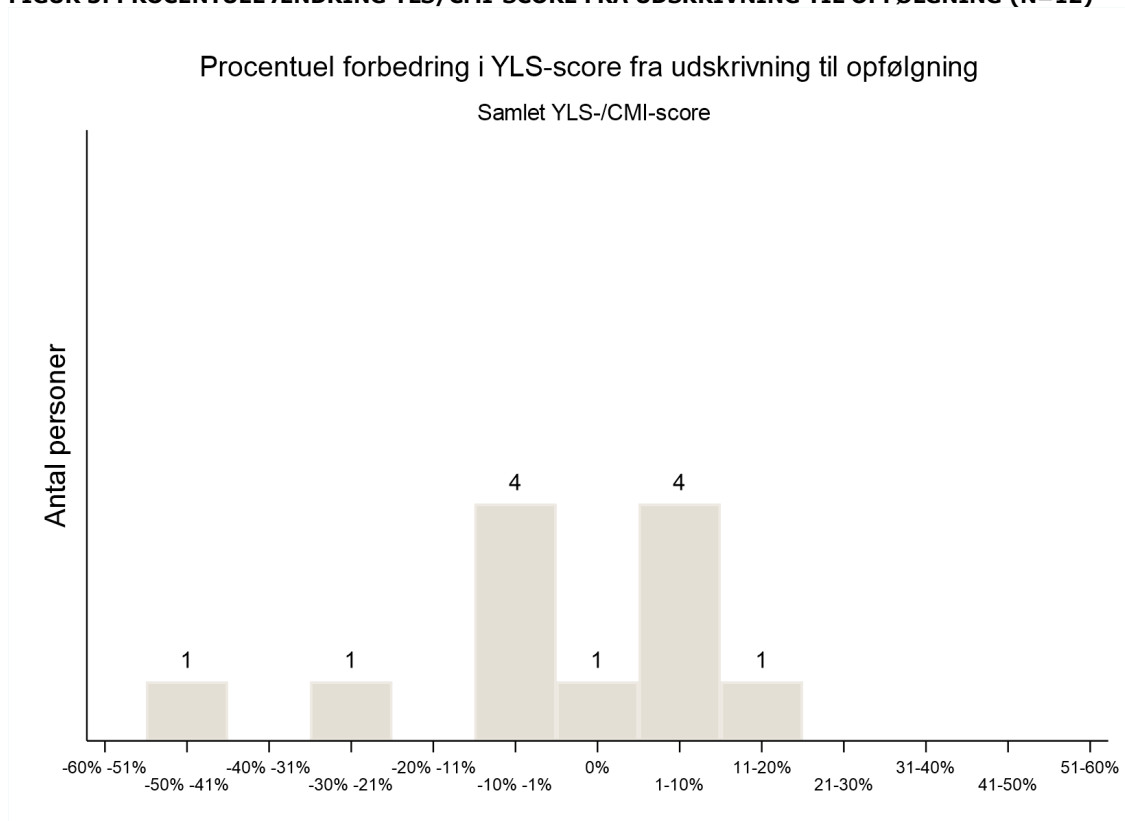
FIGUR 2: PROCENTUEL ÆNDRING YLS/CMI-SCORE FRA INDSKRIVNING TIL UDSKRIVNING (N=27)

På tilsvarende vis har vi undersøgt den enkeltvise procentuelle forbedring hos de 12 unge, hvor der både findes en YLS/CMI-score ved udskrivning og opfølgning.

Figur 3 viser en forværring, vist ved en %-vis stor stigning i YLS/CMI-scoren, for to unges vedkommende. Hos de øvrige ti er der enten et stabilt niveau eller en lille forbedring.

FIGUR 3: PROCENTUEL ÆNDRING YLS/CMI-SCORE FRA UDSKRIVNING TIL OPFØLGNING (N=12)

5.3 De unges udvikling i problemadfærd, selv vurderet handlekompetence og trivsel

Overordnet er udviklingen ift. de unges problemadfærd positiv, når den måles ved Strength and Difficulties Questionnaire (SDQ). Der er således et statistisk signifikant fald fra 21,5 til 15,4 i de unges samlede SDQ-score, når man sammenligner den gennemsnitlige score ved ind- og udskrivning. Der ses forskelle på udviklingen for hver af delscorerne for problemadfærd. De samme positive resultater genfindes dog ikke for sociale styrkesider.

Der ses en stigning i de unges handlekompetence og trivsel, fra de indskrives på MultifunC, til de udskrives, når det måles med General Self Efficacy Scale (GSE) og WHO's trivselsscore (WHO-5). Selvom der findes positive tendenser i de unges overordnede udvikling ift. GSE og WHO-5, så er der ikke tale om statistiske signifikante forskelle fra ind- til udskrivning.

5.3.1 Overordnet udvikling målt ved SDQ

I det nedenstående afsnit ser vi på, hvordan de unges SDQ-målinger udvikler sig fra ind- til udskrivning. Det giver et indblik i, hvilke potentielle virkninger MFC Midtjylland har på de unge. SDQ er udfyldt af både forældre og kontaktpersoner på MFC Midtjylland. Det er hovedsageligt de forældreudfyldte SDQ-skemaer, der er anvendt, men SDQ-skemaer udfyldt af kontaktpersoner er brugt, hvis forældrene ikke har udfyldt SDQ-skema. Herunder fremgår de enkelte delelementer i SDQ.

- Sociale styrkesider
- Emotionelle problemer
- Adfærdsproblemer
- Hyperaktivitet/opmærksomhedsvanskeligheder
- Vanskeligheder ift. jævnaldrende

For alle delementer i SDQ gælder det, at en høj score indikerer en højere grad af problemadfærd, dog med undtagelse af sociale styrkesider hvor en høj score indikerer gode sociale styrkesider.

I alt er der udfyldt SDQ for 30 unge ved både ind- og udskrivning, men grundet manglende besvarelser i nogle af SDQ'erne bygger indeværende afsnit på besvarelser for 25-29 unge.

For de statistiske signifikante SDQ-scores vises hhv.: De unges gennemsnit ved ind- og udskrivning¹⁵ samt de unges fordeling på scoren ift. de fire kategorier, som normen fordeler sig i.¹⁶

Sociale styrkesider

Overordnet udvikler de unge sig ikke ift. deres sociale styrkesider målt ved SDQ. Der ses en mindre tilbagegang, hvor gennemsnittet falder med 0,6, men der er ikke tale om en statistisk signifikant udvikling.¹⁷ Gode sociale styrkesider øger potentialet for gode relationer til voksne og jævnaldrende og er en beskyttende faktor ift. mistrivsel. Desuden er sociale styrkesider en positiv score, hvor et højt tal indikerer gode sociale styrkesider.

Emotionelle problemer

Emotionelle problemer omfatter adfærd, som er relateret til angst, depression og funktionelle problemer.

Vi finder, at de unge gennemgår en positiv udvikling, idet gennemsnittet for dette SDQ-mål falder med 1,3 på en skala fra 0-10.¹⁸ Dette indikerer, at de unge har færre emotionelle problemer, når de udskrives fra MFC Midtjylland sammenlignet med, når de indskrives. Der er dog ikke tale om et statistisk signifikant fald.

Adfærdsproblemer

De unge gennemgår en positiv udvikling ift. deres adfærdsproblemer fra de indskrives til de udskrives igen. Denne SDQ-score måler de unges adfærdsproblemer, herunder adfærd som er mere udadrettet og typisk socialt uacceptabel.

Figur 4 viser et markant fald i adfærdsproblemer, idet gennemsnittet falder fra 5,7 til 3,2. Der er tale om en udvikling, som er statistisk signifikant, og de unge har altså færre adfærdsproblemer efter, at de har været i behandling på MFC Midtjylland.

Figur 5 nedenfor understøtter denne konklusion, da antallet af unge, der falder i kategorien *Meget høj* ved hhv. indskrivning og udskrivning, halveres. De unge fordeler sig nu i de resterende kategorier med flest i *Almindelig*.

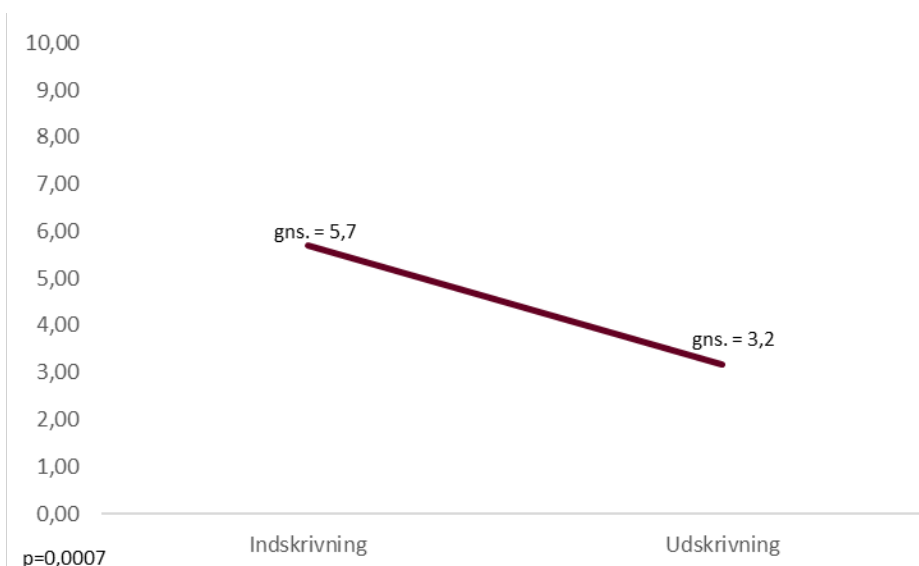
¹⁵ Det konventionelle signifikansniveau sættes til 0,05. Dvs., at hvis p-værdien er under 0,05, er der statistisk belæg for, at der er tale om en sammenhæng mellem de unges ophold på MFC Midtjylland og udviklingen, og at forskellen i gennemsnit ved ind- og udskrivning ikke skyldes tilfældigheder.

¹⁶ Se normtal her: <http://sdq.dk/danske-normer/>.

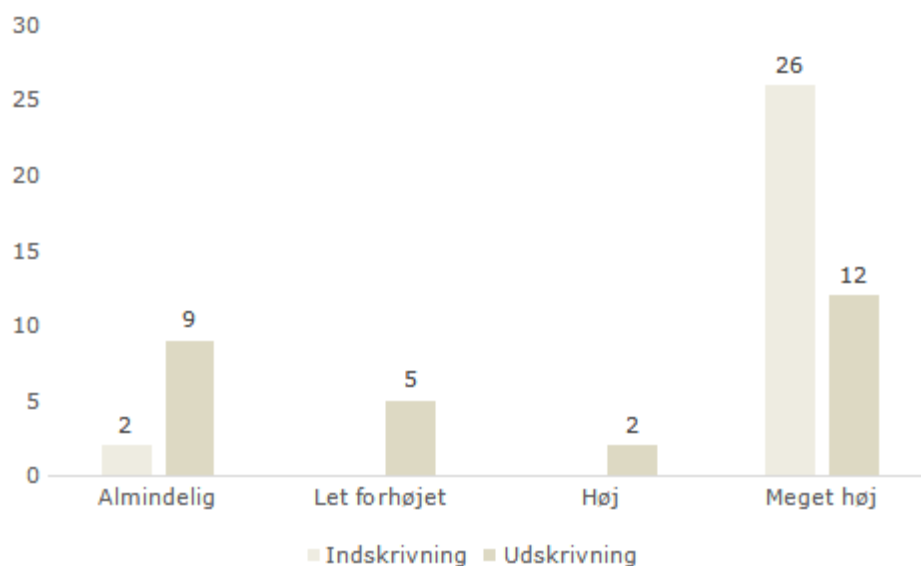
¹⁷ Se bilagsrapportens afsnit 4 for grafisk fremstilling af sociale styrkesider.

¹⁸ Se bilagsrapportens afsnit 4 for grafisk fremstilling af emotionelle problemer.

FIGUR 4: SDQ-SCORE FOR ADFÆRDSMÆSSIGE SYMPTOMER (N=29): SDQ-SCORE FOR ADFÆRDSMÆSSIGE SYMPTOMER (N=29)

FIGUR 5: SDQ-SCORE FOR ADFÆRDSPROBLEMER FORDELT PÅ NORMKATEGORIERNE, OPGJORT I ANTAL (N=29)

Hyperaktivitet/opmærksomhedsvanskeligheder

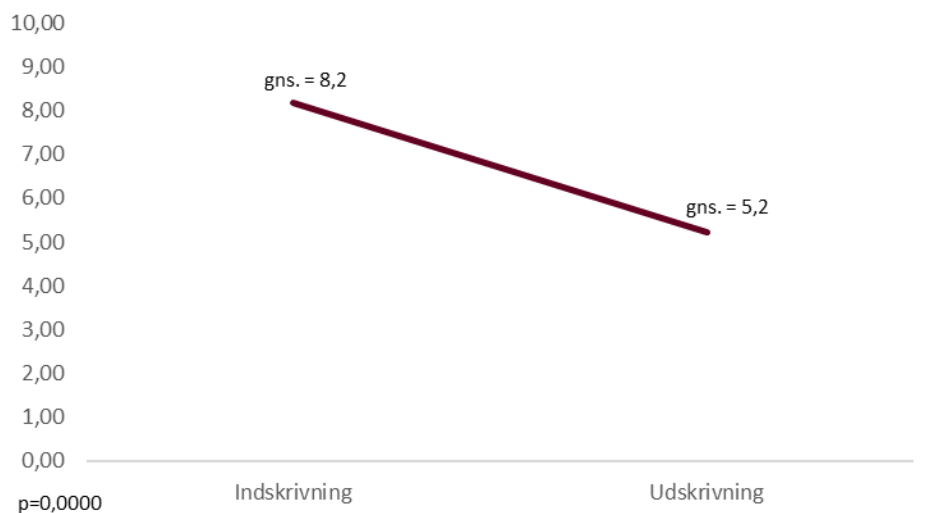
Vi finder en positiv udvikling i de unges SDQ-score for hyperaktivitet og opmærksomhedsvanskeligheder i hverdagen, når man sammenligner før og efter MFC Midtjylland.

Figur 6 illustrerer de unges gennemsnitlige SDQ-score for hyperaktivitet og opmærksomhedsvanskeligheder ved hhv. ind- og udskrivning. Der ses et fald på 3, hvilket er en markant, positiv udvikling, der er statistisk signifikant.

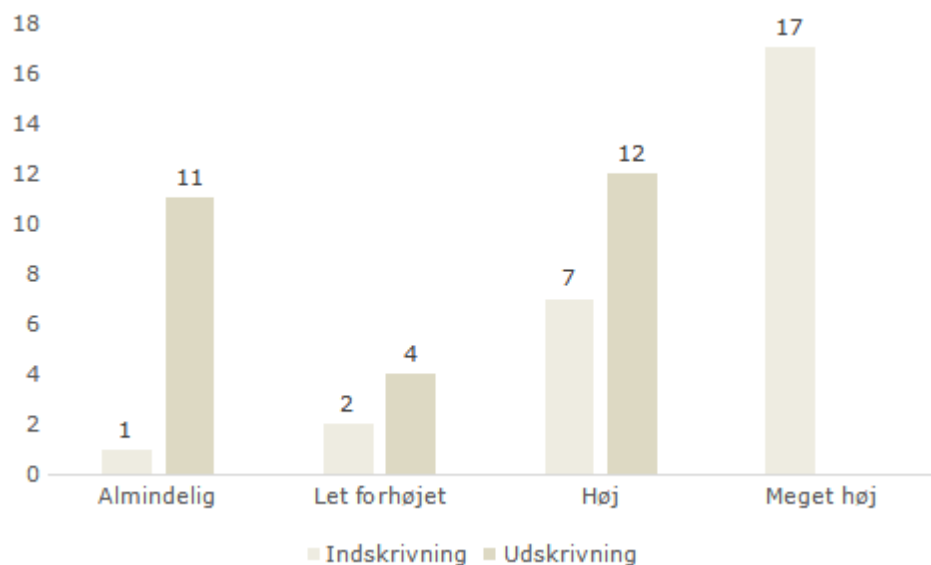
Når vi kigger på, hvordan de unge fordeles sig på normkategorierne i Figur 7, får vi et indblik i, hvilke bevægelser der ligger bag tendenserne i Figur 6. Det ses nemlig, at antallet af unge, der ligger i kategorien *Meget høj*, falder fra 17 til 0, mens antallet i kategorien *Almindelig* stiger med 10.

Ved udskrivning er der en del unge i kategorien Høj, også flere end ved indskrivning, men det til trods ser MFC Midtjylland stadig ud til at have en positiv betydning for de unges hyperaktivitet og opmærksomhedsvanskeligheder.

FIGUR 6: SDQ-SCORE FOR HYPERAKTIVITET/OPMÆRKSOMHEDSVANSKELIGHEDER (N=28)

FIGUR 7: SDQ-SCORE FOR HYPERAKTIVITET/OPMÆRKSOMHEDSVANSKELIGHEDER FORDELT PÅ NORMKATEGORIERNE, OPGJORT I ANTAL (N=28)

Vanskeligheder ift. jævnaldrende

SDQ-scoren for vanskeligheder ift. jævnaldrende beskriver de unges sociale funktion ift. jævnaldrende. En lav score er positiv og skal ses som en beskyttende faktor ift. mistrivsel.

Det ses, at de unges SDQ-score for vanskeligheder ift. jævnaldrende ikke ændrer sig fra de indskrives til de udskrives. Gennemsnittet er således det samme (3,1) ved begge målinger.¹⁹

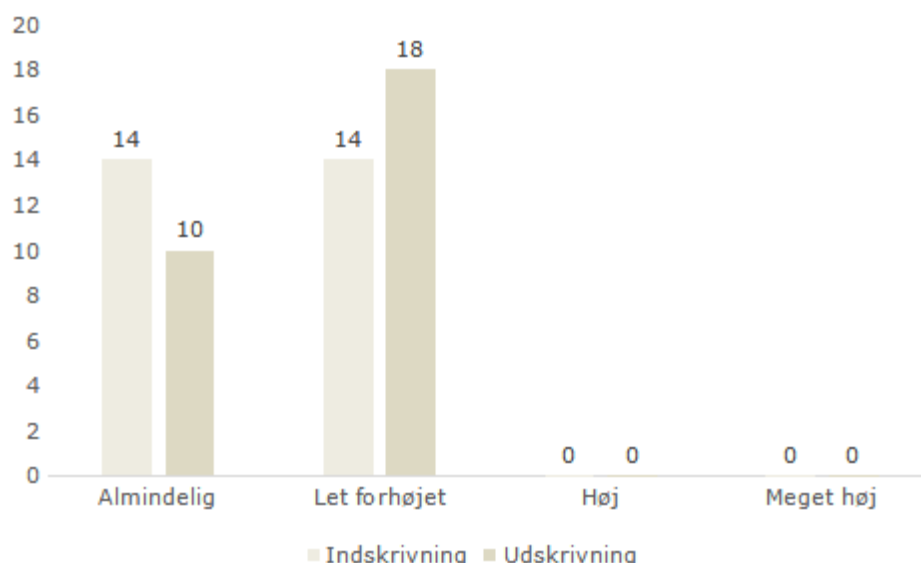
Det uændrede gennemsnit dækker imidlertid over mindre bevægelser mellem de normkategorier, scoren kan inddeles i. Dette fremgår af Figur 8. Her ses det, at der ved indskrivningen er lige mange unge i kategorierne *Almindelig* (14) og *Let forhøjet* (14), mens der ved udskrivningen er flere med en let forhøjet score (18) og færre i kategorien

¹⁹ Se bilagsrapportens afsnit 4 for grafisk fremstilling af vanskeligheder ift. jævnaldrende.

almindelig (10). Dog er der ingen unge, som falder i kategorierne *Høj* eller *Meget høj* ved hverken ind- eller udskrivning, hvilket er positivt ift. deres trivsel.

SDQ-data giver ikke umiddelbart nogen forklaringer til, hvorfor udviklingen fra ind- til udskrivning i Figur 8 ser ud, som den gør, men det kan tænkes at være relateret til det faktum, at de unges sociale samvær med andre, jævnaldrende unge er mindre frit under opholdet på MFC Midtjylland.

FIGUR 8: SDQ-SCORE FOR VANSKELIGHEDER IFT. JÆVNALDRENDE FORDELT PÅ NORMKATEGORIERNE, OPGJORT I ANTAL (N=29)

Samlet SDQ score

Den samlede problemscore er summen af de fire delscorer: Emotionelle og adfærdsproblemer, hyperaktivitet/opmærksomhedsvanskeligheder samt vanskeligheder ift. jævnaldrende. Den samlede problemscore giver derfor et helhedsbillede af de unges udvikling ift. problemadfærd.

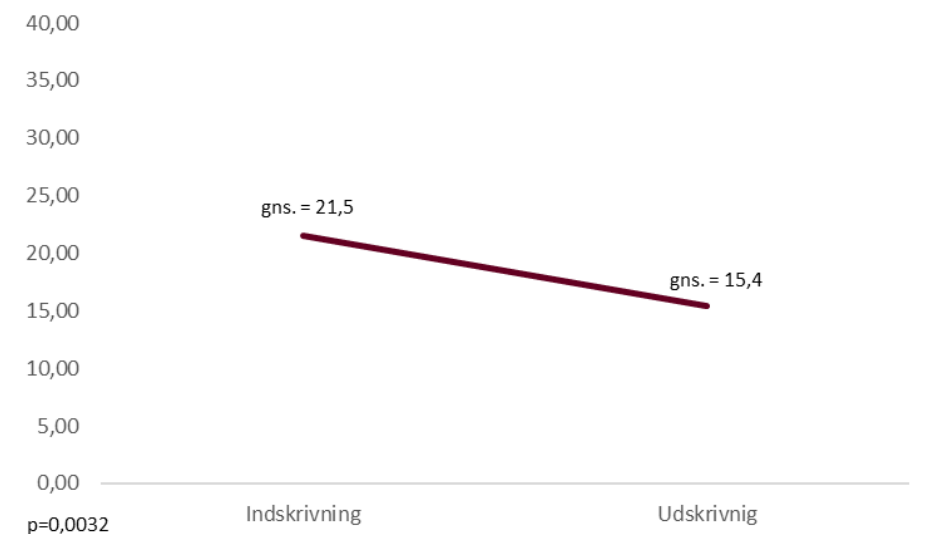
Som Figur 9 illustrerer, gennemgår de unge en markant, positiv udvikling ift. den samlede problemadfærd, mens de er på MFC Midtjylland. Deres gennemsnitlige SDQ-score falder således med 6,1, hvilket er en stærk statistisk signifikant forskel fra ind- til udskrivning.

Dette svarer til, at de unge i gennemsnit har rykket sig fra normkategorien *Meget høj* til *Let forhøjet* for deres samlede problemscore.

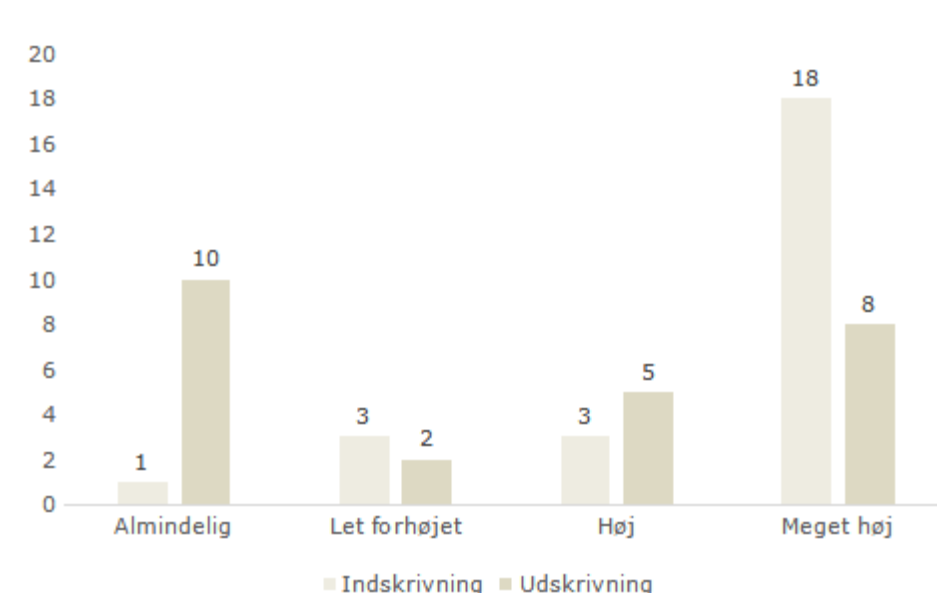
Dykker vi ned i fordelingen på normkategorierne på Figur 10, ses det også, at der er 9 flere unge i kategorien *Almindelig* og halvt så mange unge i *Meget høj* ved udskrivning sammenlignet med indskrivning.

Dette peger alt sammen på, at MFC Midtjylland hænger positivt sammen med en mindsket problemadfærd blandt de unge efter endt ophold.

FIGUR 9: SAMLET SDQ-SCORE (N=25)

FIGUR 10: SAMLET SDQ-SCORE FORDELT PÅ NORMKATEGORIERNE (N=25)

5.3.2 Overordnet udvikling målt ved GSE og WHO5

I dette afsnit illustreres de unges overordnede udvikling målt ved hhv. GSE (Generel Self-Efficacy Scale), der også kaldes selvvurderet handlekompetence, og WHO-5-trivselsscore.²⁰ Der tages udgangspunkt i de unge, som har udfyldt spørgeskemaet om GSE og WHO-5 ved både ind- og udskrivning. Det betyder, at datagrundlaget i det følgende består af besvarelser fra 18 unge, der har afsluttet deres forløb på MFC Midtjylland.

Nedenstående Tabel 2 viser, at der er en lille fremgang i de unges handlekompetence fra de indskrives på MFC Midtjylland til de udskrives igen, om end den ikke er statistisk signifikant. Den relativt beskedne fremgang kan dog skyldes, at det for meget udsatte grupper kan være svært at opnå målbare fremskridt. Dertil kommer også, at analysen bygger på et relativt lille N. Set i dette lys er selv en lille fremgang positiv.

GSE måles på en skala fra 10-40, hvor en høj score indikerer højere handlekompetence, og i tabellen herunder ses det, at den samlede gennemsnitlige score er steget fra 29,1 ved

²⁰ Se bilagsrapportens afsnit 5 for en uddybende forklaring af GSE og WHO-5.

indskrivning til 29,9 ved udskrivning. De unge har således rykket sig +0,8 point på skalaen, så de har i gennemsnit fået en større tiltro til deres egne evner, mens de har været på MFC Midtjylland.

TABEL 2: UDVIKLING I GENNEMSITLIG GSE-SCORE SAMLET OG FORDELT PÅ DE 10 INDIKATORER (N=18)

Område	Gennemsnit v. indskrivning	Gennemsnit v. udskrivning	Forskel ml. gennemsnit
Samlet	29,1	29,9	+0,8¹
Jeg kan altid løse vanskelige problemer, hvis jeg prøver ihærdigt nok	2,9	2,9	0
Hvis nogen modarbejder mig, finder jeg en måde til at opnå det, jeg vil	3,1	3,1	+0,1
Det er let for mig at holde fast ved mine planer og realisere mine mål	2,9	3,0	+0,1
Jeg er sikker på, at jeg kan håndtere uventede hændelser	2,6	2,8	+0,2
Takket være mine personlige ressourcer, ved jeg, hvordan jeg skal klare uforudsete situationer	2,8	2,8	0
Jeg kan løse de fleste problemer, hvis jeg yder den nødvendige indsats	3,0	3,2	+0,2
Jeg bevarer roen, når der er problemer, da jeg stoler på mine evner til at løse dem	2,8	2,7	-0,1
Når jeg støder på et problem, kan jeg som regel finde flere løsninger	2,8	2,8	0
Hvis jeg er i vanskeligheder, kan jeg som regel finde en udvej	3,2	3,3	+0,1
Lige meget hvad der sker, kan jeg som regel klare det	2,8	3,2	+0,4

¹ p=0,3623

Note: Forskellen mellem gennemsnittet ved hhv. ind- og udskrivning er markeret med et plus, hvis der er tale om progression, og et minus, hvis der er tale om et fald.

I Tabel 3 illustreres udviklingen i de unges generelle trivsel fra de indskrives på MFC Midtjylland til de udskrives målt ved WHO-5-indekset. På den samlede WHO-5-skala er det muligt at score mellem 0–100 point, hvor en høj score svarer til høj trivsel. En score under 50 indikerer, at der kan være risiko for depression eller stressbelastning, mens man ikke

vurderes at være i risiko for dette ved en score over 50.²¹ Gennemsnittet for den danske befolkning ligger omkring 68.²²

Tabel 3 viser både den samlede udvikling og udviklingen for de enkelte indikatorer i WHO-5-indekset. Der ses en positiv udvikling på fire ud af fem indikatorer, og den største forbedring findes for indikatoren *I de sidste to uger er jeg vågnet frisk og udhvilet*, som stiger med 1,1. Ved midtvejsevalueringen var det også denne indikator, hvor man så den største stigning hos de unge.

TABEL 3: UDVIKLING I GENNEMSITLIG WHO-5-SCORE SAMLET OG FORDELT PÅ DE FEM INDIKATORER (N=18)

Område	Gennemsnit v. indskrivning	Gennemsnit v. udskrivning	Forskel ml. gennemsnit
Samlet	57,6	66,7	+9,1¹
I de sidste to uger har jeg været glad og i godt humør	3,3	3,4	+0,1
I de sidste to uger har jeg følt mig rolig og afslappet	3,3	3,3	0
I de sidste to uger har jeg følt mig aktiv og energisk	3,2	3,6	+0,4
I de sidste to uger er jeg vågnet frisk og udhvilet	2,4	3,5	+1,1
I de sidste to uger har min dagligdag været fyldt med ting, der interesserer mig	2,2	2,8	+0,6

¹ p=0,1503

Note: Forskellen mellem gennemsnittet ved hhv. ind- og udskrivning er markeret med et plus, hvis der er tale om progression, og et minus, hvis der er tale om et fald.

Alt i alt peger Tabel 3 på, at MFC Midtjylland forbedrer de unges trivsel fra de indskrives til de udskrives. Dette er til trods for, at stigningen ved midtvejsevalueringen var +21, hvorimod vi ser +9,1 i indeværende evaluering. Imidlertid kan dette jf. afsnittet om GSE skyldes den relativt lille population, som analyseresultaterne bygger på. Desuden er den gennemsnitlige WHO-5-score ved indskrivning på MFC Midtjylland i midtvejsevalueringen ca. 10 point lavere sammenlignet med indeværende evaluering, hvilket betyder, at ungegruppen, som resultaterne i midtvejsevalueringen bygger på, har større potentiale for at rykke sig.

²¹ [Region Sjælland. Guide til trivselsindekset: WHO-5](#)

²² [Region Sjælland. Guide til trivselsindekset: WHO-5](#)

5.4 Hvad kendetegner succesfulde forløb?

Det er naturligvis forskellige og individuelle forhold, der har betydning for, om en ungs forløb på MFC Midtjylland bliver en succes. Når vi i evalueringen ser på tværs af de analyserede forløb, tegner der sig imidlertid et billede af, at følgende forhold har en særlig betydning:

- Den unges egen motivation for udvikling
- Den unges evne til kognitivt at forstå og profitere af behandlingen
- Opbakning til anbringelsen og behandlingen fra den unges familie
- Den unges accept af belønningssystemet og motivation for at optjene point og dermed rykke til næste niveau i behandlingen
- Den unges relationer til bestemte vigtige voksne
- En aktiv hverdag med fritidsaktiviteter, skole, beskæftigelse mv. uden for MFC Midtjylland

Hvad har betydning for, at nogle unge får et bedre udbytte af MultifunCs behandling end andre unge? I evalueringen har vi undersøgt dette spørgsmål ved at se på tværs af det kvalitative datamateriale, som består af interview med 13 unge, interview med medarbejdere og ledelse fra MFC Midtjylland, en auditundersøgelse med fokus på tre unges forløb²³ og fem caseanalyser.²⁴ I den tværgående analyse ser vi på forhold ved den unge og den unges familie samt forhold ved MFC Midtjyllands behandlingsindsats.

5.4.1 Forhold ved den unge og den unges familie

Den unges egen motivation

Unge der tager ansvar for egen behandling og tydeligt ønsker at udvikle sig har størst sandsynlighed for at få et positivt udbytte af MFC Midtjyllands behandlingsindsats.

Hvad er årsagen til, at nogle unge er motiveret for at udvikle sig? Nogle unge fortæller, at samtaler med bestemte voksne blandt personalet på MFC Midtjylland har været udslagsgivende for ønsket om forandringer. I andre tilfælde er det ønsket om at færdiggøre folkeskolen eller få en bestemt praktikplads, der driver de unge. Endeligt er der nogle unge, der fortæller om bestemte skelsættende hændelser, i ét tilfælde en magtanvendelse, der har været et "wake up call". Generelt fortæller de unge, der giver udtryk for at være motiveret for forandringer, at de gerne vil væk fra kriminalitet og relationer til kriminelle venner.

Evalueringen giver ikke noget entydigt billede af hvilke unge, der er særligt motiveret for forandringer. Alder synes dog at have en betydning. Personalet på MFC Midtjylland fortæller, at unge der nærmer sig 18 år kan være mindre motiverede for udvikling, fordi de mentalt er på vej videre og væk fra det, der i flere tilfælde har været en barndom/ungdom tilbragt på institutioner.

Den unges evne til at profitere af behandling

Deltagelse i behandlingsprogrammets komponenter og kravet om udvikling før der kan ske oprykning til næste niveau stiller ifølge personalet på MFC Midtjylland visse krav til de unges kognitive færdigheder.

²³ Auditundersøgelsen blev gennemført i maj 2021 med deltagelse af ledelse og medarbejdere fra MFC Midtjylland. I auditundersøgelsen har deltagerne systematisk vurderet og drøftet tre unges forløb.

²⁴ Se bilagsrapporten for uddybende beskrivelse af caseundersøgelsen.

Evnen til at profitere af behandlingen hænger med andre ord sammen med, om de unge er i stand til at forstå og acceptere behandlingsprogrammet. Kan en ung eksempelvis forstå, hvorfor det ikke er tilladt at være sammen med de andre unge på MFC Midtjylland, og er man i stand til at indgå i en gruppe i ART-undervisningen?

Ifølge MFC Midtjylland er der flere eksempler på unge med kognitive vanskeligheder, der har haft svært ved at respondere på behandlingsprogrammet i form af ændret adfærd, ændrede holdninger mv.

Familiens opbakning

Den unges forældre spiller en vigtig rolle for den unges motivation og opbakning til behandlingsindsatsen. I nogle af de succesfulde forløb fortæller unge, at de har oplevet markant bedre relationer til deres forældre og familie, og at de tydeligt kan se en sammenhæng til indsatsen på MFC Midtjylland. Når familien tager godt imod familiebehandlingen og både evner og er villig til at bruge værktøjer og sætte rammer op for de unge, understøtter det den indsats, der foregår på MFC Midtjylland.

5.4.2 Forhold ved MFC Midtjyllands behandlingsindsats

Belønningssystemet

De unges accept af belønningssystemet og motivation for at nå næste niveau via optjening af point har en afgørende betydning for udvikling.

De unge kan rykke fra niveau til niveau ved at optjene point, der udløses, hvis man opfylder fastlagte ugemål. Belønningssystemet har dermed en central plads i behandlingsindsatsen. Interviewene med de unge viser, at ca. halvdelen af de unge efter egne udsagn er modstandere af belønningssystemet og ligeglade med pointene, hvorimod den anden halvdel af unge motiveres af udsigten til at blive belønnet.

Vigtige voksne

Opbygning af tætte og langvarige relationer til personalet er ikke kernen i MFC Midtjyllands behandlingsindsats, men evalueringen viser, at for nogle unge har vigtige voksne en afgørende betydning i deres forløb. I interviewene nævner de unge navne på voksne, som har haft en særlig evne til at forstå de unges opvækstvilkår, baggrund og historik med anbringelse. Flere unge giver udtryk for, at de ikke har oplevet den samme forståelse på andre anbringelsessteder. De unge fortæller, at de gode relationer til bestemte voksne sjældent dannes ifm. skemalagte behandlingsindsatser men derimod i uformelle samtaler på tomandshånd.

En aktiv og meningsfuld hverdag

Der er stor forskel på, om de unge oplever at kede sig i dagligdagen på MFC Midtjylland eller oplever at have dagen fyldt ud med meningsfulde aktiviteter. Både unge og personale på MFC Midtjylland oplever, at det har en selvforstærkende positiv effekt, når der er faste aktiviteter i hverdagen, fx stabil skolegang, praktikforløb eller en fritidsinteresse. Ifølge personalet på MFC Midtjylland viser erfaringen, at der er mindre recidiv og mindre misbrug hos unge, der har en aktiv hverdag. Hvis en ung forud for anbringelsen har en fritidsaktivitet som kan videreføres under opholdet på MFC Midtjylland, er det ligeledes erfaringen, at det giver en god baggrund for at skabe relationer til prosociale venner.

Case: Et succesfuldt forløb

I casen²⁵ nedenfor med Tore på 15 år (fiktivt navn) ses et forløb med en dreng, der ved indskrivning har en af de højeste score på YLS/CMI. Under opholdet sker der en meget positiv udvikling, hvor der ved udskrivning er sket et stort fald i YLS/CMI-scoren, som yderligere falder ved opfølgningstidspunktet et halvt år senere. Det succesfulde forløb skyldtes bl.a. Tores egen motivation for udvikling, familiens opbakning, den gode relation til bestemte voksne på MFC Midtjylland og en hverdag med meningsfulde aktiviteter.

CASE: Tore 15 år	
YLS/CMI-score	Score ved indskrivning: 32 (Meget høj risiko). Score ved udskrivning: 11 (Moderat risiko). Score ved opfølgning: 8 (Lav risiko)
MFC Midtjyllands vurdering af den unges udvikling	I starten af opholdet var Tore meget impulsstyret og konfliktniveauet var højt. Der skete en positiv udvikling i retning af mere selvbeherskelse og evne til at trække sig fra konflikter. I takt med den udvikling fik Tore mere medbestemmelse og meget frie rammer, som han profiterede af.
Den unges egen motivation	Tore tog ansvar for sin behandling og ønskede tydeligvis at ændre sit liv. I slutningen af opholdet blev Tore god til at aktivere sig selv og kunne bl.a. motivere sig selv til at træne fitness.
Evne til at profitere af behandling	Det var tydeligt, at behandlingen gav mening for Tore.
Familiens opbakning	Familien deltog åbent og aktivt i familiebehandlingen. Familien tog godt imod familiebehandlingens råd om krav sætning, hvilket også betød, at Tore ændrede sit syn på familien til det bedre.
Belønningssystemet	Tore responderede rigtig godt på belønningssystemet. Han gik meget op i at få point.
Vigtige voksne	Tore knyttede sig meget til bestemte voksne, som blev vigtige rollemodeller. Der var mange pædagogiske samtaler, som Tore profiterede af.
En aktiv og meningsfuld hverdag	Tore havde mange hobbies. Bl.a. en hobby som han delte med personalet. I forløbet fik Tore et ønske om senere at komme til at arbejde i en tøjbutik.
Misbrug	Tore formåede at blive misbrugsfri under opholdet.
Kriminalitet	I starten var Tore fokuseret på at lave hurtige penge. Synet på kriminalitet ændrede sig i forløbet, hvor Tore fik en forståelse for en anden måde at leve sit liv på.

²⁵ I kapitlet præsenteres tre cases, som er baseret på data fra den gennemførte audit, hvor ledelse og medarbejdere ud fra et fagligt perspektiv har vurderet tre unges forløb. I cases indgår derfor ikke de unges eller forældres perspektiver.

5.5 Årsager til sammenbrud i behandlingsforløbene

- I seks ud af 44 forløb i evalueringsperioden er der sket sammenbrud, hvor de unge er overført til en sikret institution.
- MFC Midtjylland vurderer, at andelen af sammenbrud er forventeligt set ift. målgruppens massive problemstillinger og historik.
- Der er særligt tre årsager til sammenbrud: Gentagen kriminalitet, omfattende misbrug og meget udadreagerende adfærd.

Dette afsnit omhandler sammenbrud i behandlingsforløbene. Vi definerer sammenbrud som ikke planlagte skift af anbringelsessted, primært forstået som tilbageførsel til sikret institution. Med den definition er der sket sammenbrud i seks forløb i evalueringsperioden.

Er seks forløb flere eller færre end forventet set ift. målgruppen? Ifølge MFC Midtjylland er seks sammenbrud ud af 44 forløb forventeligt i betragtning af målgruppens problemstillinger, herunder det forhold, at mange i målgruppen tidligere har været anbragt mange steder.

Hvad er de primære årsager til sammenbrud? Der vil ofte være tale om et sammenfald af mange problemstillinger, men set på tværs af de seks forløb er gentagen kriminalitet, omfattende misbrug og meget udadreagerende adfærd tre typiske faktorer ved sammenbrud.

Gentagen kriminalitet

En stor del af de unge, der er anbragt på MFC Midtjylland, har en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet (UNK) med vilkår om, at de skal afholde sig fra at begå ny kriminalitet. I nogle tilfælde er der sket sammenbrud som følge af overtrædelse af de vilkår. Ifølge MFC Midtjylland er nogle af faresignalerne hos unge, der begår ny kriminalitet, en fortsat kontakt til antisociale, kriminelle venner fra tiden før anbringelse, i nogle tilfælde venner med banderelationer.

Omfattende misbrug

Misbrug er en anden væsentlig faktor i de sammenbrudte forløb, som formentlig ofte er tæt forbundet med gentagen kriminalitet og udadreagerende adfærd. Ifølge MFC Midtjylland er det vanskeligt at håndtere unge, der har et omfattende misbrug, og som grundlæggende ikke ønsker misbrugsbehandling. I den sammenhæng påpeger MFC Midtjylland, at den misbrugsbehandling, der kan tilbydes på MFC Midtjylland, ikke kan stå alene hos unge, der er stærkt misbrugende.

Meget udadreagerende adfærd

I to ud af de seks sammenbrud er beslutningen om ophør af anbringelse sket efter en beslutning fra forstanderen på MFC Midtjylland. Det kan ske i tilfælde, hvor den unge er akut til fare for sig selv eller andre. I de tilfælde er kriminalitet eller misbrug ikke i sig selv tilstrækkelige faktorer.

Case: Sammenbrud på baggrund af gentagen kriminalitet og omfattende misbrug

Casen nedenfor med Hjalte på 17 år (fiktivt navn) viser et forløb, hvor der sker sammenbrud. Forløbet beskrives af MFC Midtjylland som én lang nedadgående spiral frem mod sammenbruddet.

Det var vanskeligt at motivere Hjalte til at indgå i behandlingsindsatsen, der var dårlige vilkår for at gennemføre familiebehandling, og Hjalte havde ringe kognitive forudsætninger

for at kunne forstå og acceptere behandlingsprogrammet. Disse forhold var medvirkende, men ikke udløsende årsager til sammenbruddet, som derimod skyldtes gentagen kriminalitet og omfattende misbrug.

Ifølge MFC Midtjylland minder Hjaltes forløb og årsagerne til sammenbrud meget om de sammenbrud, der er sket hos andre unge.

CASE: Hjalte 17 år	
YLS/CMI-score	Score ved indskrivning: 28 (Høj risiko). Derefter sammenbrud og ingen YLS-udskrivning
MFC Midtjyllands vurdering af den unges udvikling*	Ifølge MFC Midtjylland gik det nogenlunde de første 14 dage, hvorefter Hjalte udviklede sig tiltagende dårligere indtil sammenbrud af anbringelsen.
Den unges egen motivation	I korte momenter kunne Hjalte erkende et behov for behandling, men misbrug og kriminalitet på nettet trak for meget i ham.
Evne til at profitere af behandling	Dårlige kognitive forudsætninger vanskeliggjorde behandlingen. Hjalte havde særligt svært ved at honorere kravene i behandlingskonceptet efter de to første niveauer.
Familiens opbakning	Familien ønskede ikke samvær med Hjalte pga. misbrug.
Belønningssystemet	Hjalte kunne ikke omsætte systemet til handling. Systemet var for abstrakt for ham.
Vigtige voksne	I starten var der gode samtaler med voksne, hvor Hjalte gav udtryk for at blive mødt og talt til på en bedre måde, end han tidligere havde oplevet. Senere trak Hjalte sig fra voksenkontakt.
En aktiv og meningsfuld hverdag	Hjalte havde brug for meget fysisk aktivitet, men det kunne dels ikke tilbydes i coronaperioden, dels ikke tilbydes i perioder, hvor Hjalte var i tilbagehold på MFC Midtjylland.
Misbrug	Misbrug var et stort problem for behandlingen. Hjalte blev henvist til udredning i Børne- og ungepsykiatrien, men her ville man ikke se Hjalte, før han havde været misbrugsfri i tre måneder, hvilket var helt urealistisk.
Kriminalitet	Kriminel adfærd på nettet var en meget stor udfordring. MFC Midtjylland havde ingen ret til at fratage telefonen og dermed kontrollere den kriminelle adfærd. Hjalte havde stort set kun kontakt til antisociale bekendtskaber uden for MFC Midtjylland, særligt over telefonen.
Overgang fra MFC Midtjylland	Akut overført til sikret institution, hvor Hjalte ifølge MFC Midtjylland var i en tilstand af kaos.

5.6 De unges overgange fra MFC Midtjylland

- Fire unge er efter udskrivning hjemgivet til at bo hos egen familie. Det lave antal indikerer, at de unge på MFC Midtjylland har større vanskeligheder, end MultifunC-konceptet oprindeligt var tiltænkt. Det understøttes af, at der i blot syv tilfælde iværksættes opfølgende familiebehandling, når den unge fraflytter MFC Midtjylland.
- Evalueringen viser, at der særligt er tre forhold, der har betydning for den gode overgang fra MFC Midtjylland:
 - Samarbejdet med kommunen. Herunder en tidlig plan for, hvor den unge skal hen efter MFC Midtjylland.
 - Tidlig iværksættelse af brobygning til det sted, hvor den unge skal hen efter MFC Midtjylland. Herunder sikring af tråde tilbage til indsatsen på MFC Midtjylland.
 - Den unges træning i og evne til at overgå fra en stram struktur på MFC Midtjylland til ofte friere rammer det nye sted.

Som vist i tabel 1 er halvdelen af de unge flyttet fra MFC Midtjylland til et nyt anbringelsessted. I fire tilfælde er de unge hjemgivet til egen familie. Det lave antal hjemgivelser indikerer, at de unge på MFC Midtjylland har større vanskeligheder end MultifunC-konceptet oprindeligt er tænkt til. I manualbeskrivelsen for MultifunC indeholder et forløb seks niveauer, hvor det sidste niveau består af opfølgende familiebehandling i den unges eget hjem efter den unges udskrivning.²⁶ Den opfølgende familiebehandling er iværksat i syv tilfælde.

Evalueringen viser, at der særligt er tre forhold, der har betydning for den gode overgang fra MFC Midtjylland: 1) Samarbejdet med kommunen, 2) Tidlig brobygning, 3) Arbejdet med overgangen fra en stram struktur til friere rammer. I det følgende udfoldes de tre forhold, herunder MFC Midtjyllands forudsætninger for at skabe den gode overgang.

5.6.1 Samarbejdet med kommunen

Samarbejdet med den anbringende kommune undervejs og ikke mindst ifm. afslutningen har en meget stor betydning for, hvordan et forløb opleves af de unge.

Det er generelt MFC Midtjyllands og de unges oplevelse, at kommunens beslutning om, hvor den unge skal hen efter endt ophold, kommer for sent. Der er flere eksempler på, at den manglende afklaring skaber frustrationer hos unge, som egentlig er vurderet klar til at flytte. Nogle unge, der ellers har været i succesfulde forløb, kan opleve en stagnation i deres udvikling, når der ikke kan findes en løsning på, hvor den unge skal hen efter MFC Midtjylland.

De unge får i starten af anbringelsen fortalt, at et typisk forløb er 9-12 måneder, hvis de følger behandlingsprogrammet og udvikler sig. Der er eksempler på unge, som har fulgt programmet og er vurderet klar til at flytte, men alligevel har gået i uvished i 3-4 måneder om, hvor de skal hen, fordi kommunen ikke har truffet en beslutning. Ifølge MFC Midtjylland kan den situation betyde, at de unge mister motivationen for egen udvikling.

²⁶ Se beskrivelse af et forløb her: <https://www.dok.rm.dk/afdelinger/multifunc/forlobet-pa-multifunc/>

5.6.2 Tidlig brobygning

Den gode overgang fra MFC Midtjylland er bl.a. kendetegnet ved, at der tidligt startes brobygning til det sted, hvor den unge skal hen. For MFC Midtjylland har det stor betydning at kende anbringende kommunes plan, fordi der er forskel på fokus i brobygningen afhængigt af, hvor den unge skal hen. Unge, der skal i egen lejlighed, skal eventuelt øve sig på dagligdagsfærdigheder, hvorimod fokus hos unge, der skal på nyt opholdssted, kan være at indgå i sociale relationer uden konflikt.

Det er anbringende kommune, der har beslutningskompetencen ift., hvor den unge skal hen efter MFC Midtjylland. Der kan derfor først startes brobygning, når anbringende kommunes plan er kendt. Ifølge MFC Midtjylland har der været eksempler på unge, hvor anbringende kommune næsten fra dag til dag udskriver en ung, hvor brobygning til nyt sted ikke har været muligt.

Generelt efterspørger MFC Midtjylland bedre vilkår for at skabe tidlig brobygning, men også bedre muligheder for at indgå i en opfølgende indsats efter den unges udflytning. Ifølge MFC Midtjylland vil det styrke behandlingskonceptet med mere formaliserede procedurer for overgange med forskellige tiltag, der kan sikre tråde tilbage til MFC Midtjylland. Det kan eksempelvis være i form af en glidende overgang, hvor den unge i en periode skiftevis er nogle dage på MFC Midtjylland og det nye sted, formaliseret opfølgende kontakt til den unge kontaktpersoner, eller via den unges fortsatte deltagelse i enkelte behandlingskomponenter såsom ART.

5.6.3 Overgang fra stram struktur til friere rammer

Overgangen fra strukturen på MFC Midtjylland til friere rammer er ifølge MFC Midtjylland en stor udfordring for nogle unge.

Behandlingskonceptet på MFC Midtjylland indebærer en fast struktur med klare regler for adfærd. De unge skal i forløbet kunne tilpasse sig den struktur for at avancere gennem niveauerne og opfylde målene i den overordnede behandlingsplan.

Ifølge MFC Midtjylland kræver det god tid at forberede og træne de unge i at overgå fra den stramme struktur på MFC Midtjylland til de ofte friere rammer de nye steder. Det er erfaringen, at de unge ofte længes efter den frihed de vil få efter tiden på MFC Midtjylland, men når de får den frihed, er det ifølge MFC Midtjylland ikke altid, at de kan agere i den. Det kan både skyldes, at den unge ikke er klar til at håndtere de friere rammer, men også at det nye sted ikke har ressourcerne til at understøtte den unges behov for struktur og rammesætning ift. aftaler.

Case: Positiv udvikling på MFC Midtjylland men senere tilbagegang

Den præsenterede case nedenfor med Sofia (fiktivt navn) på 16 år viser et forløb, hvor Sofia udviklede sig i meget positiv retning under opholdet på MFC Midtjylland, men hvor der senere skete en tilbagegang. YLS/CMI-scoren var således 8 (Lav risiko) ved udskrivning og 20 (Høj risiko) ved opfølgning. Ifølge MFC Midtjylland var der ved udskrivning af Sofia en bekymring for, om hun kunne agere i de friere rammer på det nye opholdssted, og der var ikke mulighed for at lave en opfølgende indsats. Casen kan være et eksempel på, at overgangen fra en stram struktur på MFC Midtjylland til friere rammer kan være vanskelig for nogle unge.

CASE: Sofia 16 år	
YLS/CMI-score	Score ved indskrivning: 30 (Meget høj risiko). Score ved udskrivning: 8 (Lav risiko). Score vedopfølgning: 20 (Høj risiko)
MFC Midtjyllands vurdering af den unges udvikling*	I starten reagerede Sofia meget på krav. I forløbet faldt konfliktniveauet markant, og Sofia blev bedre til at sætte ord på følelser og ting, der kunne udløse negative reaktioner.
Den unges egen motivation	Særligt i slutningen af forløbet udtrykte Sofia et tydeligt ønske om udvikling. Hun havde en indre motivation at arbejde med.
Evne til at profitere af behandling	Sofia gav udtryk for at hun forstod behandlingen.
Familiens opbakning	Der var god opbakning til familiebehandlingen og MultifunC som koncept fra far, hvorimod mor i perioder modarbejdede indsatsen. Den splittelse påvirkede Sofia meget. Forholdet til faren udviklede sit positivt og betød, at Sofia til sidst i forløbet var meget hjemme.
Belønningssystemet	Sofia viste undervejs i forløbet mindre og mindre modstand mod behandlingssystemet generelt og blev meget motiveret af belønningssystemet.
Vigtige voksne	Det havde stor betydning for Sofia, at KP-teamet var enig om indsatsen. Det skabte forudsigelighed og tryghed. Der var mange pædagogiske samtaler med Sofia.
En aktiv og meningsfuld hverdag	Sofia har gået til ridning. Hun var på to praktikpladser, hvilket gav nye relationer og en struktur i dagligdagen. Sofia fik afsluttet 9. klasse.
Misbrug	Misbrugsbehandlingen gav Sofia mindre lyst til alkohol. Hun blev bedre til at skelne mellem forbrug og misbrug bl.a. som følge af træning i at være ude, hvor aftaler blev overholdt.
Kriminalitet	Der blev ikke begået ny kriminalitet under opholdet, men Sofia havde fortsat kontakt til tidligere kriminelle venner.
Overgang fra MFC Midtjylland	MFC Midtjylland vurderer, at forløbet var for kort. Sofia skulle videre til et nyt sted med friere rammer, som man fra hendes historik vidste, at hun tidligere havde haft svært ved at agere i. MFC Midtjylland havde en bekymring for, om det nye sted havde ressourcer og rammer, der kunne støtte Sofias fortsatte udvikling.

5.7 Unges og forældres perspektiver på indsatsen

Strukturen og reglerne: De fleste unge accepterer MFC Midtjyllands struktur og regler og ser dem som nødvendige for at skabe en fast ramme i deres liv. Forældrene peger ligeledes på, at rammerne og strukturen er gavnlige for de unge, selvom det kan tage tid at acceptere dem.

Belønningssystemet: De fleste unge har forståelse for, at MFC Midtjylland anvender et pointsystem og vurderer, at de har ændret adfærd i positiv retning som følge af systemet. De fleste forældre ser pointsystemet som en afgørende faktor for de unges udvikling både på MFC Midtjylland og ved hjemmebesøg.

Uddannelse, beskæftigelse, fritid: De unge oplever generelt, at de har haft mere stabilt fremmøde end før, de kom på MFC Midtjylland. Ca. halvdelen af de interviewede unge har haft en praktikplads eller fundet arbejde. Tilsvarende har ca. halvdelen deltaget i organiserede fritidsaktiviteter. Forældrene tilslutter sig, at MFC Midtjylland kan have en god indflydelse på de unges deltagelse og engagement i skole- og fritidsaktiviteter, men at det også er nødvendigt, at dette etableres hurtigt.

Familiebehandlingen: Et flertal af de unge fortæller, at de i løbet af deres ophold på MFC Midtjylland har oplevet et betydeligt bedre forhold til deres forældre. Nogle unge giver imidlertid udtryk for, at der ikke er sket nogle forandringer i familierelationerne. Stort set alle forældre beretter om, at familiebehandlingen hjælper dem i relation til deres barn, men flere er ærgerlige over, at deres kommune fravælger familiebehandlingen, når den unge flytter fra MFC Midtjylland.

Relationer og omgangskreds: De fleste unge har forståelse for, at MFC Midtjylland har regler for samværet med de andre unge på institutionen. Flere af de unge fortæller, at de er blevet mere bevidste om, at de vil tage afstand fra antisociale venner fra tiden før MFC Midtjylland. Der er imidlertid også en mindre gruppe af unge, der fortæller, at de har fastholdt kontakten til kriminelle venner. Forældrene tilslutter sig i høj grad de unges perspektiver, men påpeger også, at deres børn kan føle sig ret ensomme, fordi vennebesøg er besværliggjort af godkendelsesprocessen, og det faktum at de unge har begrænset samvær med de andre på MFC Midtjylland.

Misbrugsbehandlingen: De unge er generelt tilbageholdende med at fortælle om deres misbrug og behandlingen på MFC Midtjylland. De få udsagn fra interviewene viser, at der er meget delte meninger om misbrugsbehandlings indhold og effekt. Nogle af forældrene er dog overbevist om, at misbrugsbehandlingen har hjulpet deres børn, mens andre ikke er helt så sikre.

ART: De unge deler sig tydeligt i to lejre i deres vurdering af ARTs betydning. Den ene gruppe af unge er meget positive og tillægger ART en stor betydning for deres gode udvikling, imens den anden gruppe ikke oplever, at de har fået noget ud af ART-forløbet. Blandt forældrene tegner der sig imidlertid et billede af, at de unge får noget ud af ART.

Dette afsnit er baseret på interview med de unge og de unges forældre og indeholder perspektiver på centrale dele af behandlingsindsatsen. I afsnittet præsenteres alene evalueringens overordnede resultater. For uddybning af de unges og forældres perspektiver henvises til midtvejsevalueringen.

5.7.1 Strukturen og reglerne

Flere af de unges liv før MFC Midtjylland er kendetegnet ved fravær af struktur og forældre, der ikke har sat klare rammer op for deres børn. Overgangen til MFC Midtjyllands regler og meget strukturerede hverdag opleves derfor som meget anderledes og for nogle vedkommende overvældende.

Ikke overraskende er mange af de unge utilfredse med, at de opfordres til at aflevere deres telefon ved ankomst og som udgangspunkt først får den tilbage efter 14 dage.²⁷ De unge og de unges forældre har imidlertid generelt forståelse for behovet for en stram struktur og

²⁷ MFC Midtjylland arbejder ved indskrivning motiverende med at få de unge til frivilligt at aflevere deres telefon de første par uger. De unge har mulighed for at få telefonen udleveret, hvis de beder om den, da MFC Midtjylland ikke har hjemme til at tilbageholde eller fratage de unge deres telefon.

vurderer, at de unge har ændret adfærd i positiv retning som følge af strukturen. Samtidig er der forældre, som påpeger, at disse 14 dage kan medvirke til, at de unge begynder "at se indad", og dette vurderer de som værende gavnligt for de unges udbytte af MFC Midtjylland.

De fleste unge oplever desuden, at de over tid bliver "belønnet" med mere frihed og medbestemmelse, når de følger MFC Midtjyllands regler, og at det har konsekvenser for medbestemmelsen og tilliden, hvis de bryder med reglerne. Dette er noget af det, de fleste forældre fremhæver, når de skal pege på årsagen til, at deres barn har fået noget ud af MFC Midtjylland. Dog er der nogle få unge, som ikke opfatter de ting, de må bestemme over, som reel medbestemmelse.

5.7.2 Belønningssystemet

En af de pædagogiske strategier, MFC Midtjylland benytter sig af, er et pointsystem, hvor prosocial adfærd resulterer i point. En unge kan eksempelvis have et mål om selv at stå op om morgenen og gå i skole. Hvis det lykkes, kan den unge optjene point, som kan omsættes til køb i et belønningsskab.

Evalueringen viser, at de fleste unge motiveres af pointsystemet, og det får dem til at leve op til MFC Midtjyllands regler og udvikle sig i en positiv retning. Flere af de unge fortæller, at pointsystemet og de fem niveauer for udvikling er let at forstå, og det gør det meget overskueligt, hvor langt man er kommet i sit forløb, og dermed hvornår man kan regne med at skulle flytte fra MFC Midtjylland.

Enkelte unge er imidlertid utilfredse med, at pointsystemet har afgørende indflydelse på, hvornår man kan rykke op i niveau og dermed, hvornår man er klar til at flytte fra MFC Midtjylland.

Interviews med forældre understøtter, at de unge motiveres og forstår belønningssystemet. Samtidig fremhæver enkelte forældre også belønningssystemet som en hjælp, når den unge er på hjemmebesøg i weekenden, fordi de unge også kan optjene point ved god opførsel, når de er hjemme. På den måde kan både forældre og unge opbygge nye vaner og adfærd i deres relation, hvilket skal hjælpe den unge, når de flytter fra MFC Midtjylland.

5.7.3 Uddannelse, beskæftigelse og fritid

En vigtig del af behandlingen på MFC Midtjylland er, at de unge bliver orienteret mod omgivelser uden for institutionen og derigennem får mulighed for at indgå i et almindeligt ungdomsliv med relationer til prosociale jævnaldrende. De unge skal derfor støttes til skolegang på skoler i nærområdet, til at finde praktikpladser eller til at få en fritidsaktivitet.

De unge oplever generelt, at de har fået god støtte fra MFC Midtjyllands personale til skolegang, og flere beskriver, at de har haft mere stabilt fremmøde end før, de kom på MFC Midtjylland. Når de unge selv skal sætte ord på, hvad skolen har betydet for dem under opholdet, er der flere, der lægger vægt på, at skolen giver mulighed for at opbygge relationer til unge, som ikke kender ens baggrund. Imidlertid peger nogle af forældreinterviewene på, at det er sjældent, at disse relationer fortsætter, når den unge flytter fra MFC Midtjylland, hvilket ifølge forældrene både kan skyldes, at den unge ikke bor tæt på MFC Midtjylland efter endt ophold og/eller, at de unge prioriterer andre venner.

CASE: Line har haft en svær skolegang og har prøvet en række forskellige tilbud, som hun ikke har været tilfreds med. Under Lines ophold på MFC Midtjylland går hun på en produktionsskole, som, Lines kontaktperson synes, har været god for hende: Line var glad for skolen og fik tilmed ros af sine lærere for at være pligtopfyldende og mødestabil. Line har efterfølgende fået hjælp til at planlægge sin skolegang efter endt

ophold på MFC Midtjylland og er nu startet på en skole tættere på hendes hjemby, hvor hun skal bo hjemme ved sine forældre. Lines mor synes, at det er et skridt i den rigtige retning til også at opbygge Lines selvværd, så hun kan begynde at arbejde med andre områder end skolen, herunder fx venner og relationer.

Halvdelen af de interviewede unge har under opholdet på MFC Midtjylland haft en eller flere praktikpladser eller har fundet arbejde. De unge oplever generelt, at MFC Midtjyllands personale er gode til at støtte de unge i at finde praktikpladser eller fritidsarbejde. Forældrene til de unge, som har succes med at finde praktikpladser, arbejde eller en fritidsaktivitet, beretter om, at det er med til at nære de unges tro på en anden fremtid.

Ca. halvdelen af de unge fortæller, at det enten slet ikke er lykket at finde en fritidsinteresse eller at deltagelse i fritidsinteressen kun varede kort tid. Corona har i den sammenhæng begrænset mulighed for at deltage i organiserede aktiviteter i en stor del af evalueringsperioden. Forældrene peger i den sammenhæng på, at manglende fritidsaktiviteter uden for MFC Midtjylland kan medføre, at de unge bliver ensomme, fordi der er stramme regler for, hvordan de må omgås de andre unge på MFC Midtjylland.

5.7.4 Familiebehandlingen

En væsentlig del af MultifunC-konceptet bygger på familiens betydning for den unges udvikling, hvor familien eksempelvis støttes i at sætte rammer for de unges adfærd og relationer. Arbejdet med familien varetages af et familieteam og tager udgangspunkt i MFC Midtjyllands forældremanual, der indeholder otte trin.

Evalueringen viser, at der blandt de unge er meget forskellige opfattelser af, om MFC Midtjyllands behandling fører til bedre familierelationer. Et flertal af de unge fortæller, at de i løbet af deres ophold på MFC Midtjylland har oplevet et betydeligt bedre forhold til deres forældre. De unge kan mærke, at deres forældre via familiesamarbejdet har fået redskaber til at kommunikere og sætte grænser på en ordentlig måde.

Nogle af de unge giver imidlertid udtryk for, at de ikke ved ret meget om den behandling, deres forældre har deltaget i, og i interviewene giver de udtryk for, at der ikke er sket nogle forandringer i familierelationerne.

CASE: Da Jannick startede MFC Midtjylland, var hans forhold til sine forældre ikke særlig godt. Selvom Jannick den dag i dag stadigvæk ikke rigtig taler med sin far, har MFC Midtjylland været med til at forbedre forholdet mellem ham og hans mor. Gennem MFC Midtjylland har Jannicks mor fået en kontaktperson, som har hjulpet hende til at være en bedre støtte for Jannick. Selv mener Jannicks mor, at hun har haft gavn af at deltage i behandlingen, fordi det lige så meget var hende, som det var Jannick, der havde behov for at arbejde med sig selv. Jannicks kontaktperson bekræfter, at forholdet mellem Jannick og hans mor er blevet bedre, og at de begge har udviklet sig ved at være en del af MFC Midtjylland. Mens Jannick er begyndt at træffe bedre beslutninger og drømme om en fremtid uden misbrug, har hans mor lært at sætte klare rammer for Jannick og dermed understøttet familieteamet i deres arbejde med at mindske Jannicks risikoniveau for kriminalitet i fremtiden.

Forældrene fortæller dog ret entydigt i interviewene, at familiebehandlingen har været en succes for deres relation til deres børn. De pointer især en navngiven familiebehandler som værende særligt støttende og involveret i familien, hvilket flere forældre mener, at både de og deres barn har godt af.

Faktisk opleves familiebehandlingen så gavnligt, at de fleste forældre ønsker at fortsætte den, når den unge fraflytter MFC Midtjylland. Derfor er der også blandt forældrene stor utilfredshed med, at kommunerne i flere tilfælde har valgt at spare dette væk pga. omkostningerne på trods af, at det er en del af MultifunC-konceptet. De peger nemlig på, at der kan være dilemmaer eller episoder, som de ville have gavn af at vende med deres familiebehandler.

5.7.5 Relationer og omgangskreds

En central antagelse i MultifunC-behandlingen er, at samvær med jævnaldrende med antisocial adfærd anses for at udgøre en risiko for, at den unge fastholdes i problematisk adfærd. Derfor arbejder MFC Midtjylland med at støtte de unge i at skabe nye prosoziale relationer.

De fleste unge har forståelse for, at MFC Midtjylland har regler for samværet med de andre unge på institutionen. Flere af de unge giver dog udtryk for, at de har svært ved at forstå, hvorfor de ikke gradvist må være mere sammen med andre unge på MFC Midtjylland. I den sammenhæng påpeger enkelte forældre, at de unge alligevel har kontakt internt fx via deres telefoner.

I forlængelse af ovenstående udtrykker de unge også, at de har svært ved at se, hvorfor de ikke må være sammen, når der samtidig er en oplevelse af, at der ikke sker nok i dagligdagen på MFC Midtjylland. I den sammenhæng fortæller nogle unge, at de indimellem kan føle sig ensomme, hvilket nogle af forældreinterviewene understøtter. Opmærksomhedspunktet vedrørende de unges ensomhed indgik også i midtvejsevalueringen, og siden har MFC Midtjylland (særligt under Covid-19) igangsat flere fælles pædagogstyrede aktiviteter.

Hvis de unge vil have besøg af venner på MFC Midtjylland, kræver det, at vennen godkendes som en prosozial relation. Nogle unge er kritiske over for det krav og fortæller, at det er vanskeligt at opbygge nye positive relationer, når venner skal godkendes af MFC Midtjylland.

De fleste unge fortæller, at de ikke har relationer til antisociale venner fra tiden før anbringelsen. Det skyldes dels, at det har været vanskeligt at opretholde kontakten, fordi MFC Midtjylland skal godkende venner, dels fortæller en del unge, at de under opholdet er blevet mere bevidste om, hvilke af deres gamle venner, der er sunde relationer. Denne udvikling genfindes også i flere forældreinterviews, der er dog nogle, som påpeger, at den unge derfor ikke rigtig har en omgangskreds, hvilket kan være svært for de unge, når flere af dem samtidig er et sted i livet, hvor der ikke er et tilstrækkeligt overskud til at opbygge nye relationer.

5.7.6 Misbrugsbehandlingen

En stor del af de unge har misbrugsproblemer, når de ankommer til MFC Midtjylland. På MFC Midtjylland tager misbrugsbehandlingen afsæt i evidensbaserede metoder med det formål at nedbringe alvorlige adfærdsproblemer. Behandlingen inddrager forældre eller andre omsorgspersoner, og der arbejdes bl.a. på at træne den unge til at finde alternative handlestrategier.

Temaet om misbrugsbehandling er underbelyst i evalueringen, fordi de unge generelt ikke fortæller ret meget om dette emne. De unge vil hellere fortælle om andres misbrug end deres eget.

De få resultater fra interviewene indikerer imidlertid delte meninger om såvel behandlingsformen som effekten af den. Nogle unge fortæller, at de har besluttet sig for at

være misbrugsfri under anbringelsen på MFC Midtjylland, men at valget i højere grad skyldes, at de dermed hurtigere kan rykke op i niveau end selve misbrugsbehandlingen. Andre unge vurderer, at de ikke har oplevet nogen effekt af misbrugsbehandlings MI-samtaler (motiverende samtaler), og at samtalerne tværtimod har givet dem mere lyst til stoffer og alkohol.

Set fra forældrenes perspektiv er der flere af de unge, der har haft gavn af misbrugsbehandlingen – også selvom de ikke selv synes, det har hjulpet dem ud af misbrug. Eksempelvis har misbrugsbehandlingen resulteret i refleksioner om selvmedicinering. Det er dog ikke alle forældre, der beretter om, at de unge forbliver misbrugsfri under eller efter opholdet på MFC Midtjylland.

5.7.7 ART

MFC Midtjylland er et behandlingstilbud til unge, der igennem deres liv har haft store adfærdsproblemer, som bl.a. er kommet til udtryk ved et højt konfliktniveau i forholdet til forældre, venner og i skolen. På MFC Midtjylland deltager de unge i ART-forløb (Aggression Replacement Training), som er et 10-ugers kognitivt program med fokus på at ændre de unges færdigheder i socialt samvær og vredeshåndtering.

De unge deler sig tydeligt i to lejre i deres vurdering af ARTs betydning. Den ene gruppe af unge er meget positive og tillægger ART en stor betydning for deres gode udvikling. Her er der unge, der fortæller, at temaerne og samtalerne i ART var med til at give et andet og mere negativt syn på kriminalitet. Andre fortæller, at ART-forløbet har været med til at støtte personlige mål om behovsudsættelse og konflikthåndtering.

Næsten samtlige af de interviewede forældre er dog enige om, at ART-forløbet har hjulpet deres børn med at håndtere deres vrede på en mere konstruktiv måde. Forældrene peger bl.a. på, at de unge er blevet mere refleksive, at de er blevet bedre til at lade små irritationsmomenter fare, og at de unge er blevet bedre til at snakke om tingene, uden de nødvendigvis eskalerer. Disse oplevelser gælder også forældre til unge, der ikke selv mener, at ART har været udbytterigt.

En anden gruppe af unge oplever ikke, at de har fået noget ud af ART-forløbet. Vurderingen af, at ART ikke har haft nogen betydning, kommer også fra unge, som selv vurderer, at de har ændret personlighed og adfærd i en positiv retning. Her er opfattelsen, at forandringerne ikke skyldes deltagelsen i ART, men derimod egen motivation for at forandre noget i sit liv.

CASE: Line har en historie med selvskade og udfordringer i det familiære, det psykiske samt med misbrug. Da hun startede sit forløb hos MFC Midtjylland, stak hun ofte af og havde et negativt adfærdsmønster, særligt over for de ansatte. Selvom Line ikke selv mener, at det er behandlingstilbuddene under MFC Midtjylland, der har rykket hendes adfærd, oplever Lines mor, at der klart er sket en forskel fra før til nu: Line har fået en række redskaber med under hendes ophold, som gør hende i stand til at reflektere mere over hendes adfærd og se de ting, hun gør godt og mindre godt. Også Lines kontaktperson bekræfter dette og har noteret sig, at Line eksempelvis har gennemført ART med stabil mødedeltagelse, lavet hjemmearbejde og været en god rollemodel for de andre unge.

5.8 Registeranalyse: Hvordan går det de unge efter udskrivningen fra MFC Midtjylland, og hvad er effekten af MultifunC-behandlingen?

Hvordan går det de unge efter udskrivningen fra MFC Midtjylland?

Den typiske ung, der har haft et ophold på MFC Midtjylland, er i perioden 0-12 måneder efter udskrivningen karakteriseret ved:

- At have gennemført 9.klasse, men er ikke kommet videre i uddannelsessystemet.
- At have modtaget uddannelseshjælp på et tidspunkt, men har samtidig formået at være tilknyttet arbejdsmarkedet – dog ikke i hele perioden.
- At have modtaget sigtelser, men bliver ikke nødvendigvis dømt.
- At have misbrugsproblemer.
- At modtage sociale foranstaltninger og er forsat anbragt.

Hvad er effekten af MultifunC-behandlingen?

Resultaterne fra effektevalueringen er behæftet med meget stor usikkerhed, hvilket gør det problematisk at konkludere på effekten af MultifunC-behandlingen. Ser man bort fra usikkerhederne ved resultaterne ses følgende indikationer opgjort for hvert af de respektive områder:

- Uddannelse: Samlet set indikerer resultaterne, at de unge i indsatsgruppen ikke har en større tilknytning til uddannelsessystemet end sammenligningsgruppen i perioden efter, at de udskrives fra MFC Midtjylland. Enkelte resultater peger på, at de unge i indsatsgruppen i mindre grad lykkes med at komme videre i uddannelsessystemet.
- Arbejdsmarkedstilknytning: Samlet set indikerer resultaterne, at de unge i indsatsgruppen ikke har en højere tilknytning til arbejdsmarkedet i perioden efter, at de bliver udskrevet fra MFC Midtjylland. Der er noget, der kunne pege i retning af, at de unge i indsatsgruppen med tiden i højere grad modtager uddannelsesrelateret understøttelse ift. de unge i sammenligningsgruppen.
- Kriminel adfærd: Samlet set indikerer resultaterne, at der ikke er forskel i de unges kontakt til retsvæsenet. Resultaterne peger ikke i en klar retning, idet der er en tendens til, at flere af de unge i indsatsgruppen modtager sigtelser, mens der samtidigt er indikationer på, at færre af de unge i indsatsgruppen bliver dømt, modtager UKN-afgørelser eller ungdomssanktioner.
- Misbrug: Resultaterne indikerer, at der ikke er forskel mellem indsatsgruppen og sammenligningsgruppen ift. andelen af unge, der modtager en underretning om misbrug. Dog er der en tendens til, at flere i indsatsgruppen modtager en underretning om misbrug over tid.
- Øvrige effektmål: Samlet set indikerer resultaterne, at de unge fra MFC Midtjylland fortsat modtager underretninger på skoleproblemer og andet, og at de er mere sandsynlige til at være anbragt på en institution eller ved en plejefamilie. Imidlertid ser det dog ud til, at MultifunC-unge er mindre anbragt, og flere af de unge flytter hjem til forældrene eller bor selv over tid.

Selvom resultaterne overordnet indikerer, at der ikke er forskel på, hvordan de unge i de to grupper klarer sig i den efterfølgende periode, kan det ikke afvises, at resultaterne blot er et udtryk for tilfældigheder. Resultaterne vil muligvis være

anderledes, hvis det havde været muligt at evaluere på flere unge fra MFC Midtjylland eller med en anden sammenligningsgruppe.

5.8.1 Baggrund

Formålet med registeranalysen er at vurdere effekten af MultifunC-behandlingen på kriminalitetstruede unge. Effekten måles ved at undersøge, hvordan de unge klarer sig på en række udvalgte registerbaserede effektmål efter at have været indskrevet på MFC Midtjylland. Registeranalysen er baseret på en række nationale administrative registre fra Danmarks Statistik.

En registeranalyse gør det muligt at følge udviklingen i fx kriminalitet og uddannelse over en længere årrække hos de unge, der har modtaget MultifunC-behandling. Sammenlignet med analyserne af YLS/CMI, SDQ, WHO-5 og GSE, der kun er baseret på de unge, der indvilliger i at deltage i den givne evalueringsperiode (6 måneder efter udskrivning), giver registeranalysen mulighed for at se på udviklingen over en længere periode og på en mindre selekteret gruppe af de unge på MFC Midtjylland.²⁸ Registerdataene gør det også muligt at identificere en sammenligningsgruppe, og derved sammenligne effektmålene for de unge, der har modtaget MultifunC-behandling, med en gruppe af sammenlignelige unge, der ikke har modtaget indsatsen.

Omvendt giver registeranalysen ikke mulighed for at se på forskelle i fx de unges trivsel, der formodes at være en vigtig mediator for, hvordan de unge klarer sig langt ind i voksenlivet. Analyserne af YLS/CMI, SDQ, WHO-5 og GSE og registeranalysen komplementerer derved hinanden ved at belyse forskellige aspekter af de unges udvikling – med de fordele og ulemper der er ved de forskellige analysemetoder.

For at få et tilstrækkeligt datagrundlag inkluderes unge, der har været indskrevet på MFC Midtjylland helt tilbage til 2016 i registeranalysen.²⁹ De nationale administrative registre er tilgængelige med et til to års forsinkelse, hvilket betyder, at vi kun har mulighed for at følge udviklingen i de registerbaserede effektmål for unge, der er indskrevet før 2020. Det er derfor vigtigt at bemærke, at analysepopulationen, der indgår i YLS/CMI, SDQ, WHO-5 og GSE-målingerne, ikke er fuldstændig den samme som den analysepopulation, der indgår i registeranalysen, idet indskrivningsperioden er forskellig. Da evalueringen bygger på meget få observationer – og derved er forbundet med stor usikkerhed – kan forskelle i, hvilke unge, der indgår i analysen, have betydning for resultaterne af de respektive analyser.

5.8.2 Data og metode

Registeranalysen tager udgangspunkt i unge, der har været indskrevet på MFC Midtjylland i perioden 2016-2019.³⁰ Det drejer sig om 49 unge.³¹ Disse kaldes indsatsgruppen. Data på hvilke unge, der har været indskrevet på MFC Midtjylland, herunder indskrivning- og

²⁸ Analyserne af YLS/CMI, SDQ, WHO-5 og GSE er mere selekteret end registeranalysen, da de unge ikke nødvendigvis har besvaret opfølgningsspørgeskemaerne. Det er derfor selekterede grupper af unge der følges over tid. I registeranalysen kan alle følges over tid.

²⁹ MFC Midtjylland har verificeret, at indsatsen, de unge modtog i 2016, er sammenlignelig med den indsats, der gives nu.

³⁰ Registeranalysen er en intention-to-treat-analyse, hvor alle unge, der har været indskrevet på MFC Midtjylland i perioden 2016-2019, inkluderes, uanset om de har gennemført hele MultifunC-behandlingen. Vi har ikke haft oplysninger om, hvorvidt der er sket et sammenbrud under anbringelsen på MFC Midtjylland.

³¹ I perioden 2016-2019 er der registreret 51 unge i forløb på MFC Midtjylland. Én er ikke registreret i Danmarks Statistiks register over anbragte børn og unge, og én har registreret et forløb på under 30 dage. Begge ekskluderes fra analysen.

udskrivningsdato, er leveret af MFC Midtjylland. Disse data er koblet med en række forskellige registre fra Danmarks Statistik.

Registeranalysen består af to typer af analyser:

1. En deskriptiv analyse af de unge, der har modtaget MultifunC-behandling. Analysen ser på, hvordan de unge klarer sig i perioden fra de udskrives fra MFC Midtjylland og 12 måneder frem og er baseret på de 32 unge, der er udskrevet før 2020.
2. En evaluering af effekten af at have modtaget MultifunC-behandling, hvor indsatsgruppen sammenlignes med en sammenligningsgruppe på en række registerbaserede effektmål. Effektmålene analyseres hhv. i perioden under indskrivning samt i perioden 0-6, 0-12 og 0-24 måneder efter udskrivning.

For at vurdere effekten af at modtage MultifunC-behandling identificeres en sammenligningsgruppe vha. Danmarks Statistiks register over anbragte børn og unge. Fordi kommunerne har en pligt til at iværksætte interventioner for unge med problemer, forventes det, at alle kriminalitetstruede unge vil modtage en eller anden form for indsats, der har til hensigt at få dem ud af kriminalitet. Det betyder, at de unge i indsatsgruppen højst sandsynligt ville have modtaget en anden indsats, hvis de ikke var kommet på MFC Midtjylland. Det giver derfor ikke mening at måle effekten ift. ingen indsats.

En sammenligningsgruppe, der ikke modtager en indsats, forventes gennemsnitligt set at være mere ressourcestærke og derfor naturligt klare sig bedre på de effektmål, vi måler udviklingen på baggrund af. Omvendt kan en sammenligningsgruppe med fx en tungere kriminel historik forventes at klare sig dårligere på effektmålene sammenlignet med de unge i indsatsgruppen.

Det er derfor vigtigt at identificere en gruppe af unge, der er så sammenlignelige som muligt på de baggrundsforhold, der kan forventes at have betydning for, hvordan de unge klarer sig efter endt ophold.³² Definitionen af sammenligningsgruppen lægger sig op ad den definition, der er anvendt af Metodecentret (2013)³³, der tidligere har opgjort meromkostningerne ved et MultifunC-forløb. I sammenligningsgruppen indgår unge, som kommer fra et ophold på en sikret eller en delvis lukket døgninstitution³⁴ til efterfølgende behandling på enten en åben døgninstitution eller et socialpædagogisk opholdssted i perioden 2016-2019.³⁵

Dette er vist i Figur 11. Tanken med at anvende unge, der kommer fra en sikret/delvis lukket institution, er at vælge et objektivi t inklusionskriterium, der optimerer sandsynligheden for at konstruere en sammenligningsgruppe, der har et væsentligt sammenfald, hvad angår primære problemstillinger og behandlingsbehov.

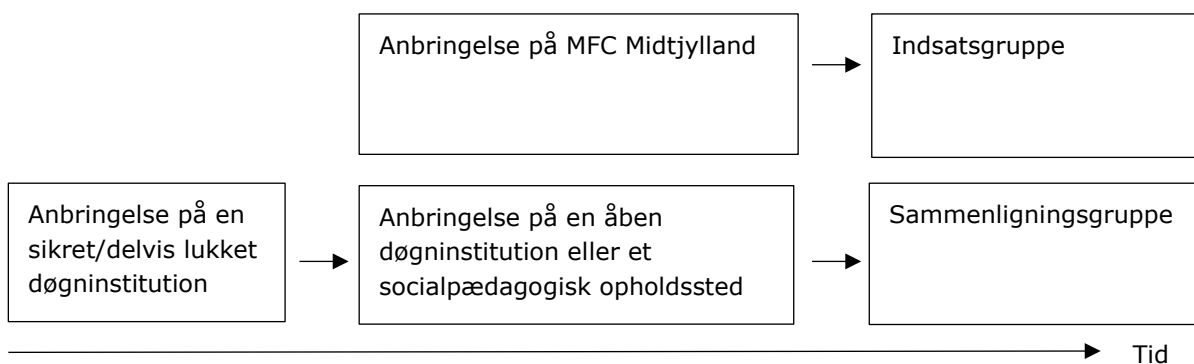
³² I registeranalysen er der anvendt en række eksklusionskriterier baseret på eksklusionskriterierne i MultifunC-manualen. Unge, der identificeres i registre med en psykisk lidelse, autisme, selvmordsforsøg og en dom for seksualforbrydelse eller brandstiftelse før indskrivningen på den åbne døgninstitution/det socialpædagogiske opholdssted, ekskluderes fra sammenligningsgruppen. Se bilag 7.1 for en detaljeret beskrivelse.

³³ Metodecentret (2013) MultifunC og sammenlignelige tilbud. Effekter og omkostninger.

³⁴ Der betinges ikke på samtykke (5, 6, 7), som der gøres ved opgørelsen af effektmålet "Kriminalitet – sikret institution", da dette vil resultere i for få personer i sammenligningsgruppen.

³⁵ Det har været undersøgt, om det var muligt at skabe en mere sammenlignelig sammenligningsgruppe ved at matche unge fra MFC Midtjylland med andre unge, der i samme periode kom på en anden delvis lukket institution. Når der betinges på, at de unge i sammenligningsgruppen skal have samme køn, alder og indskrivningsår, resulterede denne definition i alt for få match mellem indsatsgruppen og sammenligningsgruppen.

FIGUR 11: IDENTIFIKATION AF SAMMENLIGNINGSGRUPPE

En sammenligningsgruppe gør det muligt at identificere effekten på udvalgte effektmål som følge af, at den unge har modtaget MultifunC-behandling. Dette gøres under antagelse af, at de unge i indsatsgruppen forventes at have samme udvikling som de unge i sammenligningsgruppen, hvis de alternativt havde været anbragt på en åben døgninstitution eller et socialpædagogisk opholdssted i stedet for MFC Midtjylland.

Baggrundsforholdene for de unge i hhv. indsatsgruppen og sammenligningsgruppen fremgår af tabel 7, bilag 7.3.³⁶ De unge i de to grupper adskiller sig generelt på baggrundsforholdene med undtagelse af antal dage anbragt, unge forældre, forældrenes uddannelsesbaggrund, antal dage i beskæftigelse hos forældrene, underretninger vedrørende forældrene, og hvorvidt moren har modtaget en dom. Forskellene i baggrundsforholdene kan forventes at have betydning for, hvordan de unge udvikler sig på de udvalgte effektmål. Det er derfor nødvendigt at gøre de unge i indsatsgruppen og sammenligningsgruppen mere sammenlignelige. Dette gøres vha. en statistisk metode kaldet matching. Matchingen resulterer i en matchet indsatsgruppe på 43 unge, der har været på MFC Midtjylland, og 77 unge i en matchet sammenligningsgruppe.³⁷

Matching er før anvendt i lignende typer analyser (KORA, 2017).³⁸ Matching forsøger at koble hvert enkelte ung i indsatsgruppen med en eller flere unge, der ligner den unge fra indsatsgruppen så meget som muligt på de observerbare baggrundsforhold, der formodes at have en betydning for effektmålene. Der matches eksakt på køn, alder og indskrivningsår. Derudover indgår følgende baggrundsforhold i matching-algoritmen: Anbringelser, sigtelser og domme og en række forældrekarakteristika. For en gennemgang af de inkluderede baggrundsvariable og en teknisk gennemgang af den anvendte matching-fremgangsmåde henvises til bilag 7.2 og 7.4.

³⁶ For 11 unge har det ikke været muligt at identificere forældrene i registrene. Vi har derfor imputeret værdier for forældrenes karakteristika vha. medianen for de unges forældre, hvor vi har information.

³⁷ Der var 134 unge i sammenligningsgruppen før matching. Det var ikke muligt at finde sammenlignelige match på 6 unge fra indsatsgruppen og 57 unge fra sammenligningsgruppen.

³⁸ Arendt, J. N. & Verner, M. (2017) Effekter af Multi-Systemisk Terapi for unge med adfærdsproblemer. KORA.

Det er meget svært at identificere en gruppe af unge i registrene, der er fuldstændig sammenlignelig med de unge, der kommer på MFC Midtjylland. Det kan derfor ikke udelukkes, at resultaterne mere er et billede af, at de to grupper som udgangspunkt er forskellige, og derved vil have forskellige udgangspunkter for at opnå effektmålene, end en egentlig effekt af at have modtaget MultifunC-behandling.³⁹ Matchingen har gjort de to grupper mere sammenligne på de baggrundsforhold, der matches på, men det er dog værd at bemærke, at der stadig er en del baggrundsforhold, hvor de to grupper adskiller sig (se bilag 7.4).

Med udgangspunkt i den matchede indsatsgruppe og den matchede sammenligningsgruppe sammenlignes de to grupper af unge på en række udvalgte effektmål (beskrevet i afsnit 5.8.3) i følgende perioder⁴⁰:

- I indskrivningsperioden (fra indskrivnings- til udskrivningsmåneden)
- I perioden fra udskrivningsmåneden og 6 måneder frem
- I perioden fra udskrivningsmåneden og 12 måneder frem
- I perioden fra udskrivningsmåneden og 24 måneder frem

Indskrivningslængden for de matchede unge i sammenligningsgruppen sættes lig med længden på opholdet på MFC Midtjylland for den matchede unge i indsatsgruppen.⁴¹ Dette gøres under antagelse af, at den unge med en vis sandsynlighed ville have været anbragt på en åben døgninstitution eller et socialpædagogisk opholdssted, hvis personen ikke var kommet på MFC Midtjylland, og at en stor andel af de unge anbringes på en åben døgninstitution eller et socialpædagogisk opholdssted, når de udskrives fra MFC Midtjylland. Unge, der er anbragt på en åben døgninstitution eller et socialpædagogisk opholdssted, vil formentlig også have modtaget en form for pædagogisk indsats, der har til formål at øge deres trivsel og undgå kriminalitet. Det giver derfor mening at sammenligne udviklingen hos de unge efter at have modtaget en pædagogisk indsats (MultifunC-behandling versus en alternativ indsats) i lige lang tid. I de tilfælde, hvor en ung i sammenligningsgruppen matches med flere unge fra indsatsgruppen, sættes indskrivningslængden til gennemsnitslængden på opholdene for de pågældende unge fra MFC Midtjylland.

5.8.3 Beskrivelse af effektmål

Vi måler effekten af at have modtaget MultifunC-behandling på baggrund af en række forskellige effektmål. Effektmålene er udvalgt på baggrund af, hvor man forventer at kunne identificere en effekt som følge af MultifunC-behandlingen. Effektmålene er udvalgt i tæt dialog med Socialstyrelsen og MFC Midtjylland.

Nedenfor beskrives overordnet de effektmål, der indgår for de respektive områder. Effektmålene er kun opgjort for de unge, der reelt kan opnå det givne effektmål. Fx er

³⁹ I bilag 7.5 er en sammenligning af effektmålet, der opgør andelen med en sigtelse 24 måneder efter udskrivning, på tværs af matching-fremgangsmåder. Denne følsomhedsanalyse illustrerer, at den overordnede konklusion ikke ændres ved forskellige matching-metoder (dog er resultaterne for de andre matching-metoder ikke signifikante, højst sandsynligt pga. færre observationer). Resultaterne er dermed robuste ift. hvilken tilgang, der vælges.

⁴⁰ Det er muligt at følge nogle af de unge helt op til 36 måneder efter udskrivningstidspunktet, men vi har valgt ikke at præsentere resultaterne, da de er baseret på meget få unge, og kun er mulige at opgøre for nogle af effektmålene. Disse resultater vurderes ikke at bidrage med valid viden til registeranalysen.

⁴¹ Ved kobling af data fra MFC Midtjylland med Danmarks Statistiks (DST) register over anbragte børn og unge (BUAF) er der observeret store uoverensstemmelser imellem de datoer, de unge har været indskrevet på MFC Midtjylland og de oplysninger, der er registreret i BUAF. Uoverensstemmelserne vedrører både ind- og udskrivningsdatoer samt typen af anbringelsessted. Vi har været i dialog med DST, der mener, at uoverensstemmelserne for MFC Midtjylland-forløbene ikke er et generelt billede for de anbringelsesforløb, der er registreret i BUAF. Det har været muligt at identificere nogle af grundene til uoverensstemmelserne, men ikke alle. En del af forløbene er umiddelbart ikke afsluttet korrekt i kommunernes system. Den anvendte indskrivningsperiode er derfor baseret på de data, MFC Midtjylland har leveret. Uoverensstemmelserne i BUAF kan have betydning, når der ses på anbringeshistorik og anbringelser efter udskrivning på MFC Midtjylland.

gennemført folkeskolen kun opgjort for de unge, der er minimum 15 år, og beskæftigelse er kun opgjort for unge på 18 år og derover. Der henvises til bilag 7.6 for en detaljeret beskrivelse af opgørelsen af de enkelte effektmål.

Uddannelse dækker over, hvor mange unge, der har:

- Gennemført folkeskolen (9. klasse) (alder ≥ 15 år)
- Der er i gang med en ungdomsuddannelse (herunder også STU og FGU) (alder ≥ 15 år).
- Der har gennemført en ungdomsuddannelse (herunder også STU og FGU) (alder ≥ 18 år, FGU ≥ 15 år).
- Der har afbrudt en ungdomsuddannelse (herunder også STU og FGU) (alder ≥ 15 år)
- Der ikke har påbegyndt en ungdomsuddannelse (alder ≥ 15 år).

Arbejdsmarkedstilknytning dækker over, hvor mange unge, der har:

- Haft en lønindkomst.
- Der har været i beskæftigelse (alder ≥ 18 år).⁴²
- Antal dage i beskæftigelse (alder ≥ 18 år).
- Der har modtaget uddannelsesrettet aktivering (alder ≥ 18 år).
- Der har modtaget virksomhedsrettet aktivering (alder ≥ 18 år).
- Der har modtaget uddannelseshjælp (alder ≥ 18 år).⁴³

Kriminel adfærd dækker over, hvor mange unge:

- Der er sigtede (alder ≥ 15 år) – herunder mindreårige sigtede⁴⁴ (alder < 15 år).
- Der har fået en dom (betinget af at sigtelsen fandt sted efter indskrivingstidspunktet) (alder ≥ 15 år).
- Der er anbragt på en sikret institution (alder < 18 år).
- Der har modtaget en UKN-afgørelse (alder < 18 år).
- Der har modtaget en ungdomssanktion (alder 15-17 år).

Misbrug dækker over, hvor mange unge, der har modtaget en underretning om misbrug (alder < 18 år).

Underretninger dækker over, hvor mange unge, der foreligger en underretning på. Underretninger opdeles på (alder < 18 år):

- Kriminalitet.
- Skoleproblemer.
- Anden bekymrende adfærd.
- Nedsat funktionsevne.

⁴² Beskæftigelse er defineret som ikke at modtage en overførselsindkomst i Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase (DREAM). I DREAM er det først muligt at se beskæftigelsesstatus, og hvorvidt den unge har modtaget uddannelseshjælp, uddannelsesrettet og virksomhedsrettet aktivering, efter at den unge er fyldt 18 år. Det skyldes, at disse offentlige ydelser først tilbydes fra det attende år.

⁴³ Unge under 30 år uden uddannelse får uddannelseshjælp i stedet for kontanthjælp.

⁴⁴ Begrebet 'mindreårig sigtelse' anvendes for de sager, der omfatter unge under den kriminelle lavalder (dvs. unge under 15 år).

- Sundhedsforhold.
- Overgreb.
- Omsorgssvigt.
- Andet.

Ydelser efter serviceloven, dækker over, hvor mange unge:

- Der modtager en forebyggende foranstaltning (alder < 18 år).
- Der er anbragt (institution, plejefamilie, netværksplejefamilie, hjemmebaseret anbringelse) (alder < 18 år).
- Der modtager efterværn (alder ≥ 18 år).

Boligsituation, dækker over, hvor mange unge:

- Der bor hos deres forældre.
- Der er anbragt.
- Der er på efterskole (alder 14-18 år).
- Der bor selv.

Med udgangspunkt i MultifunC-behandlingens forandringsteori har vi udvalgt de væsentligste effektmål, som præsenteres i rapporten: Uddannelse, beskæftigelse, kriminalitet og misbrug. De resterende effektmål præsenteres i bilagsrapporten (bilag 7.7 for den deskriptive analyse, bilag 7.8 for effektevalueringen) og opsummeres kort i rapporten.

5.8.4 Deskriptiv analyse af MultifunC-gruppen

I dette afsnit beskrives resultaterne fra den deskriptive registeranalyse, der opgør effektmålene, for de unge, der har modtaget MultifunC-behandling, i perioden fra udskrivningen fra MFC Midtjylland og 12 måneder frem. Resultaterne fremgår af bilag 7.7. Det er vigtigt at huske, at de deskriptive resultater ikke siger noget om effekten af MultifunC-indsatsen.

Den deskriptive analyse af unge, der har fået MultifunC-behandling, viser, at godt 80% har gennemført 9. klasse 12 måneder efter udskrivning fra MFC Midtjylland, og langt de fleste har endnu ikke påbegyndt en ungdomsuddannelse, FGU eller STU (svarende til 87,5%).

Mere end 84% har været i beskæftigelse på et eller andet tidspunkt i perioden mellem udskrivning og 12 måneder efter, og i gennemsnit har de unge været i beskæftigelse i ca. 160 dage i perioden. Ligeledes har ca. 84% haft en lønindkomst. Ca. 42% har modtaget uddannelseshjælp på et eller andet tidspunkt i perioden, mens godt hver fjerde ung har modtaget uddannelsesrettet aktivering.

De kriminalitetstruede unge bliver ved med at have en kriminel adfærd. Ca. 66% har fået minimum én sigtelse, og 25% har modtaget mindst én dom året efter udskrivning fra MFC Midtjylland. Det er især relateret til ejendomsforbrydelser og i høj grad også forbrydelser relateret til vold, stoffer og våben. Under 10% har været anbragt på en sikret institution efter udskrivning og 12 måneder frem, mens ingen har modtaget en UKN-afgørelse eller en ungdomssanktion.

De unge fra MFC Midtjylland modtager fortsat underretninger om misbrug (knap 63% i løbet af perioden), men også underretninger på bl.a. kriminalitet, skoleproblemer og anden bekymrende adfærd. Langt de fleste unge modtager forebyggende foranstaltninger efter udskrivning, og 50% modtager efterværn. Lidt mere end 90% er i løbet af det første år efter endt ophold på MFC Midtjylland anbragt på en anden institution. I slutningen af perioden er 62.5% fortsat anbragt (alle typer af anbringelse), og i gennemsnit har de unge været

anbragt i ca. 204 dage (svarende til ca. 55% af det første år efter udskrivning). I slutningen af perioden bor godt 16% ved forældrene og knap 22% bor selv.

Billedet af den typiske ung på MFC Midtjylland i perioden 0-12 måneder efter udskrivning er karakteriseret ved at den unge har gennemført 9.klasse, men ikke er kommet videre i uddannelsessystemet. Den unge har på et tidspunkt modtaget uddannelseshjælp, men har samtidig formået at være tilknyttet arbejdsmarkedet – dog ikke i hele perioden. Den unge modtager stadig sigtelser, men bliver ikke nødvendigvis dømt. Den unge har forsat misbrugsproblemer, modtager stadig sociale foranstaltninger og er forsat anbragt.

5.8.5 Effektevaluering af MultifunC-behandlingen

I dette afsnit præsenteres resultaterne fra effektevalueringen, der sammenligner effektmålene hos indsatsgruppen og den matchede sammenligningsgruppen i perioden under indskrivning samt i perioden 0-6, 0-12 og 0-24 måneder efter udskrivningsmåneden. Resultaterne er vist som forskellen i gennemsnitlige effekter mellem indsatsgruppen og sammenligningsgruppen. Nedenstående figurer viser resultaterne for udvalgte effektmål. Resultaterne af de resterende effektmål fremgår af bilag 7.8.⁴⁵ Det er forskellige unge, der indgår ved forskellige perioder for effektmålingen (det samlede antal er angivet i en note ved hver graf).⁴⁶ I bilag 7.8 fremgår resultaterne af effektevalueringen, hvis vi betinger på, at det er de samme unge, der følges over tid.⁴⁷

For hvert effektmål og periode angiver vi, om effekten er signifikant forskellig mellem indsatsgruppen og sammenligningsgruppen. I disse tilfælde er effekten angivet med en stjerne.⁴⁸ Hvis punktestimatet derimod er angivet som en cirkel, skal det fortolkes som, at der ikke er en forskel mellem indsatsgruppen og sammenligningsgruppen. Konfidensintervallerne angiver usikkerheden omkring punktestimatet. Jo bredere konfidensintervallet er, desto større er usikkerheden.⁴⁹

Uddannelse

Figur 12 viser de unges uddannelsessituation i perioden efter udskrivningen. Vi ser separat på, om de unge har gennemført 9. klasse, og om de er aktive på, har gennemført eller afbrudt en ungdomsuddannelse (eksklusiv STU og FGU).

⁴⁵ Som beskrevet i bilaget har vi tjekket følsomheden af matching-metoden ved at variere antallet af "nearest neighbours", og hvorvidt vi matcher med eller uden tilbagelægning. Vi præsenterer ikke selve resultaterne af de forskellige matching-metoder (med undtagelse af det ene effektmål for andel med en sigtelse i bilaget), men resultaterne ligner hinanden. Resultaterne er tilgængelige fra forfatterne på forespørgsel.

⁴⁶ Vi kan ikke estimere forskellen mellem indsatsgruppen og sammenligningsgruppen for alle tidsperioder grundet manglende variation mellem grupperne. Dette betyder, at alle de unge opnår / ikke opnår effektmålet. Fx er det først ved 24 måneder efter udskrivning, at vi kan estimere, hvorvidt de unge har gennemført en ungdomsuddannelse. Disse tilfælde illustreres ved manglende punktestimat i graferne.

⁴⁷ Når vi betinger på, at det er de samme unge, der følges over tidsperioderne, ses der lidt variation i resultaterne, men den overordnede konklusion er den samme – vi kan ikke med sikkerhed sige, at MultifunC-behandlingen har haft en (positiv eller negativ) effekt på de kriminalitetstruede unges udvikling ift. anden indsats.

⁴⁸ Signifikansniveauet angiver sandsynligheden for, at et resultat er fremkommet ved en tilfældighed. Dvs. ved et signifikansniveau på 5%, er der 5% sandsynlighed for, at vi tager fejl ift., om effekten er ens på tværs af grupperne.

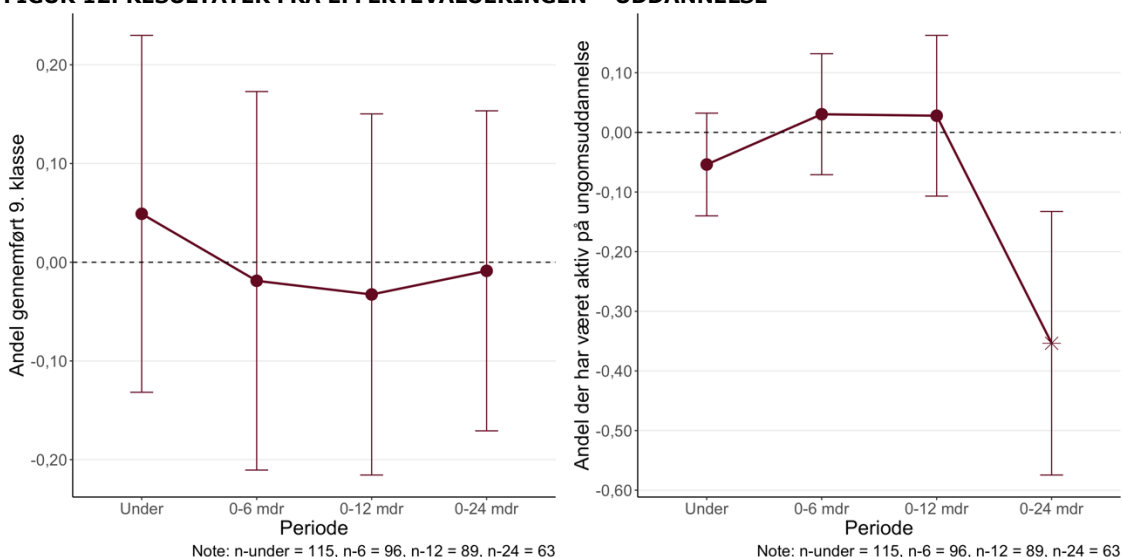
⁴⁹ Konfidensintervallet illustreres som lodrette linjer ud fra punktestimatet. Det angiver sandsynligheden for, at punktestimatet ligger inden for linjen ved et givent signifikansniveau. Hvis konfidensintervallet overlapper nul-linjen på graferne, indikerer det, at punktestimatet kan antage værdien nul. Altså at der ikke er en signifikant forskel mellem MultifunC-gruppen og sammenligningsgruppen.

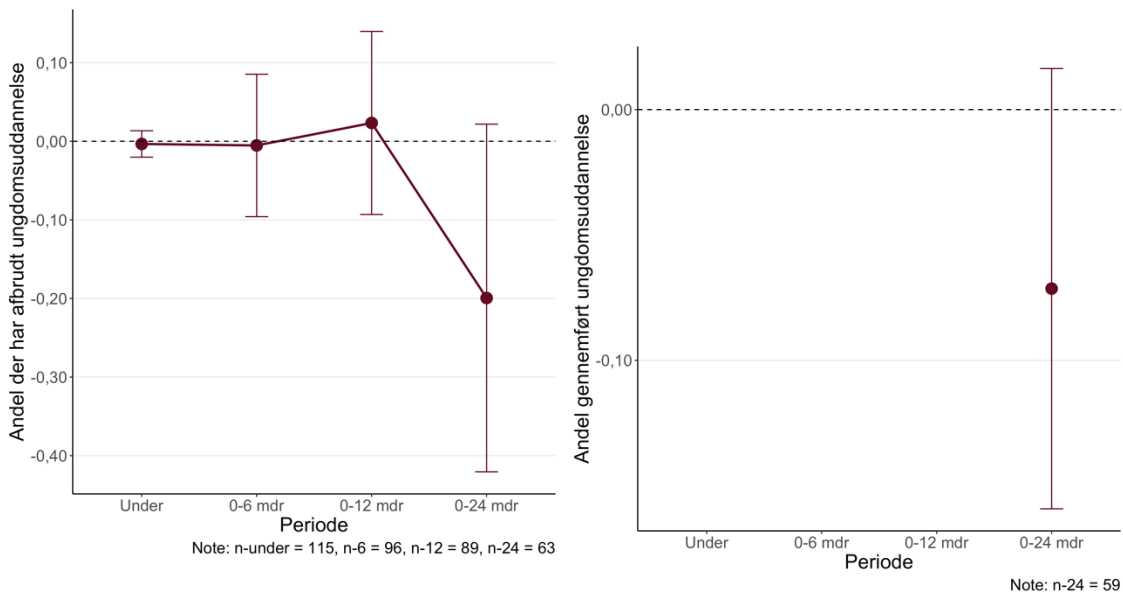
Resultaterne viser, at der ikke er forskel imellem de to grupper af unge ift., hvor mange der gennemfører 9. klasse, efter de udskrives fra MFC Midtjylland (den beregnede forskel ligger meget tæt på 0). Efter to år er der færre unge i indsatsgruppen, der har været aktiv på en ungdomsuddannelse (signifikant forskel på 35%-point), men der er ikke nogen egentlig tendens over tid. Der er generelt ikke forskel på, hvor mange unge der afbryder en ungdomsuddannelse. På lidt længere sigt er der dog indikationer (ikke signifikant) på, at de unge i indsatsgruppen har en lavere sandsynlighed for at afbryde en ungdomsuddannelse (givet at de er påbegyndt en ungdomsuddannelse). Det er ikke muligt at sige noget om andelen af unge, der har gennemført en ungdomsuddannelse før efter 24 måneder. Dette skyldes der er tale om meget få unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse, og at de unge, der gennemfører, først er færdige 24 måneder efter udskrivningstidspunktet. Forskellen indikerer dog, at færre i MultifunC-gruppen gennemfører en ungdomsuddannelse.

Af bilag 7.8 fremgår det, at der ikke er forskel i andelen af unge, der er aktive på en forberedende grunduddannelse (FGU), mens at forskellen i andelen af unge, der afbryder en FGU er stabil over tid (under 4%-point), hvor flere i indsatsgruppen afbryder en FGU. Derimod er der en svag tendens til, at flere i sammenligningsgruppen er aktive på en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (STU) (forskellen er ikke signifikant og er under 3%-point). Der er ingen, der når at gennemføre en FGU eller STU i løbet af opfølgningsperioden. Der er en stigende tendens til, at flere i indsatsgruppen ikke påbegynder en ungdomsuddannelse (signifikant forskel på 37%-point efter 24 måneder).

Samlet set indikerer resultaterne fra effektanalysen, at de unge i indsatsgruppen ikke har en større tilknytning til uddannelsessystemet end sammenligningsgruppen i perioden efter de udskrives fra MFC Midtjylland. Enkelte resultater peger på, at de unge i indsatsgruppen i mindre grad lykkes med at komme videre i uddannelsessystemet, omend resultaterne er behæftet med stor usikkerhed.

FIGUR 12: RESULTATER FRA EFFEKTEVALUERINGEN – UDDANNELSE

Arbejdsmarkedstilknytning

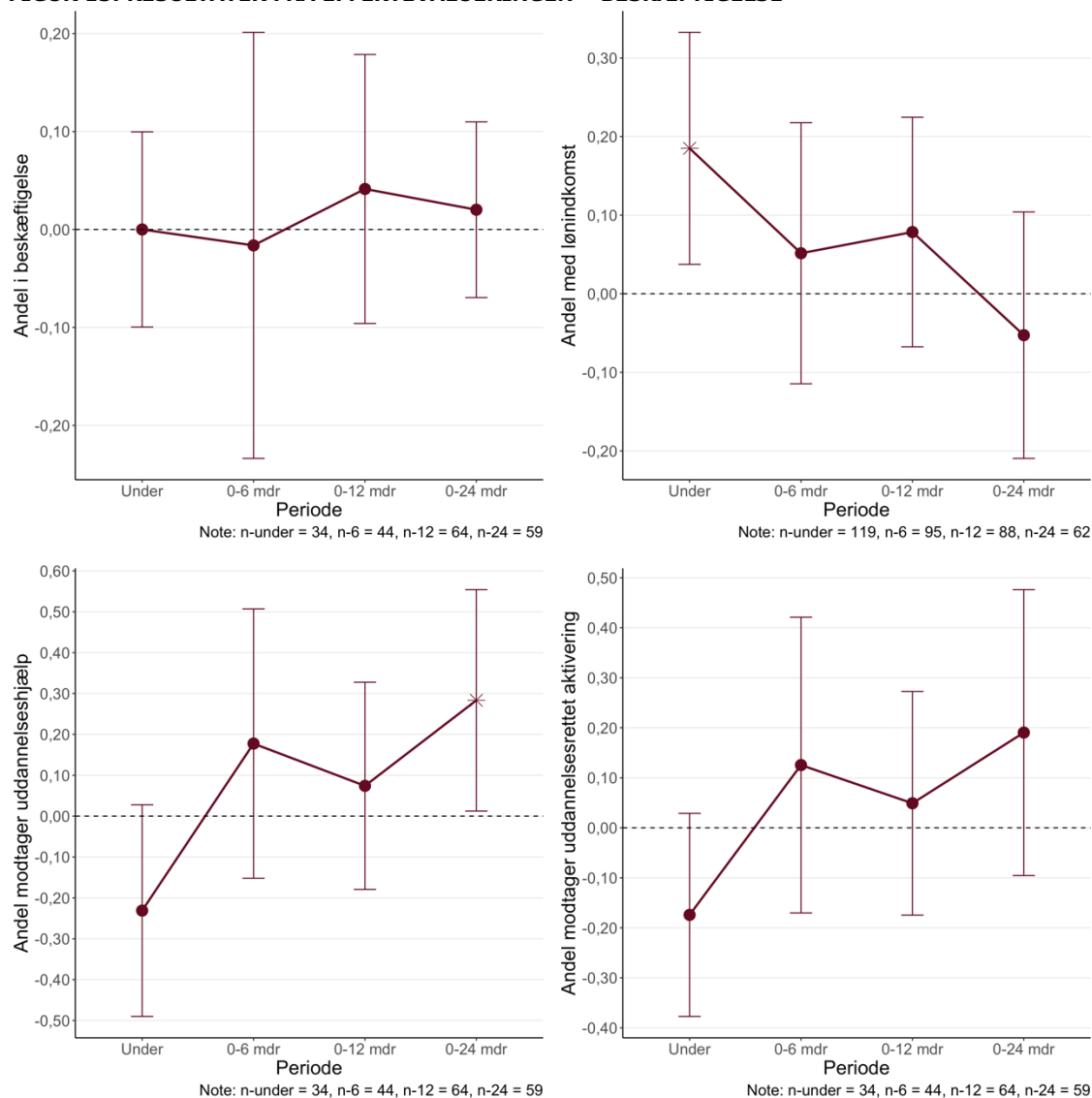
Selvom der er tegn på, at færre unge fra indsatsgruppen er aktive på en ungdomsuddannelse ift. sammenligningsgruppen, kan de unge hjælpes i gang med en selvstændig tilværelse gennem aktivering eller beskæftigelse. Vi ser separat på, om den unge har haft en lønindkomst, været i beskæftigelse, har modtaget uddannelseshjælp eller har modtaget uddannelsesrettet aktivering. Resultaterne fremgår af Figur 13.

Andelen af unge i beskæftigelse på tværs af de to grupper er nogenlunde stabil over tid, og der er dermed ingen forskel mellem de to grupper (de beregnede forskelle ligger meget tæt på 0). Under deres ophold på MFC Midtjylland har flere en lønindkomst (signifikant forskel på 18,5%-point), men denne effekt forsvinder efter endt ophold, og tendensen er, at færre i indsatsgruppen ift. sammenligningsgruppen har en lønindkomst to år efter udskrivning (forskul på 5%-point). Der er en tendens til, at flere fra indsatsgruppen modtager uddannelseshjælp (signifikant forskel på 28%-point ved opgørelsen efter 24 måneder). Trenden for uddannelsesrettet aktivering er svagt stigende, hvor flere unge modtager uddannelsesrettet aktivering efter endt MultifunC-behandling ift. sammenligningsgruppen (forskul på 5-19%-point).

Hvis vi ser på, hvor mange dage, de unge har været i beskæftigelse, er der ikke nogen forskel på de to grupper og heller ikke nogen klar trend over tid. Ligeledes er der heller ikke en tydelig tendens for andelen af unge, der modtager virksomhedsrettet aktivering, dog modtager færre fra MultifunC-gruppen virksomhedsrettet aktivering i løbet af det første år efter endt ophold (signifikant forskel på 17%-point). Resultaterne fremgår i bilaget.

Samlet set indikerer resultaterne, at de unge i indsatsgruppen ikke har en højere tilknytning til arbejdsmarkedet i perioden efter, at de bliver udskrevet fra MFC Midtjylland. Der er noget, der kunne pege i retning af, at de unge i indsatsgruppen med tiden i højere grad modtager uddannelsesrelateret understøttelse ift. de unge i sammenligningsgruppen, men det kan ikke afvises, at der er tale om tilfældigheder.

FIGUR 13: RESULTATER FRA EFFEKTEVALUERINGEN – BESKÆFTIGELSE

Kriminel adfærd

Målgruppen for MultifunC-behandlingen er kriminalitetstruede børn og unge, og et særlig vigtigt effektmål er derfor deres kriminelle adfærd under og efter endt behandling. I Figur 14 præsenteres en række effektmål, der måler netop dette. Vi estimerer andelen af unge med mindreårige sigtelser, sigtelser og domme, og hvor mange der har været anbragt på en sikret institution.

Resultaterne viser, at der ikke er forskel på indsatsgruppen og sammenligningsgruppen mht. mindreårige sigtelser (opgøres for unge under 15 år) (de beregnede forskelle ligger meget tæt på 0). Der er heller ikke forskel på, hvor mange unge, der modtager en sigtelse (opgøres for unge på mindst 15 år), men trenden er, at flere unge fra indsatsgruppen modtager en sigtelses ift. sammenligningsgruppen (ved opgørelsen efter 24 måneder er forskellen 17%-point). Der er ikke en klar tendens for, hvor mange unge, der modtager en dom. Umiddelbart tyder det dog på, at der er færre i indsatsgruppen, der modtager en dom (signifikant forskel på 23%-point efter 12 måneder). Vi ser desuden, at der ikke er forskel

mellem indsatsgruppen og sammenligningsgruppen med hensyn til andelen af unge anbragt på en sikret institution.⁵⁰

I bilag 7.8 skelner vi også mellem typer af kriminalitet. For mindreårige sigtelser er det svært at tegne sig et billede af tendenserne, men det tyder på, at flere unge fra MFC Midtjylland ift. sammenligningsgruppen modtager en sigtelse relateret til volds- og ejendomsforbrydelser, mens færre modtager en mindreårig sigtelse relateret til euforiserende stoffer. Hvis vi ser på andelen af unge med en sigtelse, er der også en stigende tendens for flere af typerne af kriminalitet: Ejendomsforbrydelser (signifikant forskel på 31%-point ved 24 måneder), andre forbrydelser og forbrydelser omhandlende euforiserende stoffer. Andelen af unge med en sigtelse for en seksualforbrydelse er stabil over tid, mens der ikke er noget mønster for volds- og våbenrelaterede forbrydelser. Der er en tendens til, at flere i MultifunC-gruppen får en dom for andre forbrydelser (signifikant forskel på 13%-point ved 24 måneder). Der er færre i indsatsgruppen, der har modtaget en dom relateret til seksualforbrydelser og euforiserende stoffer, og forskellen ser ud til at øges over tid. Der er også en svag tendens til, at andelen af unge, der modtager en dom for ejendomsforbrydelser, falder over tid, således at færre i indsatsgruppen modtager denne type af dom sammenlignet med sammenligningsgruppe. Der er ikke nogen tydelig trend for forbrydelser relateret til vold og våbenlovgivningen.

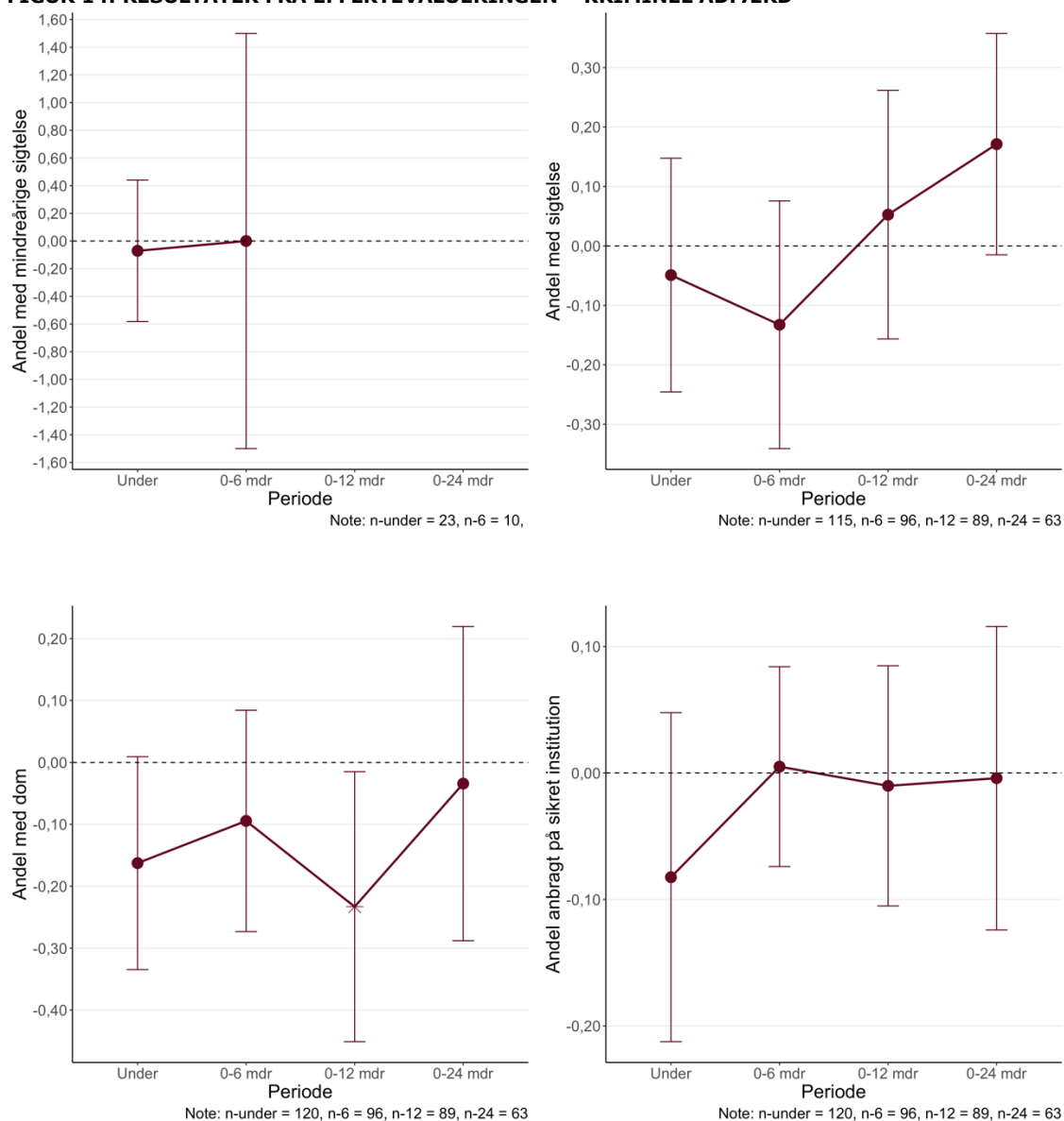
Andelen af unge, der modtager en UKN-afgørelse er nogenlunde stabil over tid, hvor færre i indsatsgruppen modtager en UKN-afgørelse (forskul på 2-5%-point). Der ses en tendens til, at færre i MultifunC-gruppen modtager en ungdomssanktion (forskul på 13%-point efter 24 måneder).

Samlet set indikerer resultaterne, at der ikke er forskel i de unges kontakt til retsvæsenet. Resultaterne peger ikke i en klar retning, idet der er en tendens til, at flere af de unge i indsatsgruppen modtager sigtelser, mens der samtidigt er indikationer på, at færre af de unge i indsatsgruppen bliver dømt, modtager UKN-afgørelser eller ungdomssanktioner.

⁵⁰ Vi skal være påpasselige med fortolkningen af resultaterne af flere grunde:

- 1) Problematikken omkring anbringelsesregistret: MFC Midtjylland er klassificeret som en delvis lukket døgninstitution, men nogle af de unge fremgår i registrene som værende anbragt på en sikret institution.
- 2) Sammenligningsgruppen er defineret som unge, der går fra en sikret eller delvis lukket institution til en åben døgninstitution eller socialpædagogisk opholdssted. Blandt denne gruppe unge ses også, at nogle er registreret på en sikret institution. Men det kan dog forklares med, at de kan gå tilbage til en sikret institution, da vi har overført udskrivningsdatoen fra indsatsgruppen og ikke bruger deres egen dato (se forklaring i afsnit 5.8.2).
- 3) Sammenligningsgruppen har haft mindre mulighed for at begå kriminalitet før den fiktive indskrivningsdato, da de har været anbragt på en sikret institution. Ligeledes har de unge i sammenligningsgruppen modtaget en pædagogisk indsats under deres sikrede anbringelse, som potentielt gør dem mindre kriminelle i de efterfølgende år.

FIGUR 14: RESULTATER FRA EFFEKTEVALUERINGEN – KRIMINEL ADFÆRD

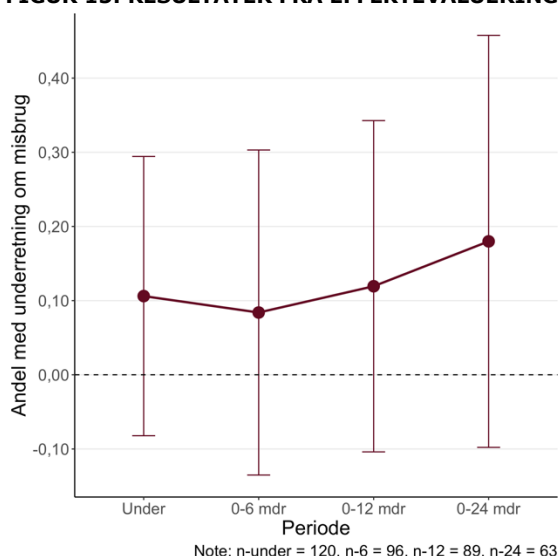

Misbrug

Målgruppen for MultifunC-behandlingen har adfærdsproblemer såsom misbrug. Ydermere er misbrug en risikofaktor for at begå kriminalitet. Derfor undersøger vi deres sandsynlighed for at have et misbrug baseret på andelen af unge med en underretning om misbrug (opgøres kun for unge under 18 år).

Af Figur 15 ses at der ikke er en signifikant forskel mellem indsatsgruppen og sammenligningsgruppen ift. andelen af unge, der modtager en underretning om misbrug. Dog er der en tendens til, at flere i indsatsgruppen får underretninger om misbrug over tid (forskul på 18%-point ved 24 måneder efter endt ophold).

FIGUR 15: RESULTATER FRA EFFEKTEVALUERINGEN – MISBRUG

5.8.6 Opsummering af andre effektmål

I dette afsnit opsummeres resultaterne fra effektevalueringen på effektmålene:

Underretninger, ydelser efter serviceloven og boligsituation.⁵¹ Figurerne og effektestimaterne fremgår af bilag 7.8.

Antallet af underretninger kan være en indikator for, hvorvidt en ung mistrives. Når vi ser samlet på andelen af unge med en underretning (ekskl. misbrug), er der ingen forskel mellem indsatsgruppen og sammenligningsgruppen. Der er en svag tendens til, at flere i MultifunC-gruppen modtager en underretning over tid. Når vi ser på tværs af de forskellige typer af underretninger, fremgår det, at indsatsgruppen modtager flere underretninger på skoleproblemer (signifikant forskel på 26%, 32%, og 23%-point for hhv. 6, 12 og 24 måneder), og at de også modtager flere underretninger om andet (signifikant forskel på 32%, 32% og 50%-point for hhv. 6, 12 og 24 måneder efter endt ophold). Der er generelt ingen klar tendens for de andre typer af underretninger, dog tyder det på, at indsatsgruppen modtager flere underretninger om kriminalitet og betydelig eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, mens sammenligningsgruppen modtager flere underretninger om overgreb mod den unge, omend forskellene ikke er signifikante.

Når vi ser på forskellen i brugen af sociale foranstaltninger for indsatsgruppen ift. sammenligningsgruppen, ses der ikke er en forskel på, hvor stort en andel af de unge, der modtager en forebyggende foranstaltning. Vi ser, at de unge fra MFC Midtjylland er anbragt flere dage under opholdet ift. sammenligningsgruppen (signifikant forskel på 57 dage), men tendensen er nedadgående, således at unge fra MFC Midtjylland har færre dage anbragt over tid. De unge er i højere grad anbragt på en døgninstitution efter opholdet på MFC Midtjylland ift. sammenligningsgruppen (signifikant forskel på 22%, 26% og 21%-point hhv. 6, 12 og 24 måneder efter). Ligeledes er flere unge fra MultifunC-gruppen anbragt ved plejefamilie, men det er svært at sige noget om tendens (signifikant forskel på 17% og 18%-point hhv. 6 og 12 måneder efter). Der er en tendens til, at færre i indsatsgruppen er i netværksplejefamilie og i hjemmebaseret anbringelse.⁵² Vi ser ikke en klar trend for forskellen i andelen af unge, der unge modtager efterværn.

⁵¹ Boligsituation opgørelses ift., hvor de unge bor sidst i perioden.

⁵² Resultaterne under opholdet illustrerer, de problemer der er med anbringelsesregistret. De unge i indsatsgruppen burde være anbragt på en institution, men af registeret fremstår de også som værende anbragt ved plejefamilie,

Slutteligt afrapporteres de unges bopæl i årene efter udskrivning. Andelen af unge fra MFC Midtjylland, der bor ved deres biologiske forældre, er stigende over tid, omend det først er efter 24 måneder, at der er flere i indsatsgruppen ift. sammenligningsgruppen, der bor ved forældrene (forskel på 9%-point).⁵³ Der er ikke en tydelig trend for, hvorvidt de unge er anbragt, dog en meget svag tendens til færre anbringelser over tid (forskel på 17%-point efter 24 måneder). Det er svært at sige noget om efterskoleophold, men der er en tendens til, at de unge efter MFC Midtjylland er mere sandsynlige til at bo selv ift. sammenligningsgruppen (signifikant forskel på 16%-point efter 6 måneder).

Samlet set indikerer resultaterne fra effektanalysen, at de unge fra MFC Midtjylland fortsat modtager underretninger på skoleproblemer og andet, og at de er mere sandsynlige til at være anbragt på en institution eller ved en plejefamilie. Imidlertid ser det dog ud til, at MultifunC-unge er mindre anbragt, og flere af de unge flytter hjem til forældrene eller bor selv over tid. Resultaterne er dog behæftet med stor usikkerhed.

5.8.7 Hvad er effekten af MultifunC-behandlingen?

Der er en række forhold ved registeranalysen, der betyder, at der er meget store usikkerheder omkring de beregnede effekter af MultifunC-behandlingen.

For det første er der tale om en meget lille analysepopulation, hvilket typisk giver upålidelige resultater. For det andet undersøger vi rigtig mange effektmål over flere perioder og finder kun meget få statistiske signifikante forskelle mellem indsatsgruppen og sammenligningsgruppen. Det kan derfor ikke afvises, at nogle af de signifikante forskelle, der er fundet i registeranalysen, er identificeret ved en fejl/tilfældighed. For det tredje gælder det for langt de fleste effektmål, hvor der er fundet signifikante forskelle mellem de to grupper, at forskellene kun er signifikant forskellige i en enkelt periode, og at der ikke er tale om en tydelig tendens. For det fjerde kan det ikke udelukkes, at de identificerede forskelle blot er et udtryk for, at de unge i sammenligningsgruppen ikke i tilstrækkelig grad er sammenlignelige med de unge, der har modtaget MultifunC-behandlingen.⁵⁴ Selvom resultaterne overordnet indikerer, at der ikke er forskel på, hvordan de unge i de to grupper klarer sig i den efterfølgende periode, kan det ikke afvises, at resultaterne blot er et udtryk for tilfældigheder, og at resultaterne ville være anderledes, hvis de nævnte forhold ikke var gældende.

Usikkerheden ved resultaterne gør det derfor problematisk at konkludere noget om effekten af at have modtaget MultifunC-behandlingen. Det betyder med andre ord, at det baseret på registeranalysen ikke er muligt at sige noget om, hvorvidt effekten af MultifunC-behandlingen har en signifikant effekt (positiv eller negativ) på de kriminalitetstruede unges udvikling under opholdet på MFC Midtjylland og i perioden op til 2 år efter udskrivning.

netværkspleje og have hjemmebaseret anbringelse. Ydermere illustreres nogle udfordringer med registret for forebyggende foranstaltninger, da de unge har kunne modtage efterværn før det 18. år. Dette må betragtes som registreringsfejl. Vi skal altså være påpasselige med at drage konklusioner på registeranalysens resultater om sociale foranstaltninger.

⁵³ Igen demonstrerer resultaterne problematikken omkring anbringelsesregistret, da de unge både kan bo ved forældrene, være anbragt og bo selv til trods for, at de er anbragt på MFC Midtjylland.

⁵⁴ Af matchingen i bilag 7.4 fremgår det, at det er de unges anbringelseshistorik (hvor der i øvrigt er stor usikkerhed om registeret) og kriminelle baggrund samt deres forældres karakteristika, hvor der er et dårligt match mellem MultifunC-gruppen og sammenligningsgruppen. Dog ses det, at der opnås mere balance mellem grupperne efter, at vi har matchet på de andre karakteristika.

6 Økonomisk analyse

I dette kapitel præsenteres den økonomiske analyse af MultifunC. Formålet med kapitlet er at undersøge, hvilke budgetøkonomiske konsekvenser, der potentielt kan realiseres som følge af MultifunC-behandlingen, hvis det lykkes at få de unge ud af kriminalitet. For at give et billede af balancen mellem omkostninger og potentielle budgetøkonomiske konsekvenser, sammenholdes de beregnede økonomiske potentialer ved at få unge ud af kriminalitet med de omkostninger, der er forbundet med at drive MFC Midtjylland.

Effektevalueringen viste, at det ikke var muligt at identificere en signifikant effekt af modtage MultifunC-behandling på risikoen for at blive sigtet året efter udskrivning fra MFC Midtjylland. Resultaterne af den økonomiske analyse skal derfor vurderes med det for øje og med forståelse af de store usikkerheder, der er med de potentielle økonomiske konsekvenser.

I afsnit 6.1 beskrives omkostningsvurderingen af MFC Midtjylland, mens afsnit 6.2 beskriver de budgetøkonomiske potentialer, der er ved at få unge ud af kriminalitet. Dette undersøges i en række scenarier og sammenholdes med omkostningsvurderingen i afsnit 6.3.

6.1 Omkostningsvurdering

- Den årlige driftsomkostning ved MFC Midtjylland er 21.373.000 DKK, hvor personale og aktivitetsomkostninger udgør den største post.
- Hvorvidt et ophold på MFC Midtjylland udgør en meromkostning eller besparelse sammenlignet med et ophold på et alternativt tilbud afhænger af de antagelser, der lægger til grund for sammenligningen. Hvis man sammenligner omkostningerne ved et ophold af gennemsnitlig længde på hhv. MFC Midtjylland og dets alternativ, er der en besparelse ved at tilbyde de unge et ophold på MFC Midtjylland.

Indeværende afsnit præsenterer en omkostningsvurdering, der konkret vurderer de omkostninger, som er forbundet med drift af MFC Midtjylland. Endvidere sammenlignes driftsomkostningerne for MFC Midtjylland med alternativtilbuddet Roden og Toppen, som er en afdeling under behandlingstilbuddet Grenen-Glesborg, der er rettet mod samme målgruppe, og derfor har de to tilbud mange fællestræk, som medfører, at det er validt at sammenligne dem.

Alligevel er der forskelle på de to institutioner, og de tilbyder også noget forskelligt. MFC Midtjylland har fire teams, der arbejder systematisk sammen omkring den unges behandlingsforløb (Skoleteam, Familieteam, Pædagogteam og Psykologteam). Det har Roden og Toppen ikke. Dvs., at de unge på MFC Midtjylland har to kontaktpædagoger, en skolekonsulent, en familiebehandler, en behandlingsansvarlig psykolog og en socialrådgiver. Det er der ikke på Roden og Toppen.

Endvidere afholdes der også ugentlig behandlingsmøde med alle teams og socialrådgiver, hvilket heller ikke er tilfældet på Roden og Toppen. Det er bl.a. det, der ligger til grund for, at behandlingsforløbet på MFC Midtjylland har en højere døgnrakst.

Ydermere skal det understreges, at alle forløb er forskellige, og for begge institutioner gør det sig gældende, at nogle unge har et ophold, der er markant kortere end gennemsnittet, og andre unge kan være der i næsten dobbelt så lang tid som gennemsnittet

Derfor gør vi også opmærksom på, at indeværende analyse ikke giver et entydigt svar på, om MFC Midtjylland er forbundet med en besparelse eller meromkostning ift. basisalternativet. Det skyldes, at et sådan svar afhænger af, hvilke antagelser man gør sig vedrørende varigheden af det alternative tilbud. Dette fremgår også af afsnit 6.3.

Omkostningsvurderingen følger så vidt muligt Socialstyrelsens vejledning til omkostningsvurderinger (2020), og danner grundlag for den budgetøkonomiske analyse, der ligger i forlængelse af dette afsnit.⁵⁵

6.1.1 Tilgang og datagrundlag

Omkostningsvurderingen bygger på døgntakster for anbringelse i et forløb på MFC Midtjylland og efterfølgende familiebehandlingsforløb. Udregningen af døgntaksterne og de komponenter, der udgør disse, er leveret af Region Midtjylland. I overensstemmelse med Socialstyrelsens vejledning for omkostningsvurderinger, suppleres det kvantitative data med en kvalitativ beskrivelse af de forbehold og nuancer, der ligger i et forløb, hvilket ikke reflekteres direkte i døgntaksterne. Disse indsigter baseres primært på samtaler med dagslederen af MFC Midtjylland, økonomiansvarlige fra Region Midtjylland og Grenen-Glesborg.

Vurderingen opgøres som budgetøkonomiske omkostninger og indbefatter ikke konsekvenser, der indirekte opstår hos den unge som følge af effekten. Omkostningsvurderingen medregner heller ikke de omkostninger, der bortfalder, hvis indsatsen erstatter en eksisterende indsats.

Omkostningsvurderinger af sociale indsatser kan opgøres på tre niveauer, hvor niveauet for den enkelte vurdering afhænger af typen af indsats, der omkostningsvurderes.⁵⁶ Indeværende vurdering foregår på niveau 1, hvilket betyder, at der gives et relativt præcist og endeligt estimat for omkostningerne. Dette vurderes muligt, idet MFC Midtjylland anses som værende en modnet, evidensbaseret og afgrænset indsats, hvorunder hovedparten af ressourcerne kan kvantificeres og prisfastsættes.

Datagrundlaget for omkostningsvurderingen består af en kvantitativ beregning baseret på døgntaksterne for anbringelse i et MFC Midtjylland forløb og efterfølgende familiebehandling. Døgntaksterne udregnes af Region Midtjylland og er de budgetterede omkostninger pr. enhed pr. dag. Region Midtjylland har desuden leveret de data, der ligger bag beregningerne af døgntaksterne, således at vi har kunne få et indblik i baggrunden for udregningerne og konkretisere de faktiske omkostninger pr. enhed. Døgntaksterne, der budgetteres med for 2022, bliver foretaget med udgangspunkt i de historiske omkostninger for 2021 på baggrund af data leveret fra Region Midtjylland. Døgntaksterne for 2022 vurderes derfor at være et kvalificeret udgangspunkt for omkostningsvurderingen for MFC Midtjylland. Der er dog enkelte opmærksomhedspunkter ved måden, hvorpå døgntaksterne er opgjort:

- Indtil 2022 blev der opereret med to forskellige typer døgntakster grundet en formodning om, at jo mere frihed de unge fik, jo lavere ville døgntaksten være. Det er nu konverteret til én type døgntakst. Desuden er familiebehandlingsforløbet inkluderet i døgntaksten, men kan også leveres særskilt. Den særskilte del budgetteres der dog ikke med, da der ikke er nogen normering på denne.

⁵⁵ Omkostningsvurderingen afviger fra Socialstyrelsens vejledning i det aspekt, at den ikke viser de samlede omkostninger fordelt over tidshorisonter, men kun tager udgangspunkt i de budgetterede omkostninger for 2022, hvilket er det nyeste og bedst estimerede data.

⁵⁶ Socialstyrelsen (2020): Omkostningsvurdering af sociale indsatser

- I budgetteringen opereres der med en normering på otte pladser, hvilket ikke reflekterer det faktiske antal af unge i behandling. I praksis har der konstant været indskrevet 10 unge i løbet af de sidste to år, hvilket betyder, at tilbuddet har en overbelægning på 25 pct.
- Partnerskabet mellem kommunerne og Region Midtjylland omkring finansieringen af MFC Midtjylland ophørte i 2015. Udgangspunktet er, at socialområdet i regionen er takstfinansieret, hvilket vil sige, at Region Midtjylland kun kan have en udgift, hvis de har tilsvarende takstindtægter fra kommunerne. Derfor er MFC Midtjylland 100% takstfinansieret af de kommuner, der benytter tilbuddet.

6.1.2 Omkostninger ved MultifunC

Det anses som relevant kun at inkludere omkostninger ved at drifte MFC Midtjylland og ikke omkostningerne ved opstarten af tilbuddet, idet MFC Midtjylland blev etableret i 2011 og derfor har været i normal drift gennem flere år. Af nedenstående Tabel 4 fremgår de budgetterede driftsomkostninger brudt ned på de forskellige kategorier, der inkluderes i døgntakst 1. Omkostningerne er opgjort pr. ung pr. døgn samt totalen for drift af MFC Midtjylland pr. år. Driftsomkostningerne er udregnet med udgangspunkt i døgntaksterne og figurerer derfor med en belægningsgrad på 98%. Belægningsforudsætningen er bestemt i rammeaftalen, og er 98% for børn og unge pladser.

TABEL 4: DRIFTSOMKOSTNINGER MFC MIDTJYLLAND I FORVENTEDE (2022-PRISER)

Budgetterede driftsomkostninger	Pr. ung pr. døgn	Pr. år for drift af MFC Midtjylland
BELÆGNINGSGRAD	98%	98%
PERSONALE OG AKTIVITETSOMKOSTNINGER (total)	6.070	17.724.000
Personale	5.524	16.129.000
Kurser	57	165.000
Materiale- og aktivitetsudgifter	490	1.430.000
BYGNINGER OG MATERIALER	591	1.725.000
Anskaffelser, inventar og apparatur	113	330.000
Drift og vedligeholdelse	168	490.000
Ejendomsudgifter og ejendomsvedligehold	236	690.000
Forsyning	74	215.000
ANDET (Bidrag til tværgående funktioner)	659	1.924.000
On-top takster	1.041	3.041.000
Puljer	236	688.000
Renter og afskrivninger	423	1.235.000

Administrativ Overhead	383	1.118.000
SAMLEDE OMKOSTNINGER	8.532	21.373.000

Omkostningerne i Tabel 4 er budgetteret med en normering på 8, hvilket kan anses som en undernormering set ift. praksissen ude på tilbuddet, idet der er plads til 10 unge. Vi ved, at MFC Midtjylland over de sidste to år har haft fuld belægning ved 10 personer. Dog reguleres budgettet efter antal indskrevne, da både indtægter og udgifter stiger med antallet af unge, hvilket betyder, at udgifterne pr. ung er stort set identiske ved hhv. 8 og 10 personer.

Den største post i Tabel 4 er personaleomkostninger, og dette dækker over en bred vifte af personale som pædagoger, psykologer, skolelærere, socialrådgivere, pedel, køkkenassistenter mv.

I nedenstående Tabel 5 fremgår de budgetterede omkostninger pr. ung, opgjort på tre niveauer: Døgntakst, løbende omkostninger pr. måned og løbende omkostninger pr. år for én ung.

TABEL 5: DRIFTSOMKOSTNINGER MFC MIDTJYLLAND (2022-PRISER)

MFC Midtjylland	Budgetteret
Belægning ved x antal personer	8 personer
Døgntakst pr. ung ⁵⁷	8.532 kr.
Løbende omkostninger pr. måned pr. ung	255.948 kr. ⁵⁸
Løbende omkostninger pr. år pr. ung	3.114.031 kr. ⁵⁹

6.1.3 Udgiftssammenligning med alternativt behandlingsforløb

Døgntakster for MFC Midtjylland er væsentlige højere end gennemsnitlige takster for anbringelse i en døgninstitution, hvilket naturligt kan forklares ved de ekstra ressourcer og mandskab, som er unikt for et MultifunC-forløb. Det er dog vigtigt at have for øje, at tidsfaktoren er relevant ift., at MFC Midtjylland ofte er en korttidsanbringelse sammenlignet med andre anbringelser. Det er derfor centralt at afdække taksten for et helt forløb. Af nedenstående Tabel 6 fremgår omkostningsberegningerne for hhv. et forventet gennemsnitligt forløb på MFC Midtjylland og et gennemsnitligt anbringelsesforløb ved et alternativt tilbud.

⁵⁷ Se bilag 8.1 vedrørende omkostningsvurderingen for beskrivelse af døgntakstens udvikling.

⁵⁸ Estimat fundet ved døgntaksten ganget med 30 dage.

⁵⁹ Estimat fundet ved døgntaksten ganget med 365.

TABEL 6: OMKOSTNINGER V. TYPISK FORLØB HOS MFC MIDTJYLLAND OG RODEN OG TOPPEN (2022-PRISER)

MFC Midtjylland	Antal dage	Omkostninger	Pr. ung
Takst 1	270	8.532 kr.	2.303.529 kr.
Tilkøbt familiebehandling i 6 mdr.	25	993 kr.	24.825 kr.
Total			2.328.354 kr.

Toppen og Roden	Antal dage	Omkostninger	Pr. ung
Takst 2	495	5.131 kr.	2.539.845 kr.
Udslusningstakst	135	2.853 kr.	385.155 kr.
Total			2.925.000 kr.

Gennem samtaler med nøglepersoner fra MFC Midtjylland og Grenen-Glesborg er afdelingen Roden og Toppen blevet identificeret som det mest optimale alternative behandlingstilbud til MFC Midtjylland. Dette bunder i, at både Roden og Toppen og MFC Midtjylland er delvis lukkede afdelinger på nogenlunde samme størrelse, hvor målgruppen udgøres af den samme gruppe af unge med sammenlignelige problemstillinger. Igen gør vi opmærksom på, at sammenligningen i tabel 7 bygger på antagelsen om, at omkostningerne vurderes på baggrund af forløbenes gennemsnitslængde. Der er imidlertid flere måder at lave sådanne sammenligninger på jf. afsnit 6.3. I Tabel 6 ses sammenligningen af omkostningerne ved et typisk forløb hos hhv. MFC Midtjylland og Roden og Toppen.

Af Tabel 6 fremgår de budgetterede omkostninger for typiske forløb på de to behandlingstilbud. Vi anser det som det mest retvisende at sammenligne på baggrund af de budgetterede omkostninger, idet Roden og Toppen administreres af Region Midtjylland og døgntaksterne for begge tilbud derfor er opgjort på samme vis.

Hvor MFC Midtjylland i 2022 budgetterer med én døgntakst, opererer Roden og Toppen med to forskellige døgntakster. Et forventet forløb hos MFC Midtjylland anses at være i gennemsnit 9-12 måneder med et efterfølgende familiebehandlingsforløb på 6 måneder, såfremt kommunerne køber den fulde behandling. Dog kan kommunerne fravælge at tilkøbe efterfølgende familiebehandling efter endt forhold, hvilket ofte sker. I den forbindelse er det vigtigt at understrege, at langt størstedelen af de unge bliver anbragt på en ny institution efter endt anbringelse. Der er tale om meget få unge, der bliver hjemgivet. Forstanderen hos MFC Midtjylland italesætter problematikken som følgende:

"I langt de fleste forløb vil det være hensigtsmæssigt, at kommunen tilkøber familiebehandling efterfølgende, men vi ser desværre, at kommunerne som oftest fravælger det. Når de unge kommer hjem eller anbringes på en ny institution, vil der typisk fortsat være et behov for, at familien træner og vedligeholder de strategier, de har tilegnet sig ifm. familiebehandlingen."
(Konstitueret daglig leder, MFC Midtjylland)

Som det fremgår af citatet, er det langt fra alle unge der får det "fulde" MFC Midtjylland-forløb, hvilket kan være problematisk for den unges udvikling, idet eksisterende forskning på MFC Midtjylland viser, at det netop er vigtigt med de sidste 6 måneders forløb efter anbringelse på MFC Midtjylland for den unge.

Et forventeligt behandlingsforløb hos Roden og Toppen antages derimod i gennemsnit at vare mellem 1,5 til 2 år, hvor den unge er i udslusningen til takst 1 i de sidste 3-6 måneder. Længden af forløbene er dog meget forskellige, og varigheden afhænger af den enkelte unge. I ovenstående udregning baseres varigheden af et gennemsnitligt behandlingsforløb for Roden og Toppen, fordelt på de to niveauer, på et estimat givet af en økonomiansvarlig kontaktperson for Roden og Toppen.

Som det fremgår af Tabel 6, er omkostningerne for et forløb hos MFC Midtjylland mindre end et forløb hos Roden og Toppen, når varigheden af de respektive forløb tages med i betragtningen. Dette gør sig også gældende, selvom der efterfølgende investeres i de 6 måneders familieføreløb.

6.2 Økonomiske potentialer

Resultaterne for de økonomiske potentialer ved at få unge ud af kriminalitet er:

- I det mest pessimistiske scenarie, hvor ingen unge formår at undgå kriminalitet (0% succesrate), er der ingen økonomiske konsekvenser.
- I det mest optimistiske scenarie, hvor tre ud af fire unge opnår effektmålet (75% succesrate), er de potentielle positive økonomiske konsekvenser estimeret til mellem 467.000 kr. og 604.000 kr. pr. ung afhængig af størrelsen på de langsigtede konsekvenser.
- Hvis halvdelen af de unge opnår effektmålet (50% succesrate) er der et positivt økonomisk potentiale på mellem 231.000 kr. og 403.000 kr. pr. ung ift., hvordan man beregner de langsigtede konsekvenser.
- Hvis blot en fjerdedel opnår effektmålet (25% succesrate) er de potentielle positive økonomiske konsekvenser estimeret til mellem 116.000 kr. og 201.000 kr. pr. ung afhængig af valg af langsigtede konsekvenser.

Som supplement til omkostningsvurderingen vil vi i de følgende analyser, med udgangspunkt i Den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM)⁶⁰ version 3.0, illustrere de potentielle afledte budgetøkonomiske konsekvenser af at få unge ud af kriminalitet.

SØM beregner de budgetøkonomiske konsekvenser ud fra, hvor mange der opnår effektmålet⁶¹ blandt målgruppen. For kriminalitetstruede unge er effektmålet defineret som "andel af målgruppen som i det efterfølgende år ikke registreres med en ikke-færdselsrelateret mistanke eller sigtelse i politiets registre".⁶² Dette afviger lidt fra de effektmål på kriminalitet, der er opgjort i registeranalysen. Derfor har vi særskilt estimeret SØM-effektmålet til brug i den økonomiske analyse.

Bilag 8.2 viser opgørelsen af SØM-effektmålet baseret på gruppen af unge, der har modtaget MultifunC-behandling og den identificerede matchede sammenligningsgruppe fra

⁶⁰ Den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) er et beregningsværktøj, der giver brugeren mulighed for at beregne de budgetøkonomiske konsekvenser over tid ved at investere i sociale indsatser. Modellen består af to dele: En beregningsramme, hvori selve SØM-beregningen foretages, og en vidensdatabase, der indeholder viden om effekt, konsekvenser og priser for en række udsatte målgrupper på både voksen- og børne-/ungeområdet.

⁶¹ For læsevenligheds skyld, anvendes betegnelsen effektmål igennem hele kapitlet – uanset om der er tale om effekten af indsatsen eller det estimerede succes-mål i SØM.

⁶² I SØM-effektmålet indgår der også, at de unge ikke afsoner en ubetinget fængselsstraf året efter. Dette har vi ikke haft mulighed for at estimere i registeranalysen.

registeranalysen. Resultaterne viser, at der 24 måneder efter udskrivning er en signifikant forskel mellem de unge, der har modtaget MultifunC-behandlingen og sammenligningsgruppen. Her ses det, at de unge, der har modtaget MultifunC-behandling har mindre sandsynlighed for ikke at få en sigtelse (signifikant forskel på 24%-point; altså at der er flere med en sigtelse). Ved 12 måneder efter endt ophold er dette også tendensen (forskul på 11%-point), dog insignifikant. Det tyder altså på, at MultifunC-behandlingen ikke har den tiltænkte effekt.

Dog er vores registeranalyse behæftet med en række usikkerheder bl.a. ufuldkommen overensstemmelse mellem sammenligningsgruppen og MultifunC-gruppen og en lille analysepopulation. På nuværende tidspunkt ved vi heller ikke, hvordan unge, der har modtaget MultifunC-behandling, vil udvikle sig over tid (registeranalysen dækker kun over de to første år efter endt behandling). Alligevel er det relevant at kigge på balancen mellem omkostningerne forbundet med indsatsen og de afledte budgetøkonomiske konsekvenser, som fx ses i ændringer i de ydelser og aktiviteter, som den unge modtager.

For at undersøge dette opstiller vi fire scenarier. Hvert scenarie beregner de budgetøkonomiske potentialer ved at lykkedes med at få unge ud af kriminalitet, men hvor succesraten varierer for at illustrere effekter alt efter, hvor mange man lykkes med at få ud af kriminalitet. Dette gøres grundet usikkerheden omkring effektmålet fra registeranalysen. Den mest pessimistiske succesrate (0%) afspejler resultatet fra registeranalysen, mens den mest optimistiske succesrate (75%) afspejler succesraten for SØM-målgruppen.⁶³ Ydermere varierer vi størrelsen på de forventede langsigtede budgetøkonomiske konsekvenser (forskellig ekstrapolering af konsekvenser), hvilket præsenteres i bilag 8.4.

Beregningerne af scenarierne er udført i SØM. SØM har i de følgende beregninger fungeret som beregningsramme og som vidensdatabase, bl.a. fordi det ikke har været muligt at identificere afledte konsekvenser på længere sigt i registeranalysen, og fordi vi ikke fandt en signifikant forskel i effekt på kriminel adfærd mellem unge på MFC Midtjylland og sammenligningsgruppen. Vi antager, at unge fra MFC Midtjylland har samme forløb som SØM's målgruppe for kriminalitetstruede børn og unge i alderen 12-17 år. Derved har vi mulighed for at bruge SØM's afledte konsekvenser for målgruppen som afsæt for scenarieberegninger.

6.2.1 Sammenligning af SØM's målgruppe og MultifunC-målgruppen

Eftersom vi ikke har mulighed for at estimere afledte konsekvenser for MultifunC-gruppen i registrene, tager vi i denne økonomiske beregning udgangspunkt i SØM-målgruppen og estimerer potentielle budgetøkonomiske konsekvenser ved at en ung undgår kriminel adfærd. Derfor er det vigtigt, at der er en vis overensstemmelse mellem unge på MFC Midtjylland og målgruppen i SØM.

MultifunC er en behandling rettet mod unge i alderen 12-17 år, som er i høj risiko for at udvikle eller fastholde stærk negativ adfærd. Målgruppen omfatter unge, der har begået kriminalitet, har en aggressiv adfærd, alvorlige vanskeligheder i skolen og/eller hjemmet eller en kombination af disse forhold. Dermed er der god overensstemmelse med den registerbaserede aldersgruppe i SØM-modellen, "kriminalitetstruede børn og unge i alderen 12-17 år". I bilag 8.3 fremgår de oplysninger, der kendes omkring SØM-målgruppen.

⁶³ Succesraten for SØM-målgruppen er identificeret i SØM's vidensdatabase.

Sammenholdes SØM-målgruppens karakteristika med MultifunC-gruppen (fremgår af bilag 7.3) ses det, at unge på MFC Midtjylland er lidt yngre, og at andelen af drenge er lavere. For de resterende karakteristika er det lidt sværere at sammenligne, men vi vurderer, at MultifunC-gruppen består af flere med dansk oprindelse og flere med en anbringelse. Forældrene er nogenlunde i lige meget i beskæftigelse, men der er flere med lavere eller uoplyst uddannelse. Overordnet vurderes det, at der er et relativt godt overlap mellem MultifunC-gruppen og SØM-målgruppen, omend MultifunC-gruppen muligvis er lidt tungere baseret på deres anbringelseshistorik. Derfor benyttes SØM's konsekvensestimater i de følgende analyser.

6.2.2 Scenarieberegning af de økonomiske potentialer

Scenarieberegningerne beror på en række inputs. Da vi blot bruger SØM til at estimere de potentielle budgetøkonomiske konsekvenser ved, at unge undgår kriminalitet, indtaster vi ikke nogen omkostninger (dog sammenholdes de potentielle økonomiske konsekvenser med omkostningsvurderingen i afsnit 6.3). Vi estimerer de økonomiske potentialer ved at indsatsen drives i et år, og når der behandles 10 unge pr. år.⁶⁴ Varigheden af et forløb sat til "op til et år", så det stemmer overens med omkostningsvurderingen.

Effektmålet for SØM-målgruppen er "andel af målgruppen som i det efterfølgende år ikke registreres med en ikke-færdselsrelateret mistanke eller sigtelse i politiets registre". Som tidligere beskrevet ses der en negativ udvikling i de unges kriminelle adfærd som følge af MultifunC (dog behæftet med stor usikkerhed). Dog ses der en positiv (men ikke signifikant) udvikling i YLS-scoren for kriminalitet jf. afsnit 5.2.1. Scenarieberegningerne baserer sig derfor på forskellige antagelser omkring succesraten. I det mest pessimistiske tilfælde beregnes scenarierne for, at ingen af de unge opnår effektmålet (succesrate på 0%). I dette tilfælde må det forventes, at der ikke er nogen afledte konsekvenser af behandlingen. I det mest optimistiske tilfælde beregnes scenarierne for at tre ud af fire unge opnår effektmålet (succesrate på 75%), hvorved der er grundlag for at forvente betydelige ændringer i ydelser/aktiviteter og dermed afledte økonomiske konsekvenser. Vi baserer denne succesrate på SØM-målgruppen, hvor 75,3% opnår effektmålet. Vi estimerer desuden de potentielle økonomiske konsekvenser ved mere konservative betragtninger (succesrate på 25% og 50%).

Det afgørende input i scenarieberegningerne vedrører de afledte konsekvenser, dvs. ændringer i aktiviteter og ydelser, som følge af ændringer i effektmålet (ingen ikke-færdselsrelateret mistanke eller sigtelse et år efter endt behandling). Udvælgelsen af relevante konsekvenser bygger på SØM-målgruppen. De langsigtede konsekvenser er i SØM estimeret for 4-9 år efter indsatsens afslutning. Da det må forventes, at der ses afledte konsekvenser på endnu længere sigt (op til 20 år efter)⁶⁵, estimerer vi de fire scenarier for forskellige størrelser af konsekvenserne. Dette præsenteres i bilag 8.4.

6.2.3 Økonomisk potentiale i scenarieberegningerne

Af Tabel 7 fremgår det som forventet, at de potentielle positive økonomiske konsekvenser er større ved en højere succesrate. Hvis ingen af de unge formår at opnå effektmålet (succesrate på 0%), er der ingen økonomiske konsekvenser. Hvis trefjerdedele af de unge derimod opnår effektmålet (succesrate på 75%), er der relativt store positive økonomiske konsekvenser at hente pr. ung, nemlig ca. 347.000 kr. Hvis kun halvdelen opnår effektmålet

⁶⁴ Den faktiske belægning er på 13,5 unge pr. år, men for at simplificere og gøre det lettere at fortolke resultaterne, regner vi i de budgetøkonomiske analyser med en belægning på 10 unge.

⁶⁵ Potentielt kan de langsigtede afledte konsekvenser af behandlingen være længere end 20 år. Fx kan det antages at reduceret kriminel adfærd påvirker ydelser ift. politi, retsvæsen og kriminalforsorg på længere sigt og ligeledes kan de antages at beskæftigelsesstatus påvirkes på længere sigt. Vi regner med 20 år med konsekvenser, da det er det maksimale antal år med konsekvenser i SØM-modellen.

er de positive økonomiske konsekvenser ca. 231.000 kr., mens de kun er ca. 116.000 kr., når hver fjerde ung undgår kriminalitet.

Det ses på tværs af scenarierne, at der er minimale økonomiske konsekvenser for regionen. Det skyldes at der er meget få konsekvenser på forbrug af sundhedsydelser. Desuden fremgår det, at det især er statens økonomi der påvirkes, hvilket skyldes, at staten afholder udgifterne til politi, retsvæsen og kriminalforsorg, hvilket udgør en stor positiv økonomisk konsekvens ved afkriminalisering. Øget beskæftigelse blandt unge, der opnår effekten, giver positive økonomiske konsekvenser for både stat og kommune, mens der opnås positive økonomiske konsekvenser ifm. sociale foranstaltninger for kommunen (fx færre anbringelser på institution). Dog der er negative økonomiske konsekvenser forbundet med øget uddannelse, men set på den lange bane er dette en gevinst for samfundet.

Det er vigtigt at huske, at disse resultater blot viser de potentielle økonomiske konsekvenser og dermed ikke nettoresultatet, hvor disse økonomiske konsekvenser holdes op mod driftsomkostningerne.

TABEL 7: POTENTIELLE ØKONOMISKE KONSEKVENSER PR. UNG (2022-PRISER) – OP TIL 9 ÅR MED AFLEDTE KONSEKVENSER

Succesrate	0%	25%	50%	75%
Kommune	0 kr.	47.268 kr.	94.536 kr.	141.804 kr.
Region	0 kr.	62 kr.	123 kr.	185 kr.
Stat	0 kr.	68.194 kr.	136.389 kr.	204.583 kr.
I alt	0 kr.	115.524 kr.	231.048 kr.	346.572 kr.

Kilde: Egne beregninger baseret på SØM's konsekvensestimater og priser.

6.3 Afvejning af potentielle økonomiske konsekvenser ift. omkostningerne

Der er betydelige økonomiske potentialer ved at få kriminalitetstruede unge ud af kriminalitet, men der er også høje omkostninger ved at de unge modtager MultifunC-behandlingen. Når de potentielle økonomiske konsekvenser sammenholdes med meromkostningerne ved MultifunC-behandlingen ift. basisalternativet ses:

- Længden af opholdet på basisalternativet har betydning for, hvorvidt nettoresultatet er positivt eller negativt.
- Ved mindst 449 dage på Roden og Toppen er MultifunC-behandlingen omkostningseffektiv uanset succesrate.
- Hvis opholdet på basisalternativet er lige så langt som MultifunC-behandlingen (270 dage) opnås et betydeligt negativt nettoresultat. Hvis opholdet på basisalternativet er 495 dage (gennemsnitsopholdsvarighed på Roden og Toppen) opnås et betydeligt positivt nettoresultat.
- Nettoresultatet varierer afhængig af antagelserne for beregning af de langsigtede afledte konsekvenser.

- Det er vigtigt at understrege, at de afledte konsekvenser beror sig på SØM-målgruppen for kriminalitetstruede unge, og at afledte konsekvenser ift. trivsel ikke er inkluderet.
- Det er svært at komme med en endelig konklusion på MultifunC-behandlingens omkostningseffektivitet grundet de store usikkerheder med data og hvilket scenarie, der er mest korrekt.

I dette afsnit præsenteres de budgetøkonomiske nettoresultater for hver af de fire scenarier af de økonomiske potentialer. Resultaterne præsenteres ikke på tværs af de offentlige aktører, men afspejler de potentielle økonomiske konsekvenser vist i afsnittet ovenfor. Meromkostninger ved MultifunC-behandlingen ift. basisalternativet er taget fra Tabel 6, hvor driftsomkostninger sammenlignes for de to indsatser. Analyserne baseres på 10 unge. Resultaterne af disse analyser giver os indblik i, hvilke ændringer, der skal ses hos de kriminalitetstruede unge, hvis MultifunC-behandlingen skal resultere i et positivt budgetøkonomisk nettoresultat.

Af omkostningsvurderingen i afsnit 6.1.3 ovenfor fremgår det, at meromkostninger pr. døgn ved MFC Midtjylland er meget høje ift. basisalternativet. Derfor har antallet af dage på basisalternativet stor betydning for det samlede nettoresultat. Opholdsvarigheden er i gennemsnit 270 dage på MFC Midtjylland, mens gennemsnittet for Roden og Toppen (uden udslusning) er 495 dage.⁶⁶ Vi ved ikke, hvor langt et ophold på Roden og Toppen skal være for at opnå samme effekt som et ophold på MFC Midtjylland. Derfor varierer vi forløbslængden af opholdet på basisalternativet og sammenholder med gennemsnitsopholdslængden for MultifunC-behandlingen. Altså holdes opholdsvarigheden på MFC konstant på 270 dage, mens det kun er længden af opholdet på alternativet, der varierer.

Når vi sammenholder omkostningerne ved MultifunC-behandlingen med potentielle afledte budgetøkonomiske konsekvenser af at få unge ud af kriminalitet ses der stor variation i nettoresultatet afhængig af, hvilken antagelse man gør sig ift. opholdslængden på basisalternativet jf. Figur 16.

Eksempel 1:

I dette eksempel antages det, at unge på MFC Midtjylland og basisalternativet har samme forløbslængde, 270 dage, og at succesraten er 75%. Meromkostninger ved MultifunC-behandlingen ift. basisalternativet med 10 unge er på ca. 9.182.000 kr., mens de økonomiske potentialer estimeres til ca. 3.466.000 kr. Således er der et tab på ca. 5.716.000 kr. ved at sende unge på MFC Midtjylland ift. Roden og Toppen. På tværs af de andre succesrater ses ligeledes et markant negativt nettoresultat. Dette afspejler, at der ikke sker ændringer i ydelser og aktiviteter over tid, der kan opveje driftsomkostningerne.

⁶⁶ Vi medtager ikke familiebehandling efter udskrivning fra MFC Midtjylland, da erfaringen er, at meget få unge modtager dette. Ydermere medtager vi ikke udslusning ved basisalternativet, da udslusningen typisk vil foregå et andet sted end på institutionen.

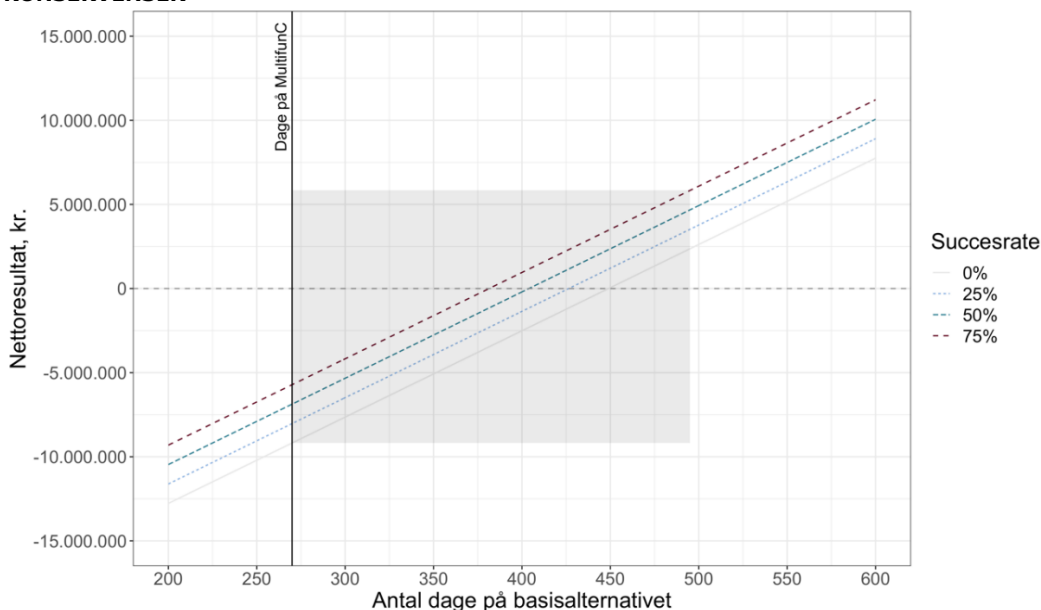
Eksempel 2:

I dette eksempel antages det, at unge på basisalternativet har en længere forløbslængde, 495 dage, hvorved man sparer ca. 2.363.000 kr. ved at sende unge på MFC Midtjylland frem for på Roden og Toppen (opholdet på MFC Midtjylland er altid 270 dage). Derudover antages det, at ingen af de unge opnår effektmålet, hvorfor der ikke er nogle økonomiske konsekvenser. Af figuren fremgår det, at nettoresultatet er positivt på ca. 2.363.000 kr. På tværs af de andre succesrater ses ligeså et tydeligt billede af, at MultifunC-behandlingen er en omkostningseffektiv indsat. Dette skyldes, at behandlingen er markant billigere ift. basisalternativet, fordi basisalternativet er længere om at opnå samme effekt.

Af Figur 16 og i Tabel 8 kan det aflæses, hvornår MFC Midtjylland og basisalternativet koster det samme, altså et nettoresultat på 0 kr. Hvis det tager mindst 449 dage på Roden og Toppen for at opnå samme effekt som MultifunC-behandlingen, vil det være mere omkostningseffektivt at sende unge på MFC Midtjylland. Afhængig af, hvilken effekt man forventer at få af MultifunC-behandlingen (succesrate på mere end 0%), så vil et positivt nettoresultat kunne opnås ved færre dage på basisalternativet (ved en succesrate på 75% opnås det ved 382 dage). Hvis vi antager, at MultifunC-behandlingen opnår samme effekt som basisalternativt, men hurtigere, så er MFC Midtjylland betydelig billigere end Roden og Toppen ved 449 dage, mens der er et økonomisk tab ved at drive MFC Midtjylland ved færre dage. Det er et bredt spænd fra et tab på næsten 10 mio. kr. til besparelse på næsten 6 mio. kr. ift. længde på basisalternativet og succesraten, men sandheden skal formentligt findes et sted derimellem (indikeret med den grå firkant i figuren).

I bilag 8.5 fremlægges nettoresultaterne ved forskellige ekstrapoleringer af de budgetøkonomiske konsekvenser.

FIGUR 16: NETTORESULTAT VED 10 UNGE (2022-PRISER) – OP TIL 9 ÅR MED AFLEDTE KONSEKVENSER

Kilde: Egne beregninger baseret på SØM's konsekvensestimater og priser samt indsamlede omkostningsdata.

Note: Forløbsvarigheden på MFC Midtjylland holdes konstant på 270 dage, mens opholdet på alternativet varieres langs x-aksen. Den grå boks indikerer variationen i nettoresultatet for mellem 270 dage (gennemsnitlig varighed på MFC Midtjylland) og 495 dage (gennemsnitlig varighed på Roden og Toppen) på basisalternativet. Den sorte horisontale linje indikerer gennemsnitsopholdsvarigheden på MFC Midtjylland.

TABEL 8: ANTAL DAGE PÅ BASISALTERNATIVET FØR MULTIFUNC-BEHANDLINGEN ER OMKOSTNINGSEFFEKTIV – OP TIL 9 ÅR MED AFLEDTE KONSEKVENSER

Succesrate	Antal dage på basisalternativ
0%	449 dage
25%	427 dage
50%	404 dage
75%	382 dage

Kilde: Egne beregninger baseret på SØM's konsekvensestimater og priser samt indsamlede omkostningsdata.

Som fremhævet i afsnit 6.2.1 antager vi, at unge på MCF Midtjylland har samme forløb som SØM-målgruppen. Hvis dette ikke er tilfældet, vil nettoresultatet se anderledes ud. Det har ikke været muligt at afdække afledte konsekvenser for unge, der har modtaget MultifunC-behandlingen dels pga. analysepopulations lille størrelse og dels, fordi vi ikke har haft mulighed for at estimere de langsigtede effekter af MultifunC-behandlingen via registrene. Ydermere kan der pga. den lille analysepopulation stilles spørgsmålstejn ved effektmålets succesrate. Denne usikkerhed underbygges yderligere af, at MultifunC-gruppen og sammenligningsgruppen ikke er et særligt godt match (i hvert fald ikke på de unges anbringelseshistorik og forældrenes karakteristika). På sigt vil det være værd at inddrage konsekvensestimater og succesrate i evalueringen baseret på unge, der har modtaget MultifunC-behandlingen.

I ovenstående beregninger er det vigtigt at være opmærksom på, at vi udelukkende betragter effekten på SØM-målgruppens afledte konsekvenser. Det er muligt, at MultifunC har en positiv indvirkning på andre konsekvenser, såsom de unges trivsel og selvvrurderet handlekompetence jf. afsnit 5.3.2. Dette er i sig selv et positivt resultat. Potentielt kan det også påvirke det samlede nettoresultat i en positiv retning. Det kan imidlertid være svært at værdisætte sådanne konsekvenser. Hvis MultifunC skal være omkostningseffektiv kræver det, at disse afledte effekter opvejer meromkostninger, selv når der er en succesrate på 75% ift. at få unge ud af kriminalitet (hvis det antages at basisalternativet har en forløbslængde på under 382 dage).

